

Xoroyana

Nabi Musa Alaa Falan Naxan Sebε

Tawureta Musa yire firinden ni i ra. A Isirayila kaane konyiyaan nun e xoroyaan nan ma fe yebama Misiran yamanani. Ala nan e xoroya alogo e xa mini Misiran yamanani. A tan nan e xunba, nanara, e findi a gbeen na, a yi a sariyane fi e ma. Ala naxan Isirayila yamaan xunba a xanuntenyani, na nan a falaxi yamaan xa a e xa e gbee xanuntenyaan yita a ra a sariyane suxun xon.

Isirayila kaane yelin xanbini dɔxɔden sɔtε Misiran yi, nεε wuyaxi danguxina, e yi findi yama gbeen na. Koni e findi nεn Misiran mangana konyine ra. Ala mi a xun xanbi so Isirayila kaane konyiyaan tɔrɔni, a yi muxuna nde sugandi e ye naxan yi xili Musa alogo a xa ti e yeε ra. Ala yi Misiran kaane karahan a senben xon ma alogo e xa xoroyaan fi Isirayila kaane ma, e yi e bejin e siga. Musa yi ti e yeε ra, a siga e ra Sinayi geyaan ma tonbonni. Ala yi Isirayila findi a yamaan na, a yi layirin xidi e tagi Sinayi geyaan fari. A yi a sariyane fala e xa. Musa yi geyaan fari sariyane ramedeni waxatin naxan yi, lan yire sarijanxin ti feen ma. Kitabun yireni ito rajanxi yire sarijanxin ti feen nan ma, Ala fa a yeεε makεnεnma denaxan yi.

Isirayilaa tɔrɔna

¹ Isirayilaa diin naxanye fa Yaxuba fɔxɔ ra Misiran yi, ne xinle ni itoe ra e nun e denbayane:

² Ruben nun Simeyon nun Lewi nun Yuda
³ nun Isakari nun Sabulon nun Bunyamin
⁴ nun Dan nun Nafatali nun Gadi e nun Aseri.
⁵ Muxu tonge solofere nan mini Yaxuba yi.
 Yusufu tan yi Misiran yi nun.

⁶ Yusufu yi faxa, e nun a ngaxakedenne nun na waxatin muxune birin.

⁷ Isirayilaa diine yi diine bari, e wuya ayi, e yi yamanan nafe.

⁸ Manga nenena nde yi dɔxɔ Misiran yi, naxan mi yi Yusufu a fe kolon.

⁹ A yi a fala a yamaan xa, a naxa, “E a mato, Isirayila yamaan wuyama ayi, e senben gboma ayi en xa.

¹⁰ En xa a liga xaxinla ra, alogo e nama wuya naxi ra, alogo xa yengen keli, e nama sa en yaxune fari, e yi en yenge, e e gi yamanani.”

¹¹ Nayi, e yi walike kuntigine dɔxɔ e xunna, e xa e xunna kala wanla tɔrɔn bun ma. E Pitomi nun Ramisesi taane ti, alogo e xa findi se ramaradene ra Misiran mangan xa.

¹² Koni e nema e naxankatama, e wuyama ayi, e gbo ayi. Nayi, Misiran kaane yi gaxu Isirayila bɔnsɔnne yeɛ ra,

¹³ e yi e naxankata wanle yi.

¹⁴ E yi e xunna kala konyiya wanle ra boro yibodonna nun bitikidi bɔnbɔna.*

¹⁵ Misiran Mangan yi falan ti Sifira nun Puwa xa, Heburune dii rasuxune,

---

* **1:14: Bitikidin** mɔn falama yirena nde yi fa fala “**Birikidina**.”

¹⁶ a naxa, “E na Heburu ɲaxanle mali dii bari-deni, xa xεmεn nan a ra, ε xa a faxa. Xa ɲaxanla nan a ra, ε yi a lu a nii ra.”

¹⁷ Koni dii rasuxune yi gaxu Ala yεε ra. Misiran Mangan naxan falaxi e xa, e mi tin na ligε, e yi dii xεmεne lu e nii ra.

¹⁸ Misiran Mangan yi dii rasuxune xili, a yi a fala e xa, a naxa, “Nanfera ε ito ligaxi, ε yi dii xεmεne lu e nii ra?”

¹⁹ Dii rasuxune yi Misiran mangan yabi, e naxa, “Heburu ɲaxanle mi liga alo Misiran kaane, e yixɔdɔxɔ, e diin barima nεn benun dii rasuxune xa fa.”

²⁰ Ala yi hinan dii rasuxune ra, yamaan yi wuya ayi, a gbo ayi.

²¹ Amasɔtɔ dii rasuxune gaxu nεn Ala yεε ra, Ala yi e denbayane rawuya ayi.

²² Nayi, Misiran mangan yi yamarini ito fi a yamaan birin ma: Xεmεn naxan birin barima, ε e woli Nila baani. E ɲaxanle lu e nii ra.

2

Nabi Musa bari fena

¹ Xεmεna nde yi Lewi bɔnsɔnni, na yi Lewi bɔnsɔnna nde tongo a ɲaxanla ra.

² Na yi fudikan, a yi dii xεmεn bari. A to a to, a diin tofan, a yi a luxun kike saxan.

³ A mi yi fa nɔε a luxunɲε, a yi tanbin deben tongo, a dolen so a ma, a yi a diin sa a kui, a yi sa a dɔxɔ Nila baa igen xun ma gbalan xɔrε ra.

⁴ Diin tadan ɲaxalanmaan yi sa ti wulani, a lu diin matoε alogo a xa a kolon feen naxan a sɔtɔma.

⁵ Misiran mangana dii tɛmɛn yi godo baani a maxadeni, a fɔxɔrabirane yi e masiga tima Nila baan dɛ. A yi deben to gbalan xɔrɛ ra, a yi a konyi gilɛn nasiga a tongodeni.

⁶ Misiran mangana dii tɛmɛn yi a rabi, a yi a to a dii xɛmɛn nan yi a ra. A wugama. A yi kininkinin a ma. A yi a fala, a naxa, “Heburu kaane diina nde ni ito ra!”

⁷ Nayi, diin tadan naxalanmaan yi a fala Misiran mangana dii tɛmɛn xa, a naxa, “I waxi n xa sa dii ngana nde fen i xa Heburu naxanle yɛ, alogo a xa xijɛn fi diini ito ma?”

⁸ Misiran mangana dii tɛmɛn yi a yabi, a naxa, “Awa, siga.” Diin tada yi sa diina nga yetɛɛn xili.

⁹ Misiran mangana dii tɛmɛn yi a fala a xa, a naxa, “Diini ito xali, i xijɛn fi a ma n xa, n ni i saranna fiyɛ.” Naxanla yi diin tongo, a xijɛn fi a ma.

¹⁰ Diin to gbo, a yi a xali Misiran mangana dii tɛmɛn xɔn, a yi findi a diin na. A yi a xili sa, “Musa” bayo a naxa, “N na a tongoxi igen nan xun ma.”

Nabi Musa yi a gi

¹¹ Lɔxɔna nde, Musa bata yi kɔxɔ, a siga a ngaxakedenne fɛma, a yi e wali xɔdɛxɛn to. A yi Misiran kaana nde to Heburu kaana nde bɔnbɛ a ngaxakedenne yɛ.

¹² A yi a yɛɛ rakojin a rabilinni. A to a to muxu yo mi yi na, a yi Misiran kaan faxa. A yi a maluxun nɛmɛnsinni.

¹³ Na xɔtɔn bode, a yi mini, a yi Heburu kaa firin to yɛngɛ. Yoo mi yi naxan xa, a a fala na xa, a naxa, “Nanfera i i lanfaan yɛngɛma?”

14 Na yi a yabi, a naxa, “Nde i findixi mangan nun kitisaan na nxu xun na? I mirixi n faxa feen nan ma, alo i Misiran kaan faxaxi kii naxan yi ba?” Musa yi gaxu, a naxa, “Muxune bata n ma faxa ti feen kolon!”

15 Misiran mangan to na feen mε, a yi kata Musa faxa feen na. Koni Musa yi a gi mangan bun, a siga Midiyan yamanani, a sa a matabu xɔɲinna dεxɔn.

16 Dii tεmε solofere yi Midiyan saraxaraliin yii. Ne yi fa ige badeni, e yi goronne rafe alogo e xa sa e babaa xuruse kurune ramin.

17 Xuruse raba gbεtεye yi fa, ne yi e kedi. Nayi, Musa yi keli, a e xun mayεngε, a yi igen fi e xuruseene ma.

18 E to xεtε e baba Reyuli konni, a yi e maxɔdin, a naxa, “Nanfera ε xεtεxi sinma to?”

19 E yi a yabi, e naxa, “Misiran kaana nde nan nxu ratangaxi xuruse rabane ma, a yeτεen yi igen ba nxu xa, a xuruseene ramin.”

20 A yi a fala a dii tεmεne xa, a naxa, “A sa minen yi? Nanfera ε xεmεn na luxi na yi? E sa a xili alogo a xa fa a dεge.”

21 Musa yi tin, a xa lu na xεmεn konni. Na yi a dii Sefora fi Musa ma a ɲaxanla ra.

22 A dii xεmε keden bari a xa, a yi a xili sa Gerisɔmi, bayo a naxa, “N bata findi xɔɲen na yamana gbεtɛni.”

23 Waxati xunkuye to dangu, Misiran Mangan yi faxa. Isirayila bɔnsɔnne mɔn yi wugama konyiyaan bun ma, e yi gbelegbelema malina fe ra. E mawuga xuiin yi Ala li.

24 Ala yi e wuga xuiin mε, a yi a xaxili ti a layirin na a naxan xidi Iburahima nun Isiyaga

nun Yaxuba xa.

²⁵ Ala yi Isirayila kaane mato, a a ɲɔxɔ lu e xɔn.

3

Ala yi Nabi Musa xili

¹ Musa yi findi a bitanna Midiyan saraxarali Yetti-ro a xuruse rabaan na. A yi xuruseene xali tonbon yiren xanbi ra, a fa Alaa geyaan ma, Horebe yi.

² Alatala malekan yi mini a xa tɛɛn yiyani, fɔtɔndin tagi. Musa yi a mato, tɛɛn yi fɔtɔnni yiren birin yi, koni a mi yi a ganma mumɛ!

³ Musa yi a fala, a naxa, “N xa siga mɛnni alogo n xa kabanako feen mato, feen naxan a ligama fɔtɔndin mi ganma.”

⁴ Alatala to a to, a a sigama a yigbɛdeni, Ala yi a xili fɔtɔnni, a naxa, “Musa! Musa!” Musa yi a ratin, a naxa, “N tan ni i ra!”

⁵ Ala yi a fala, a naxa, “I nama i maso be ra, i ya sankidine ba i sanni, amasɔtɔ i tixi dɛnaxan yi, bɔxɔ sariɲanxin na a ra.”

⁶ A mɔn yi a fala, a naxa, “I benbane Ala nan n na, Iburahimaa Ala nun Isiyagaa Ala nun Yaxubaa Ala.” Musa yi a yɛtagin luxun, bayo a yi gaxuxi Ala to feen na.

⁷ Alatala yi a fala, a naxa, “N bata n ma yamana tɔrɔn to naxan Misiran yi. N bata e wuga xuiin mɛ, e nun muxune e ɲaxankatama kii naxan yi, amasɔtɔ n na e sɔxɔlɛne kolon.

⁸ Nayi, n bata godo alogo n xa e ba Misiran kaane yii. N yi e ba na yamanani, n yi e xali bɔxɔ fajina nde yi naxan gbo, nɔnɔn nun kumin gbo bɔxɔn naxan yi, Kanan kaane dɔxi dɛnaxan

yi, Xitine nun Amorine nun Perisine nun Xiwine e nun Yebusune.

⁹ İki Isirayıla wuga xuiin bata n li, n bata a to Misiran kaane e tərən kii naxan yi.

¹⁰ Nanara, iki, siga! N bata i xε Firawona ma alogo i xa Isirayıla bənsənnə ramini Misiran yi, n ma yamana.”*

¹¹ Koni, Musa yi a fala Ala xa, a naxa, “Nde n tan na? N xa siga Firawona fεma di, alogo n xa Isirayıla bənsənnə ramini Misiran yi?”

¹² Ala yi a fala, a naxa, “N luma nən i xən. İto findima nən taxamasenna ra alogo i xa a kolon, a n tan nan i rasigaxi. İ na yamaan namini Misiran yi, ε fama n batudeni geyani ito nan fari.”

¹³ Musa yi a fala Ala xa, a naxa, “Awa, n sigε Isirayıla kaane fεma, koni n na a falε e xa, n naxa, ‘E benbane Ala nan n nafaxi ε fεma,’ xa e n maxədin fa fala, ‘A xili di?’ n na e yabima di na yi?”

¹⁴ Ala yi a fala Musa xa, a naxa, “N tan na a ra, Ala naxan na yi. İ xa Isirayıla kaane yabi na kii nin, i naxa, ‘Naxan xili “N Na Yi,” na nan n nafaxi ε fεma.’ ”

¹⁵ Ala mən yi a fala Musa xa, a naxa, “A fala Isirayıla kaane xa, a n tan, Alatala, e benbane Ala, e nun İbrahimaa Ala, e nun İsiyagaa Ala e nun Yaxubaa Ala, n nan i rafaxi e fεma. N xinla ni ito ra habadan! E n xili bama ikii nin waxati famatəne birin yi.

¹⁶ Siga, i sa Isirayıla fonne malan, i yi a fala e xa, a n tan, Alatala, e benbane Ala, İbrahimaa Ala

---

* **3:10:** Muxune yi a falama Misiran mangane birin ma fa fala “**Firawona**” hali ba muxuni ito ra bayo “Firawona” bunna nən fa fala “Misiran Mangana.”

nun Isiyagaa Ala nun Yaxubaa Ala, n tan bata mini i xa. N naxa, ‘N bata n ɲɔxɔ lu ε xɔn yati! N bata a to e naxan ligaxi ε ra Misiran yi.

¹⁷ N bata a ragidi, n na ε raminima nɛn Misiran yi, ε tɔrɔma dɛnaxan yi. N yi ε xali Kanan kaane bɔxɔni, Xitine nun Amorine nun Perisine nun Xiwine e nun Yebusune. Bɔxɔn nan na ra nɔnɔn nun kumin gbo dɛnaxan yi.’

¹⁸ E i xuiin namɛma nɛn. Nayi, ε nun Isirayila fonne sigama nɛn Misiran Mangan fɛma, ε yi a fala a xa, ε naxa, ‘Alatala, Heburu kaane Ala, na bata mini nxu xa. Tin, nxu xa xii saxan siga ti tonbonni, alogo nxu xa saraxane ba Alatala xa, nxɔ Ala.’

¹⁹ N na a kolon Misiran Mangan mi tinɲε ε yi siga, fɔ sɛnbɛmaan na a karahan.

²⁰ Nanara, n na n yiini bandunma nɛn, n Misiran yamanan tɔrɔ kabanakone ra n naxanye ligama e ra. Na xanbi ra, a tinma nɛn ε yi siga.

²¹ N na a ligama nɛn ε yi rafan Misiran kaane ma alogo ε yii genla nama siga.

²² Isirayila ɲaxanle birin e dɔxɔ bode Misiran kaane maxɔdinma nɛn e nun Misiran ɲaxanla naxanye banxin kui a e xa gbeti nun xɛma muranne so e yii, e nun dugine, ε naxanye ragodoma ε diine ma. Nayi, ε Misiran kaane yii gelima nɛn.”

4

Nabi Musaa matandina

¹ Musa yi a yabi, a naxa, “Waxatina nde, e mi lama n na, e mi n xuiin suxuma. E a falama n xa nɛn, e naxa, ‘Alatala mi minixi i xa.’ ”

² Alatala yi a fala a xa, a naxa, “Nanse i yii?” A yi a yabi, a naxa, “Dunganna.”

³ Ala yi a fala, a naxa, “A bira bɔxɔni.” A yi a bira bɔxɔni, a yi findi saɲin na. Musa yi a gi a bun.

⁴ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “I yiini bandun, i yi a suxu a xunla ma.” A yi a yiini bandun, a yi a suxu a xunla ma. A mɔn yi findi dunganna ra a yii.

⁵ Alatala yi a fala, a naxa, “I na nan ligama, alogo e xa la a ra a Alatala e benbane Ala bata mini i xa Iburahimaa Ala nun Isiyagaa Ala e nun Yaxubaa Ala.”

⁶ Alatala mɔn yi a fala, a naxa, “I yiin naso i ya domaan bun.” A yi a yiin naso a domaan bun, a mɔn yi a ba na. A to a ba, a yi a to fure ɲaxin bata mini a yiin ma, a yi fixaxi alo balanbalan keɛna.

⁷ Ala yi a fala, a naxa, “I mɔn xa i yiin naso i ya domaan bun.” A yi a yiin naso a domaan bun. A to a ba, a yiin mɔn yi xεε a kiini.

⁸ Ala yi a fala, a naxa, “Xa e mi la i ra, e mi i xuiin name taxamaseri singena fe ra, e lama nen taxamaseri firinden na.

⁹ Xa e mi la taxamaseri firinne ra, e mi i xuiin name, i igen sege Nila baani, i yi a bɔxɔn. I igen naxan tongoma Nila baani, na findima wunla nan na bɔxɔn ma.”

¹⁰ Musa yi a fala Alatala xa, a naxa, “Marigina, n mi de bolon. N mi yi de bolon benun i xa falan ti n xa, hali iki n deen mi falan tima ki faji. N mi de mafura falan tiye muxune xa.”

¹¹ Alatala yi a fala a xa, a naxa, “Nde muxun deen nafalaxi? Nde muxun findima bobon na, hanma tuli xɔrina? Nde a findima yeε kannna ra, hanma danxutɔna? N tan Alatala mi a ra ba?”

12 Nayi, siga, n na i malima nɛn fala tideni. I naxan falama, n ni xaran na ma.”

13 Musa yi a fala, a naxa, “Marigina, i muxu gbɛtɛ rasiga.”

14 Nayi, Alatala yi xɔɔ Musa ma han! A yi a fala, a naxa, “I tada mi na ba, Haruna, Lewi bɔnsɔnna muxuna? N na a kolon, a fatan falan tiyɛ. A tan yɛtɛɛn kira yi, a fama i ralandeni. A na i to, a sɛwama nɛn.

15 I falan tima nɛn a xa, a fan yi a rali yamaan ma. N tan ɛ firinna birin malima nɛn falatideni. Ɛ lan ɛ xa naxan liga, n yi ɛ xaran na ma.

16 A i ya falan nalima nɛn yamaan ma. A tan yi findi i dɛɛn na, i tan yi lu Ala funfuni a tan xa.

17 Koni dunganni ito suxu i yii, alogo i xa kabanako feene liga a xɔn.”

Nabi Musa yi xɛtɛ Misiran yi

18 Musa yi xɛtɛ Yetiro fɛma, a bitanna, a yi a fala a xa, a naxa, “A lu n xa siga ngaxakedenne fɛma naxanye Misiran yi, alogo n xa a to xa e mɔn e nii ra.” Yetiro yi a fala Musa xa, a naxa, “Siga bɔɔɛ xunbenli.”

19 Alatala yi a fala Musa xa Midiyan yi, a naxa, “Siga, xɛtɛ Misiran yi, amasɔtɔ naxanye birin yi wama i faxa feni, e bata faxa.”

20 Musa yi a ɲaxanla nun a diine rate sofanle fari, a xɛtɛ Misiran yamanani. Alaa dunganna yi suxi a yii.

21 Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “I na xɛtɛ Misiran yi, n kabanako feen naxanye birin soxi i yii, i xa e liga Firawona yɛtagi. Koni, n tan Firawona bɔɔɛni xɔdɔxɔma nɛn, a mi tinma yamaan yi siga mumɛ!

²² I yi a fala Firawona xa, i naxa, ‘Alatala ito nan falaxi, a naxa: N ma diin nan Isirayila bɔnsɔnna ra, n ma dii singena.

²³ N na a falama i xa, n ma diine yiiba, e xa siga, alogo e xa sa n batu. Xa i tondi, n na i ya dii singen faxama nɛn.’ ”

²⁴ E yi sigatini, e yi yigiya yirena nde yi. Alatala yi fa Musa ralan. A yi wama a faxa feni.

²⁵ Sefora yi gɛmɛ xɛnxɛn tongo, a yi a diin banxulan, a yi a kidin din Musa sanna ra, a naxa, “Wunla ito bata i makantan, n ma xɛmɛna!”

²⁶ Nayi, Ala yi a lu na. A a fala na banxulan feen nan ma, fa fala “Wunla ito bata i makantan, n ma xɛmɛna.”

²⁷ Alatala yi a fala Haruna xa, a naxa, “Siga tonbonni Musa ralandeni.” Haruna yi siga, a yi naralan Musa ra Alaa geyaan ma, a yi a sunbu.

²⁸ Alatala Musa xɛxi falan naxan birin nalideni, a na birin ma fe fala Haruna xa, e nun kabanako feen naxanye yi yamarixi.

²⁹ Musa nun Haruna yi siga, e yi Isirayila fonne birin malan.

³⁰ Alatala falan naxan ti Musa xa Haruna yi na birin yɛba, a yi kabanakone liga yamaan yɛtagi.

³¹ Yamaan yi la a ra. E to a mɛ a Alatala bata a jɔxɔ lu Isirayila kaane xɔn, a bata yi e tɔrɔn to, e yi e xinbi sin, e Ala batu.

5

Firawonaa tondina

¹ Na xanbi ra, Musa nun Haruna yi siga Firawona fɛma, e a fala a xa, e naxa, “Alatala, Isirayilaa Ala ito nan falaxi, a naxa, ‘N ma yamaan yiiba,

e xa siga, alogo e xa sa sanla raba n batu xinla ma tonbonni.’ ”

² Firawona yi e yabi, a naxa, “Nde Alatala ra, n naxan xui suxuma, n yi Isirayila yamaan lu e siga? N mi Alatala kolon. N mi Isirayila yamaan yiibe e siga mumε!”

³ E yi a fala, e naxa, “Heburune Ala bata mini nxu xa. Tin nxu xa xii saxan siga ti tonbonni. Nxu xa saraxane ba Alatala nxɔ Ala xa, alogo a nama nxu faxa furen na hanma silanfanna ra.”*

⁴ Misiran Mangan yi a fala e xa, a naxa, “Musa nun Haruna, nanfera ε yamaan bama e wanla ra? E siga ε wanle ra!

⁵ Iki yamani ito bata gbo ayi yamanani, ε a wanli kalama a ma!”

⁶ Na lɔxɔn yeteni Firawona yi yamarini ito fi konyi rawanle nun kuntigine ma, a naxa,

⁷ “E nama fa sɛxɛn so yamaan yii alo a fɔlɔni e yi bitikidin bɔnbɔ, koni e tan yetɛɛn xa siga sɛxɛ fendeni.†

⁸ E mɔn yi bitikidin xasabin naxan bɔnbɔma a fɔlɔni, ε nama tin e nde ba na ra. Bayo salantenne nan e ra, nanara e sɔnxɔma, e naxa, “Tin, nxu xa sa saraxane ba nxɔ Ala xa!”

⁹ Wanla xa fari sa muxuni itoe yii, alogo e xa lu wale. Nayi, e mi fa wule falani itoe xuiin namεma.”

¹⁰ Konyi rawanle nun kuntigine yi a fala yamaan xa, e naxa, “Firawona naxa, ‘Nxu mi fa sɛxɛ soma ε yii.

¹¹ E yetɛɛn xa sa sɛxɛn fen ε a toɛ denaxan yi, koni sese mi bama ε wanla ra.’ ”

---

* **5:3: Silanfanna:** Sofane yengεso dεgεmana. † **5:7: Bitikidin** mɔn falama yirena nde yi fa fala “**Birikidina.**”

¹² Yamaan yi xuya ayi Misiran yamanan birin yi se gbaxa fendeni naxan se seXen joxoni.

¹³ Konyi rawanle yi gbetenxi e ra, e naxa, “E xa e soge keden wanla ranan, alo e yi a ligama kii naxan yi nxu yi fama seXen na waxatin naxan yi.”

¹⁴ Firawona konyi rawanle yi Isirayila kuntigine bonbo, e naxanye dɔxi, e naxa, “Nanfera e mi bitikidin xasabin bonboxi xoro nun to yi, alo a foloni?”

¹⁵ Isirayila kuntigine yi sa e mawuga Firawona xa, e a fala a xa, e naxa, “Nanfera i ya walikene suxuma iki?”

¹⁶ E mi fa seXen soma i ya walikene yii, koni e a falama nxu xa, e naxa, ‘E bitikidine bonbo!’ Muxune nxu tan bulanma i ya walikene, anu e muxune nan kalan tima.”

¹⁷ Firawona yi e yabi, a naxa, “Salayana! Salantenne nan e ra! Nanara, e a falama, ‘Tin, nxu xa sa saraxane ba Alatala xa!’”

¹⁸ Awa iki, e sa wali, e mi fa seXe soma e yii, anu se mi bama bitikidi xasabi falaxin na.”

¹⁹ Isirayila kuntigine yi a kolon nayi, a e tarɔma nen, e to a me fa fala, “E mi sese bama e soge keden bitikidin xasabin na.”

²⁰ E minimatɔn Firawona konni, e yi naralan Musa nun Haruna ra naxanye yi e mamema.

²¹ E yi a fala e xa, e naxa, “Alatala xa e kewanle mato, a e makiti! E bata nxu ranaxu Firawona ma e nun a kuntigine alo se kunxin xirina. E bata silanfanna so e yii e xa nxu faxa.”

²² Musa yi xeTe Alatala fema, a yi a fala a xa, a naxa, “Marigina, nanfera i fe jaxin ligaxi yamani ito ra? Nanfera i n nafaxi?”

²³ Xabu n siga Firawona fɛma fala tideni i xinla ra, a yamani ito tɔrɔma. I munma i ya yamaan xunba, han to!”

6

Ala yi Nabi Musa sɛnbɛ so

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “I ya a toma nɛn sɔnɔn n naxan ligama Firawona ra. N na a karahan, a e yɛibama nɛn alogo e xa siga. N na a karahan, a e kedima nɛn a yamanani.”

² Ala mɔn yi falan ti Musa xa, a naxa, “Alatala nan n tan na.

³ N mini nɛn Iburahima nun Yaxuba nun Isiyaga xa, n yi n xinla falama e xa nɛn, n naxa, ‘Ala Sɛnbɛ Kanna,’ koni n mi yi n xinla falama e xa, a ‘Alatala.’

⁴ N mɔn yi layirin xidi nxu tagi, alogo n xa Kanan yamanan so e yɛi, e yi xɔɲɛyani dɛnaxan yi.

⁵ N bata Isirayila kaane wuga xuiin mɛ, Misiran kaane naxanye suxi konyiyani, n bata n xaxili lu n ma layirin xɔn ma.

⁶ Nanara, a fala Isirayila kaane xa, fa fala, ‘Alatala nan n tan na, n na ε raminima nɛn Misiran kaane yamarin bun. N na ε xɔɲɔyama nɛn e konyiyaan ma, n yi ε xunba n sɛnbɛ gbeeni ɲaxankata magaxuxine xɔn Misiran kaane xili ma.

⁷ N na ε findima nɛn n ma yamaan na. N findi ε Ala ra, ε yi a kolon a Alatala nan n tan na, ε Ala, naxan ε raminima Misiran kaane yamarin bun ma.

⁸ N na ε xalima nɛn na bɔxɔni, n yi a so ε yɛi ε gbeen na, n na n kɔlɔ bɔxɔn naxan ma fe ra, a n na a soma nɛn Iburahima nun Isiyaga nun Yaxuba yɛi, n tan Alatala.’ ”

⁹ Musa yi na falan nali Isirayila kaane ma, koni tərən nun konyiya xədəxən mi tin e Musa xuiin namε.

¹⁰ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa,

¹¹ “Siga, i sa falan ti Firawona xa, Misiran mangana, alogo a xa Isirayila kaane bejin, e mini a yamanani.”

¹² Musa yi Alatala yabi, a naxa, “Xa Isirayila kaane mi n xuiin namεxi, Firawona n xuiin namεma di, n tan naxan mi dε bolon?”

¹³ Alatala yi falan ti Musa nun Haruna xa, a yi yamarine so e yii Isirayila kaane fe yi e nun Firawona fe yi, Misiran mangana, alogo e xa Isirayila kaane ramini Misiran yamanani.

Nabi Musa benbane fe

¹⁴ Isirayila denbaya kanne xinle ni itoe ra:

Isirayilaa dii singena Rubən, a tan ma diine ni i ra: Xanəki, Palu, Xesirən e nun Karimi. Ne findixi Rubən xabila naaninne benbane nan na.

¹⁵ Simeyən ma diine ni i ra: Yemuyeli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, e nun Kanan kaa gilena dii xεmε Sayuli. Ne findixi Simeyən xabila senninne benbane nan na.

¹⁶ Lewi a diine xinle ni itoe ra e nun e yixεtene: Gεrisən, Kehati e nun Merari. Lewi jεε kεmε tonge saxan e nun solofere sətə nən siimayaan na.

¹⁷ Gεrisən ma diine yi findi xabila firin benbane ra: Libini nun Simeyi.

¹⁸ Kehati a diine ni i ra: Amirama, Yisehari, Xebiron e nun Yusiyeli. Kehati jεε kεmε jεε tonge saxan e nun saxan sətə nən siimayaan na.

¹⁹ Merari a diine ni i ra: Maxali nun Musi. Lewi xabilane benbane nan ne ra mayixεte yεen ma.

20 Amirama yi a baba magile Yokebedi tongo a naxanla ra, a yi Haruna nun Musa bari a xa. Amirama yi nɛɛ kɛmɛ tonge saxan e nun saxan soto siimayaan na.

21 Yisehari a diine ni i ra: Kora, Nefegi e nun Sikiri.

22 Yusiyɛli a diine ni i ra: Mikayeli, Elisafan e nun Sitiri.

23 Haruna yi Aminadabo a dii tɛmɛ Eliseba tongo a naxanla ra. Naxason magilɛn nan yi Eliseba ra. A yi Nadaba nun Abihu nun Eleyasari nun Itamara bari a xa.

24 Kora diine ni i ra: Asiri, Elikana e nun Abiyasafa. Kora xabila saxanne benbane nan ne ra.

25 Harunaa dii Eleyasari yi Putiyeli a dii tɛmɛn tongo a naxanla ra, a yi Finexasi bari a xa. Lewi bɔnsɔnna denbaya xunne nan ne ra, e xabila yɛɛn ma.

26 E tan ni i ra Haruna nun Musa, Alatala a fala ne nan xa, a naxa, “Ɛ Isirayila kaane ganle ramini Misiran yi.”

27 E tan nan falan ti Firawona xa, Misiran Mangana, alogo e xa Isirayila kaane ramini Misiran yi. Na Musa nun Haruna nan itoe ra.

28 Alatala falan ti nɛn Musa xa Misiran yamanani,

29 a naxa, “N tan nan Alatala ra. A fala Firawona xa, Misiran Mangana, n naxan birin falama i xa.”

30 Koni Musa yi a fala Alatala xa, a naxa, “Bayo n dɛɛn mi fatan fala fajine tiyɛ a xa, Firawona n xuiin namɛma di?”

7

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “A mato, n ni i findima nɛn Ala ra Firawona xa, i tada Haruna luma nɛn alo i ya nabina.

² N na i yamari naxan na, i na fala, i tada Haruna yi falan ti Firawona xa, alogo a xa tin Isirayila kaane yi mini a yamanani.

³ Koni, n tan Firawona bɔɔnɛni xɔdɔxɔma nɛn, n yi n ma taxamasenne nun kabanakone rawuya ayi Misiran yamanani.

⁴ Firawona mi ε xuiin namɛma mumɛ! N na n senben yitama nɛn Misiran na ɲaxankata magaxuxine yi, n yi n ma ganla ramini Misiran yamanani, Isirayila, n ma yamana.

⁵ Misiran kaane a kolonma nɛn a n tan nan Alatala ra, n na n yiini bandun Misiran kaane xili ma, n yi Isirayila kaane ramini na yi.”

⁶ Alatala naxan yamari, Musa nun Haruna yi na birin liga.

⁷ Musa siimayaan yi ɲɛɛ tonge solomasɛxɛ, Haruna siimayaan yi ɲɛɛ tonge solomasɛxɛ e nun saxan, e falan ti Firawona xa waxatin naxan yi.

Dunganna yi maxɛɛ saɲin na

⁸ Alatala yi a fala Musa nun Haruna xa, a naxa,

⁹ “Xa Firawona a fala ε xa, a naxa, ‘Ɛ kabanako fena nde liga!’ Nayi, i yi a fala Haruna xa, i naxa, ‘I ya dunganna tongo, i yi a bira Firawona yɛtagi.’ A findima nɛn saɲin na.”

¹⁰ Musa nun Haruna yi siga Firawona fɛma, Alatala yamarin naxan soxi e yii, e na liga. Haruna yi a dunganna bira Firawona nun a kuntigine yɛtagi, a findi saɲin na.

11 Koni Firawona fan yi fekolonne nun seri kanne nun Misiran woyimene xili, ne fan yi na fe sifan liga e dalili feene xɔn.

12 E birin yi e dunganne bira, e findi saɓine ra. Koni Harunaa dunganna yi e dunganne gerun.

13 Firawona bɔɓen yi xɔdɔxɔ, a mi Musa nun Harunaa falan name alo Alatala a falaxi kii naxan yi.

Fitina fe singena: Igen yi maxete wunla ra

14 Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Firawona bɔɓeni xɔdɔxɔxi, a tondixi yamaan beɓindeni e siga.

15 Siga Firawona fema xɔtɔnni. A na siga Nila baan de, i siga a ralandeni. Dunganna naxan maxete saɓin na i na suxu i yii.

16 I xa a fala Firawona xa, i naxa, ‘Alatala, Heburune Ala, na bata n nafa i fema a n xa a fala, a i xa a yamaan yiiba, e xa siga, alogo e xa sa a batu tonbonni koni han to i munma i tuli mati.

17 Alatala ito nan falaxi, a naxa, “I fama a kolondeni n ma wanla nan xɔn a Alatala nan n tan na.” Dunganna naxan n yii, n Nila baa igen garinma nen na ra, a maxete wunla ra.

18 Yexen naxanye Nila baani, ne faxama nen. Igeni loxoma nen. Misiran kaane mi fa noe a igen minje.’ ”

19 Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “A fala Haruna xa: i ya dunganna tongo, i yi i yiini bandun Misiran igene xun ma: Baane, xudene, darane, e nun tigrine birin. E findima nen wunla ra. Wunla luma nen Misiran yamanan yiren birin yi, hali ige sase wudi daxine nun feɓene kui.”

²⁰ Alatala yamarin naxan fi Musa nun Haruna ma, e yi na liga. Haruna yi a dunganni te Nila baan xun ma, a yi igen garin Firawona nun a kuntigine yeɗagi. Igen birin yi maxete wunla ra.

²¹ Yeɗen naxanye yi Nila baani, ne yi faxa. Igen yi loxo han Misiran kaane mi yi fa nae baa igen minje. Wunla yi lu Misiran yamanan yiren birin yi.

²² Koni Misiran woyimene fan yi na fe sifane liga e dalili feene xon. Firawona boje yi xodoxo, a mi Musa nun Haruna xuiin name alo Alatala a fala kii naxan yi.

²³ Firawona yi xete, a siga a banxini, a mi a yengi lu na feene xon.

²⁴ Misiran kaane birin yi yinle ge Nila baan dexanni alogo e xa e min, amasoto e mi yi nae baa igen minje.

²⁵ Alatala yelin Nila baan finde wunla ra waxatin naxan yi, xii solofere yi dangu na xanbi ra.

Fitina fe firindena: Xunje

²⁶ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Siga Firawona fema, i yi a fala a xa, i naxa, ‘Alatala falani ito nan tixi, a naxa: N ma yamaan yiiba, a xa siga alogo e xa sa n batu.

²⁷ Xa i tondi e bejine, n na i ya yamanan birin naxankatama nen, n xunje radin a ma.

²⁸ Nila baan nafema nen xunje ra. E tema nen, e so i ya manga banxin kui, i xideni, i ya sadeni, i ya kuntigine banxine kui, i ya yamana banxine kui, i ya buru gandene yi, e nun i ya buru bonbodene kui.

²⁹ Xunje tema nen i tan nun i ya yamaan nun i ya kuntigine ma.’ ”

8

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “A fala Haruna xa, i naxa, ‘I ya dunganni bandun baane nun xudene nun darane xun ma, i yi xunɲene rate Misiran yamanani.’ ”

² Haruna yi a yiini bandun Misiran igene xun ma, xunɲene yi te Misiran yamanan birin yi.

³ Koni Misiran woyimene fan yi na fe sifane liga e dalili feene xɔn. E fan yi xunɲene rate Misiran yamanani.

⁴ Firawona yi Musa nun Haruna xili, a naxa, “E Alatala maxandi n xa alogo a xa xunɲene masiga n na, e nun n ma yamaan na. N na i ya yamaan beɲinɲe, e siga, alogo e xa sa saraxane ba Alatala xa.”

⁵ Musa yi a fala Firawona xa, a naxa, “Na binyen xa lu i tan xa, i yi a fala, n lan n xa maxandin ti ε nun i ya kuntigine xa waxatin naxan yi, e nun i ya yamaan xa, alogo Ala xa xunɲene masiga ε nun ε banxine ra. E yi siga Nila baa igeni.”

⁶ A yi yabin ti, a naxa, “Tila.” Musa yi a fala, a naxa, “A ligama nɛn na kiini alogo i xa a kolon a muxu yo mi maliga Alatala ra, nxɔ Ala.

⁷ Xunɲene e masigama nɛn i ra e nun i ya banxine nun i ya kuntigine nun i ya yamana. E yi lu Nila baani.”

⁸ Musa nun Haruna yi mini Firawona fɛma. Musa yi a xuini te Alatala ma xunɲene fe ra, Ala naxanye rafa Firawona ma.

⁹ Musa yi naxan maxɔdinma, Alatala yi na liga. Xunɲene yi faxa banxine kui e nun tandene nun xɛene ma.

¹⁰ E yi e makɔ, e e sa e bode fari, yamanan xirin yi mini e fe ra.

¹¹ Firawona to a to a feene bata mafisa, a bɔɓɓen mɔn yi xɔdɔxɔ. A mi Musa nun Haruna xuiin name, alo Alatala a falaxi kii naxan yi.

Fitina fe saxandena: Sosone

¹² Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “A fala Haruna xa, i naxa, ‘I ya dunganni bandun, i bɔxɔni garin. Gbangbanna maxɛɛma nɛn sosone ra Misiran yamanan birin yi.’ ”

¹³ E yi na liga. Haruna yi a dunganni bandun a yii, a bɔxɔn gbangbanni garin, sosone yi fa muxune nun subene xili ma. Bɔxɔn gbangbanna birin yi maxɛɛ sosone ra Misiran yamanan birin yi.

¹⁴ Koni, woyimɛne to kata e xa sosone ramini e dalili feene xɔn, e mi nɔ. Sosone yi muxune nun subene ma.

¹⁵ Woyimɛne yi a fala Firawona xa, e naxa, “Ala sɛnbɛn nan ito ra!” Koni Firawona bɔɓɓen yi xɔdɔxɔ, a mi a tuli mati Musa nun Haruna ra, alo Alatala a fala kii naxan yi.

Fitina fe naanindena: Xenne

¹⁶ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Keli xɔtɔn, i siga Firawona ralandeni. A sigama nɛn xude dɛni. I yi a fala a xa, i naxa, ‘Alatala falani ito nan tixi, a naxa: N ma yamaan bejin, e xa siga alogo e xa sa n batu.’ ”

¹⁷ Xa i mi tin n ma yamaan yiiɓɛ e siga, n xenne rafama nɛn i tan nun i ya kuntigine nun i ya yamaan xili ma, e nun i ya banxine kui. Misiran kaane banxine rafama nɛn xenne ra, bɔxɔn yi rafe.

¹⁸ Koni na lɔxɔni, n Gosen yamanan luma nɛn a danna n ma yamaan dɛnaxan yi. Xɛnne mi fama mɛnni, alogo i xa a kolon a n tan Alatala walima yamanani ito yi.

¹⁹ N tagi rabaan luma nɛn n ma yamaan nun i ya yamaan tagi. Na kabanako fe taxamasenna ligama nɛn tila.’ ”

²⁰ Alatala yi na liga. Xɛri wuyaxi yi so Firawona banxini e nun a kuntigine banxine yi. Misiran yamanan birin yi kala xɛnne ra.

²¹ Firawona yi Musa nun Haruna xili, a naxa, “Ɛ siga, ɛ sa saraxane ba ɛ Ala xa yamanani ito yi.”

²² Musa yi a yabi, a naxa, “A mi lan a xa liga na ki. Amasɔtɔ nxu saraxan naxanye bama Alatala xa, nxɔ Ala, ne findɛ fe haramuxin na Misiran kaane yɛɛ ra yi. Xa nxu saraxa haramuxin ba Misiran kaane yɛɛ xɔri, e mi nxu magɔlɔnɛ ba?”

²³ Nxu xii saxan sigan nan tima tonbonni, nxu yi saraxane ba Alatala xa, nxɔ Ala, alo a nxu yamari kii naxan yi.”

²⁴ Firawona yi a fala, a naxa, “N na ɛ yiiibama nɛn alogo ɛ xa siga, ɛ yi saraxane ba Alatala xa, ɛ Ala, tonbonni. Koni ɛ nama ɛ makuya. Awa, ɛ xa Ala maxandi n xa.”

²⁵ Musa yi a yabi, a naxa, “N kelima nɛn i fɛma, n na Alatala maxandi. Tila, xɛnne masigama nɛn Firawona nun a kuntigine nun a yamaan na. Koni Firawona nama fa yanfan ti, a tondi yamaan yiiibɛ siga saraxane badeni Alatala xa.”

²⁶ Musa yi keli Firawona fɛma, a yi Alatala maxandi.

²⁷ Musa naxan maxɔdin, Alatala yi na liga. Xɛnne yi e masiga Firawona ra e nun a kuntigine

nun a yamaan na. Keden mi lu.

²⁸ Koni Firawona mɔn yi a bɔɲeni xɔdɔxɔ, a mi tin yamaan yiibe.

9

Fitina feen suulundena: Xuruseene faxa fena

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Siga Firawona fɛma, i yi a fala a xa, i naxa, ‘Alatala, Heburune Ala ito nan falaxi, a naxa, “N ma yamaan yiiba, e xa siga, alogo e xa sa n batu.”

² Xa i tondi e beɲinɲe e xa siga, xa i lu tonde,

³ Alatala fitina furen nafama nɛn i ya xuruseene ma naxanye xɛɛne ma, soone, sofanle, ɲɔgɔmɛne, ɲingene, yɛxɛɛne e nun siine.

⁴ Koni Alatala Isirayila xuruseene nun Misiran xuruseene tagi rabama nɛn, alogo Isirayila kaane gbeene sese nama faxa.’ ”

⁵ Alatala bata yi waxatin sa, a naxa, “N na ligama nɛn yamanani ito yi tila.”

⁶ Na xɔtɔn bode Alatala yi na liga. Misiran kaane xuruseene birin yi faxa. Koni, Isirayila kaane xuruse keden mi faxa.

⁷ Firawona yi xɛrane rasiga, e fa a to a Isirayila xuruse yo mi faxaxi. Koni Firawona bɔɲɛn yi siga xɔdɔxe, a mi yamaan yiiba mumɛ, e siga.

Fitina fe sennindena: Sete Furena

⁸ Alatala yi a fala Musa nun Haruna xa, a naxa, “E yiine rafe sulun tɛɛn* xubeni, Musa xa a woli kore Firawona yɛtagi.

---

* **9:8: Sulun tɛɛn** mɔn falama yirena nde yi fa fala “**Furu tɛɛna.**”

⁹ A xuyama ayi nən Misiran yamanan birin xun ma, a findi sete furen na Misiran yamanan muxune nun a subene birin ma.”

¹⁰ E yi sulun tēn xuben tongo, e siga Firawona fəma. Musa yi a woli kore, sete furen yi fa yamanan muxune nun a subene birin ma.

¹¹ Koni woyimēne mi yi nəe tiyə Musa yətagi, bayo setene yi e ma alo Misiran kaane birin.

¹² Koni, Alatala yi Firawona bəjəni xədəxə, a mi Musa nun Haruna xuiin name mume, alo Alatala naxan fala Musa xa.

Fitina fe soloferedena: Balabalan kəsəna

¹³ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Keli xətən, i siga Firawona fəma. I yi a fala a xa fa fala Alatala Heburune Ala ito nan falaxi, a naxa, ‘N ma yamaan yiiba, e xa siga alogo e xa sa n batu.

¹⁴ Xanamu, n nan n ma fitina feene sənbe soma nən i tan nun i ya kuntigine nun i ya yamaan xili ma, alogo i xa a kolon a n jəxən mi na bəxən fari.

¹⁵ Xa n yi n yiini bandun i ma nun, n yi fitina furen nasigama nən i ma nun, i tan nun i ya yamaan birin yi raxərima nən bəxə xənnə fari.

¹⁶ Koni n bata i lu i nii ra, alogo i xa n sənben to, n xinla yi rali dunuḡa yiren birin yi.

¹⁷ Xa i mən n ma yamaan makankan, i mi tin e siga,

¹⁸ i yanyi tila n balabalan kəsən nagodoma nən, naxan jəxən munma fa Misiran yi xabu a masεε ləxəni han to.

¹⁹ Nayi, i ya xuruseene nun i yii seene birin naxanye xēn ma, i xa ne ramara. Bayo balabalan kəsən fama nən muxune nun subene birin ma

naxanye xεεn ma. Naxanye mi rasoƙi banxine yi, ne faxama nen.’ ”

²⁰ Firawona kuntigin naxanye gaxu Alatalaa falan yεε ra, ne yi e konyine nun e xuruseene raso banxine kui.

²¹ Koni naxanye mi e yengi lu Alatalaa falan xɔn, ne yi e walikene nun e xuruseene lu xεene ma.

²² Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “I yiini te kore, balabalan keƙeƙe xa godo Misiran yamanan yiren birin yi muxune nun subene ma, e nun siseene birin ma Misiran xεene birin yi.”

²³ Musa yi a dunganni te kore, Alatala yi galanna nun balabalan keƙeƙe nafa, kuye sarinna yi bɔxɔn li. Awa, Alatala yi balabalan keƙeƙe nafa Misiran yamanani.

²⁴ Balabalan keƙeƙe yi fa, kuyen yi sarin, a senben yi gbo ayi, a ɓɔxɔn munma yi fa Misiran yi xabu a findi yamanan na.

²⁵ Balabalan keƙeƙe yi muxune nun subene birin magɔɔn xεene ma, a yi siseene birin kala, a wudine birin yi gira Misiran yamanan birin yi.

²⁶ Gosen yamanani, Isirayila kaane yi denaxan yi, balabalan keƙe mi fa mɛnni.

²⁷ Firawona yi Musa nun Haruna xili, a naxa, “Iki, n bata yulubin liga, Alatala nan tinxin, n tan nun n ma yamaan sɔnna na a ra.

²⁸ ε Alatala maxandi, nxu bata wasa galanna nun balabalan keƙeƙe na. N na ε yiibe ε siga. ε mi fa makankanma mumɛ!”

²⁹ Musa yi a fala a xa, a naxa, “N na mini taani, n nan n yiine tiyε Alatala xa, galanna nun balabalan keƙeƙe yi dan, alogo i xa a kolon a Alatala nan gbee bɔxɔn na.

³⁰ Koni n na a kolon i tan nun i ya kuntigine, ε mɔn mi gaxuma Marigina Alatala yεε ra.”

³¹ Gεεn nun fundenna nan kala, bayo fundenna yi sabatixi, gεεn yi fugaxi.

³² Maala nun murutun mi kala bayo e mi a liin sinma.

³³ Musa yi keli Firawona fεma, a mini taani, a a yiine ti Alatala xa. Galanna nun balabalan kεεn yi dan, tulen mi fa fa bɔxɔn fari.

³⁴ Firawona to a to a tulen nun balabalan kεεn nun galanna bata dan, a mɔn yi yulubin liga. A yi a bɔɲɛni xɔdɔxɔ, e nun a kuntigine.

³⁵ Firawona bɔɲɛn yi xɔdɔxɔ, a mi tin Isirayila kaane yi siga, alo Alatala a fala yamaan xa kii naxan yi fata Musa ra.

10

Fitina fe solomasεxεdena: Tuguminne

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Siga Firawona fεma, amasɔtɔ n na a bɔɲɛn xɔdɔxɔma e nun a kuntigine, alogo n xa n ma kabanako feene liga e tagi,

² alogo i xa a fala i ya diine nun mamandenne xa n Misiran kaane ɲaxankata kii naxan yi, n kabanako feene liga e tagi. ε yi a kolon a Alatala nan n tan na.”

³ Musa nun Haruna yi siga Firawona fεma, e yi a fala a xa, e naxa, “Alatala Heburune Ala ito nan falaxi, a naxa, ‘I tondε i magodε n yεtagi han waxatin mundun yi? N ma yamaan yiiba, e xa siga, alogo e xa sa n batu.

⁴ Xa i tondi n ma yamaan bejinɲe e xa siga, tila n tuguminne rafama nɛn i ya yamanan yiren birin yi.

⁵ E dɔxɔma nɛn bɔxɔn birin fari, bɔxɔn mi fa nɔe toɛ. Balabalan keɛɛn naxan luxi ε yii, e na nan donma hali wudin naxanye birin xɛene ma.

⁶ E i ya banxine rafema nɛn, e nun i ya kuntigine banxine, e nun Misiran kaane birin ma banxine. I fafane nun ne benbane munma a jɔxɔn to xabu e dɔxɔ yamanani ito yi han to.' ” Musa yi siga, a keli Firawona fɛma.

⁷ Firawona kuntigine yi a fala a xa, e naxa, “Xɛmɛni ito luyɛ alo luti ratixina en yɛɛ ra han waxatin mundun yi? Muxuni itoe yiiba, e xa siga, e xa sa Alatala batu, e Ala. I mɔn mi a to Misiran kala feni?”

⁸ E yi Musa nun Haruna xili Firawona fɛma. A yi a fala, a naxa, “ɛ siga Alatala batudeni, ε Ala. Koni, nde sigama?”

⁹ Musa yi a yabi, a naxa, “Nxu nun nxɔ diine nun nxɔ fonne nan sigama, dii xɛmɛne nun dii tɛmɛne, xuruse xunxurine nun a xungbene, amasɔɔ nxu sa sanla nan nabama Alatalaa binyeni.”

¹⁰ Firawona yi a fala e xa, a naxa, “Xa n tin, ε nun ε diine yi siga, fɔ n xa n jɔngu ε ma jɛ? Bayo ε mi fa fama. ɛ fe jɔxin nan fɔxɔ ra yati!

¹¹ ɛn-ɛn de! ɛ tan xɛmɛne gbansanna xa siga, ε Alatala batu, bayo ε na nan maxɔdinxi.” E yi e kedi Firawona yɛtagi.

¹² Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “I yiini bandun Misiran yamanan xun ma alogo tuguminne xa te Misiran yamanani, e yi siseene birin don xɛene ma, balabalan keɛɛn naxanye birin luxi.”

13 Musa yi a dunganni bandun Misiran yamanan xun ma. Alatala yi foyen nafa na yanyin nun kɛɛn birin na keli sogeteden binni. Benun xɔtɔnni, foyen bata fa tuguminne ra.

14 Tuguminne yi te Misiran yamanan birin yi, e wara ayi yiren birin yi. A ɓɔxɔn munma yi liga nun, a mɔn mi fa ligama sɔnɔn!

15 E yi lu bɔxɔn birin ma han e na yifɔrɔ. E siseene nun se bogine birin don xɛene ma, balabalan kɛɛn naxanye lu. Ningi yo mi lu wudine nun siseene ma Misiran yamanan birin yi.

16 Firawona yi Musa nun Haruna xili mafuren! A yi a fala e xa, a naxa, “N bata yulubin liga Alatala ra, ε Ala, e nun ε tan.

17 Iki, ε mɔn xa n mafelu yulubini ito a fe ra, ε Alatala maxandi, ε Ala alogo a xa ɓaxankata faxa tiini ito masiga n na.”

18 Musa yi mini Firawona konni, a Alatala maxandi.

19 Alatala yi foye gbeen nafa keli sogegododen binni, naxan tuguminne xali, a e woli Gbala Baani, hali tugumin keden mi lu Misiran bɔxɔn ma.

20 Alatala yi Firawona bɔɓɛn xɔdɔxɔ, a mi tin Isirayila kaane beɓinɓɛ.

Fitina fe solomanaanindena: Dimin Misiran yi

21 Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “I yiini te kore, dimi gbeen xa sin Misiran yamanan birin yi, han muxune yɛene yi rafɔrɔ ayi.”

22 Musa yi a yiini te kore, dimi gbeen yi so Misiran yamanan birin yi, xii saxan.

²³ Muxu yo mi yi fa a bode toma, muxu yo mi yi kelima a konni na xii saxanna bun ma. Koni kenenna yi Isirayila kaane konne yi.

²⁴ Firawona yi Musa xili, a yi a fala a xa, a naxa, “E siga ε Alatala batu. E diine xa siga ε fɔxɔ ra. Xuruseene nan tun luma be.”

²⁵ Musa yi a yabi, a naxa, “Na mi a ra! Nxu naxan bama saraxan nun saraxa gan daxin na Alatala xa, nxɔ Ala, fɔ i xa na xuruseene so nxu yii.

²⁶ Nxɔ xuruseene fan sigama nen, keden mi luun be, amasɔtɔ nxu makoon ne nan ma nxu nema Alatala batuε, nxɔ Ala. Benun nxu xa so, nxu mi a kolon nxu naxan nawalima Alatala batudeni.”

²⁷ Alatala yi Firawona bɔnen xɔdɔxɔ, a mi tin e beɲinɲe e yi siga.

²⁸ Firawona yi a fala Musa xa, a naxa, “Mini n konni! I yeɛ ratanga i fa feen ma n yetagi sɔnɔn! I na fa n yetagi lɔxɔn naxan yi, i faxama nen.”

²⁹ Musa yi a yabi, a naxa, “I bata a fala! N mi fa fama i yetagi sɔnɔn!”

11

Fitina fe dɔnxena fe

¹ Awa, Alatala bata yi a fala Musa xa, a naxa, “N mɔn fitina fe keden nafama nen Firawona ma e nun Misiran yamanana. Na xanbi ra, a ε yiybama nen alogo ε xa keli be. A na tin fa, a yetena ε kedima nen be.

² Falan ti yamaan xa alogo xemene nun ɲaxanle birin xa e dɔxɔ bodene xandi gbeti nun xema muranne yi.”

³ Alatala bata yi a liga a Isirayila yamaan yi rafan Misiran kaane ma. Firawona kuntigine

nun a yamaan bata yi Musa yetɛɛn binya Misiran yamanani.

⁴ Musa yi a fala Firawona xa, a naxa, “Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘Kɔɛ tagini, n danguma nɛn Misiran birin yi.

⁵ Dii singene birin faxama nɛn Misiran yamanani, keli Firawona dii singen ma naxan dɔxi mangayani, han konyi gilɛna dii singen naxan seen dinma, e nun subene birin ma dii singene.

⁶ Wuga xui gbeen tema nɛn Misiran yamanan birin yi, a ɲɔxɔn munma yi liga nun, a mɔn mi fa ligama sɔnɔn.

⁷ Koni Isirayila kaane ye, hali baren mi wonwonɲɛ muxun ma hanma suben ma.’ Nayi, ɛ a kolonma nɛn a Alatala Misiran nun Isirayila tagi rabaxi.

⁸ Nayi, i ya kuntigini itoe birin fama nɛn n fɛma, e xinbi sin n yetagi, e yi a fala, e naxa, ‘Siga, i tan nun yamaan naxan biraxi i fɔxɔ ra!’ Na xanbi ra, n sigama nɛn.” Musa xɔlɔxi gbeen yi keli Firawona fɛma.

⁹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Firawona mi i xuiin namɛma, alogo n ma kabanako feene xa wuya ayi Misiran yamanani.”

¹⁰ Musa nun Haruna yi kabanakoni itoe birin liga Firawona yetagi, koni Alatala yi Firawona bɔɲɛn xɔdɔxɔ a mi tin Isirayila kaane beɲɲɛ e xa mini a yamanani.

12

*Halagi Tiin Dangu Lɔxɔn Sanla
Saraxaraline 23.4-8 nun Yatɛne 28.16-25 nun
Sariyane 16.1-8*

¹ Alatala yi a fala Musa nun Haruna xa Misiran yamanani, a naxa,

² “Kikeni ito findima ε xa ɲεεn kike singen nan na.

³ Ε xa a fala Isirayila yamaan xa, a kikeni ito xii fude lɔxɔni, denbaya kanna birin xa yεxεε dii keden tongo a denbayaan xa, denbaya yo denbaya yεxεε dii keden.

⁴ Denbayaan naxan muxuye mi wuya, e mi nɔε yεxεε dii kedenna ɲaɲɲε, e nun e dɔxɔ boden xa yεxεε diina nde yitaxun alogo yamaan naxan donɲε, birin ma denbayaan xa na sɔtɔ.

⁵ Ε xa kontonna ɲεε kedenna sugandi fε mi naxan na hanma kɔtɔna.

⁶ Ε xa a ramara han kikeni ito xii fu nun naaninde lɔxɔni, Isirayila kaan birin xa a gbee xuruseen kɔε raxaba ɲinbanna ra.

⁷ E yi a wunla tongo, e yi a susan banxine dεεne xun ma wudin ma e nun dεεn wudi firinne ma e a donma banxin naxan kui.

⁸ Na kɔε yεtεεn na, e xa a suben gan, e yi a don e nun ɲɔxɔnde dε xɔlene nun burun natetarena.

⁹ Ε nama a suben don a xinden na hanma a ɲinxina, koni a xa gan e nun a xunna nun a sanne nun a kui seene.

¹⁰ Ε nama sese lu han xɔtɔnni. Xa nde lu, xɔtɔnni ε xa a dɔnxεn sa tεεni.

¹¹ Ε xa a don ikiini: ε xa ε maxidi, ε yi ε sankidine so ε sanni, ε dunganna suxu ε yii, ε yi a don mafuren! Halagi Tiin Dangu Lɔxɔn Sanla na a ra Alatala xa.

¹² Na kɔεεn na, n danguma nεn Misiran yamanani, n dii singene birin faxama nεn, muxun nun subena. N Misiran kaane gbee alane birin

ɲaxankatama nɛn. Alatala nan n tan na.

¹³ Wunla naxan banxin ma, na findima taxam-asenna nan na ε xa. N na wunla to, n danguma nɛn ε xun ma. Fitina fe mi ε liyε, n na Misiran yamanan ɲaxankata waxatin naxan yi.”

¹⁴ “Nεε yo ɲεε sanli ito na feene rabirama ε ma nɛn waxati famatɔne yi. E na sanla rabama nɛn Alatala xa alo habadan sariyana.

¹⁵ Xii soloferen bun ma, ε buru ratetaren donma nɛn. Xii singen na a li, ε buru rate seen* bama nɛn ε banxine kui. Amasɔtɔ naxan na seen don burun nate seen naxan yi, keli xii singen ma han xii soloferede lɔxɔni, n na a kedima nɛn Isirayila yamaan ye.

¹⁶ Lɔxɔ singeni, ε malan sariɲanxin tima nɛn. E nde fan tima nɛn a xii soloferede lɔxɔni. E nama wali yo ke lɔxɔni itoe ma fɔ kudi soona yamaan xa, alogo ε xa ε dege. E nɔε na nan tun ligε.

¹⁷ E xa Buru Ratetaren Sanla raba, amasɔtɔ n na ε ganle raminixi Misiran yi na lɔxɔn yeteni. E xa na lɔxɔn sanla raba alo habadan sariyana ε yixetene birin xa waxati famatɔne yi.

¹⁸ Nεen kike singeni, ε burun natetaren donma nɛn kiken xii fu nun naaninde lɔxɔn ɲinbanna ra, han xii mɔxɔɲen nun kedende lɔxɔn ɲinbanna ra.

¹⁹ Buru rate seen mi luma ε banxine kui xii solofere bun ma. Naxan na seen don buru rate seen naxan yi, na kedima nɛn Isirayila yamaan ye, xa a findi xɔɲen na hanma Isirayila kaana.

²⁰ E nama sese don buru rate seen naxan yi. E banxine yi, ε buru ratetaren nan donma.”

---

* **12:15: *burun nate sena:*** Leβenna na a ra naxan burun nagboma ayi.

21 Musa yi Isirayila fonne birin xili, a a fala e xa, a naxa, “Ɛ siga, ɛ yeɣɣɛn hanma siin tongo ɛ denbayane xa, ɛ a faxa Halagi Tiin Dangu Lɔɣɔn Sanla fe ra.

22 Na xanbi ra, ɛ hisopi wudi yiin tongo, ɛ a sin wunli, ɛ a susan dɛɛn xun ma wudin nun dɛɛn wudi firinne ma. Ɛ sese nama mini ɛ banxine kui han xɔtɔnni.

23 Alatala na dangu yamanani Misiran kaane faxadeni, xa a wunla to dɛɛn xun ma nun a dɛɣɔnne ma, Alatala danguma nɛn na banxin xun ma. A mi tinma halagi tiin yi so ɛ banxini ɛ faxadeni.”

24 “Ɛ yamarini itoe suxuma nɛn alo habadan sariyana ɛ yeɛ xa e nun ɛ yixɛtɛne.

25 Alatala bɔɣɔn naxan soma ɛ yii, a naxan falaxi, ɛ na so mɛnni, ɛ sanli ito raba.

26 Ɛ diine na ɛ maxɔdin, e naxa, ‘Sariyani ito bunna nanse ra ɛ tan xa?’

27 Ɛ xa e yabi, ɛ naxa, ‘Halagi Tiin Dangu Lɔɣɔn Sanla saraxan na a ra Alatala xa, naxan dangu Isirayila kaane banxine xun ma Misiran yi. A to yi Misiran kaane faxama, a yi nxɔ banxine ratanga.’ ” Na xanbi ra, yamaan yi e xinbi sin, e Ala batu.

28 Isirayila kaane yi a liga alo Alatala Musa nun Haruna yamari kii naxan yi.

Fitina feen fudena: Misiran dii singene yi faxa

29 Kɔɛ tagini, Alatala yi dii singene birin faxa Misiran yi, keli Firawona dii singen ma naxan dɔxi mangayani han kasorasane dii singene kaso banxini, e nun subene dii singene.

³⁰ Firawona nun a kuntigine birin yi keli kɔɛɛn na, e nun Misiran kaane birin. Wuga xui gbeen yi te Misiran yi, bayo faxan bata yi ti banxin birin yi.

³¹ Na kɔɛɛn yetɛɛn na, Firawona yi Musa nun Haruna xili, a fala e xa, a naxa, “Ɛ keli, ɛ mini n ma yamanani, ɛ tan nun Isirayila kaane! Ɛ siga, ɛ Alatala batu, alo ɛ a falaxi kii naxan yi.

³² Ɛ xuruse xunxurine nun a xungbene tongo, alo ɛ a falaxi kii naxan yi. Ɛ siga. Ɛ duba n fan xa.”

³³ Misiran kaane yi Isirayila yamaan nagbɛngbɛn, e yi e kedi yamanani mafuren, bayo e yi a falama nɛn, e naxa, “Nxu birin faxama.”

³⁴ Isirayila yamaan yi e burun xali benun a xa gan, benun a rate seen xa sa. E buru bɔnbɔ seene mafilin e dugine yi, e e sa e kɔɛ ma, e siga a xalɛ.

³⁵ Musa naxan fala, Isirayila kaane yi na liga, e yi Misiran kaane xandi gbetin nun xɛma muranne yi e nun dugine.

³⁶ Alatala yi a liga Isirayila yamaan yi rafan Misiran kaane ma, e naxan maxɔdin e na so e yii. E yi Misiran kaane yii geli.

Isirayila kaane yi keli Misiran yi

³⁷ Isirayila xɛmɛ wuli kɛmɛ sennin yi keli e sanna ma Ramisesi taani, siga Sukɔti taani, ba jaxanle nun diidine ra.

³⁸ Siya gbɛtɛ wuyaxi fan yi siga e fɔxɔ ra. Xuruse kuru gbeen yi e yii a xunxurin nun a xungbene.

³⁹ E yi burudine gan buru ratese mi yi naxanye yi, e keli naxan na Misiran yi, bayo e kedi nɛn Misiran yi. E mi fɛrɛn sɔtɔ, e fandane tongo e yetɛ xa.

⁴⁰ Isirayila kaane jɛɛ kɛmɛ naanin jɛɛ tonge saxan nan ti Misiran yi.

⁴¹ Nεε κεμε naanin ηεε tonge saxanden to a li, na lɔxɔ yeteni, Alatala yamaan birin yi mini Misiran yamanani.

⁴² Kɔeni ito ra waxati famatone yi, Isirayila kaane birin xa xi Alatala batuε, bayo a e raminixi Misiran yamanani kɔεεn nan na.

⁴³ Alatala yi a fala Musa nun Haruna xa, a naxa, “Tɔnne ni i ra Halagi Tiin Dangu Lɔxɔn Sanla fe yi: Xɔηε yo nama a don.

⁴⁴ Konyin naxan saraxi, i na na banxulan, ε nun na a donηε nεn.

⁴⁵ I ya walikεεn naxan sare fixi hanma xɔηεna, ne nama a don.

⁴⁶ A donma banxi kedenna nan kui. Ε nama a suben namini banxini. Ε nama a xɔri yo gira.

⁴⁷ Isirayila yamaan birin xa sanli ito liga.

⁴⁸ Xa xɔηεna nde i konni naxan wama Halagi Tiin Dangu Lɔxɔn Sanla raba feni Alatala xa, a denbayaan xεmene birin xa banxulan. Nayi, a nɔε a ligε nεn alo Isirayila kaana. Koni banxulantare yo nama a don.

⁴⁹ A tan sariya kedenna na a ra Isirayila kaan nun xɔηεn xa ε tagi.”

⁵⁰ Alatala naxan yamari Musa nun Haruna ma, Isirayila kaane birin yi na liga na kiini.

⁵¹ Na lɔxɔn yeteni Alatala yi Isirayila ganla ramini Misiran yamanani e bɔnsɔn yεεn ma.

13

Dii singene rasariyan fena

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa,

2 “Dii xεmε singene birin nasariɲan n xa. N gbeen nan dii singene birin na Isirayila kaane ye, muxune nun subene.”

3 Musa yi a fala yamaan xa, a naxa, “Lɔxɔni ito xa rabira ε ma, ε mini lɔxɔni Misiran yi konyiyani! Amasɔtɔ Alatala ε raminixi a senben nan na. E nama buru ratexin don.

4 E minima nen to, Abiba kiken na.

5 Alatala na ε rafa Kanan kaane bɔxɔn ma, Xitine nun Amorine nun Xiwine e nun Yebusune yamanana, a bata yi a kɔlɔ bɔxɔn naxan ma fe ra ε benbane xa, a xa a so ε yii, kumin nun nɔnɔn gbo bɔxɔn naxan yi, ε na so mɛnni, ε sanli ito rabama nen Alatala xa kiken ito ra.

6 Buru ratetaren donma nen xii solofere bun ma, xii soloferede lɔxɔni, sanla yi raba Alatala xa.

7 E buru ratetaren donma nen xii solofere bun ma, donse nama taran ε yii buru rate seen* naxan yi. Buru rate se yo nama taran ε yamanani mumε!”

8 “E na yebama nen ε diine xa na lɔxɔni, ε naxa, ‘Alatala naxan ligaxi en xa, a en namini Misiran yamanani, na nan ma fe a ra.’

9 Sanli ito na nan ma fe rabirama ε ma, alo ε na taxamasenna xidi ε yiin na hanma ε sa ε tigi ra, alogo Alatalaa sariyan xa lu ε de. Bayo Alatala nan ε raminixi Misiran yi a senbeni.

10 E xa yamarini ito suxu a waxatini ɲεε yo ɲεε.”

11 “Alatala na ε raso Kanan bɔxɔni, a a so ε yii alo a kɔlɔ ε xa kii naxan yi e nun ε benbane,

12 ε xa dii singene birin nasariɲan Alatala xa saraxana nde ra. Xuruseene dii xεmε singene

---

* **13:7: buru rate sena:** Lebenna na a ra naxan burun nagboma ayi.

birin, Alatala nan gbeen ne ra.

¹³ Xa sofanla dii xεmε singen na a ra, ε xa a xunba yεxεε diin na hanma sii diina. Koni, xa ε mi a xunba, ε xa a kαεεn gira, ε a faxa. Ε mαn xa ε dii xεmε singene birin xunba saraxana nde ra.

¹⁴ Ε diine na ε maxαdin waxati famatone yi, e naxa, ‘Ito bunna nanse ra?’ Ε xa e yabi, ε naxa, ‘Alatala senben nan en naminixi Misiran yi konyiyani.

¹⁵ Bayo Firawona yi tondixi en bepinne en siga, koni Alatala yi dii singene birin faxa Misiran yamanani, muxun nun subena. Nanara, en xuruse dii xεmε singene birin bama saraxan na Alatala xa, en yi en ma dii xεmε singene birin xunba.’

¹⁶ A luma nen alo i na taxamasenna xidi i yiin na hanma i tigi ra, amasαtα Alatala senben nan en naminixi Misiran yi.”

Sigatiin de suxuna

¹⁷ Firawona to tin yamaan xa siga, Ala mi e ramini Filisitine yamanan kira yisoxin xαn, bayo Ala a fala nen, a naxa, “E na yεngεn to, e nαε e miriyane maxεte nen, e xεte Misiran yi.”

¹⁸ Koni Ala yi ti yamaan yεε ra tonbon yi kiraan xαn, Gbala Baan binni. Isirayila kaane yi keli Misiran yi, e yitαnxi yεngε so xinla ma.

¹⁹ Musa yi Yusufu xαnne tongo, bayo Yusufu bata yi Isirayila kaane rakαb, a naxa, “Ala a nαxα luma ε xαn nen yati! Ε na keli be, ε n xαnne xali.”

²⁰ E yi keli Sukαti taani, e yi sa daaxadeni tαn Etama yi tonbonna danna ra.

²¹ Alatala yi tima nen e yεε ra yanyin na kunda yiyani naxan yi kiraan yitama e ra. Kαεεn na, a ti e

yεε ra tεε dεgen yiyani a e kirani yalan, alogo e xa sigan ti kɔεen nun yanyin na.

²² Kundana, xanamu, tεε dεgen mi yi kelima yamaan yεε ra yanyin nun kɔεen na.

14

Baani gidi fena

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa,

² “A fala Isirayila kaane xa, e xa xεtε, e daax-adeni tɔn Pihahiroti dεxɔn, Migidoli nun baan tagi. E xa daaxadeni tɔn baan dε Baali-Sefɔn yetagi.

³ Nayi, Firawona a falama nɛn lan Isirayila kaane ma, a naxa, ‘E bata lɔ ayi yamanani, tonbonna e rabilinxi.’

⁴ N Firawona bɔɔni xɔdɔxɔma nɛn, a bira ε fɔxɔ ra. Koni n binyen sɔtɔma Firawona nun a ganla birin xɔn ma nɛn, Misiran kaane yi a kolon a n tan nan Alatala ra.” Isirayila kaane yi na liga.

⁵ Misiran Mangan to a mε a yamaan bata a gi. Nayi, Firawona nun a bundɔxɔne miriyaan yi maxεtε. E yi a fala, e naxa, “En nanse ligaxi? En bata Isirayila kaane beɔin e xa siga, e mi fa walima en xa sɔnɔn!”

⁶ Firawona yi a yεngε so wontoroni tɔn, a ganla yi bira a fɔxɔ ra.

⁷ A yi a yεngε so wontoro yεbaxi kεmε sen nin tongo, e nun Misiran wontorone birin. Sofa kuntigine yi ne birin kui.

⁸ Alatala yi Firawona bɔɔni xɔdɔxɔ, Misiran Mangana. A yi Isirayila kaane sagatan naxanye yi minima xunna kenli.

⁹ Misiran kaane yi e sagatan, Firawona soone birin nun yεngε so wontorone nun soo ragine, e

nun a ganla, e yi Isirayila kaane li malanxi baan dɛ, Pihahiroti binni, Baali-Sefɔn yɛtagi.

¹⁰ Firawona yi a masoma, Isirayila kaane yi e yɛɛn nasiga, e Misiran kaane to fɛ e fɔxɔ ra. E yi gaxu han! E e xuini te Alatala ma.

¹¹ E a fala Musa xa, e naxa, “Nanfera i faxi nxu ra tonbonni, nxu xa fa faxa be? Gaburu mi yi Misiran yi ba? I nanse dɔxi nxu ra i to nxu baxi Misiran yi?”

¹² Nxu mi ito xan falaxi i xa Misiran yi, ‘A lu nxu xa wali Misiran kaane xa?’ A yi fisa nun nxu xa wali Misiran kaane xa benun nxu xa fa faxa tonbonni.”

¹³ Musa yi yamaan yabi, a naxa, “E nama gaxu. E ɛ raxara, ɛ yi a to Alatala ɛ xunbama kii naxan yi to. Amasɔtɔ ɛ Misiran kaan naxanye toma to, ɛ mi fa ne toma sɔnɔn!”

¹⁴ Alatala yɛngɛn soma nɛn ɛ xa, ɛ ɛ raxara tun!”

¹⁵ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “E mɔn n maxandima be nanfera? A fala Isirayila kaane xa, a e xa siga.

¹⁶ I tan xa i ya dunganni te, i yiini bandun baan xun ma, a xa yitaxun firinna ra, alogo Isirayila kaane xa baani gidi a yixaraxina.

¹⁷ N tan Misiran kaane bɔɲɛni xɔdɔxɔma nɛn, alogo e xa godo ɛ fɔxɔ ra. N binyen sɔtɔma nɛn Firawona nun a ganla birin xɔn ma, e nun a wontorone nun a soo ragine.

¹⁸ Misiran kaane a kolonma nɛn a n tan nan Alatala ra. N na nɔ Firawona nun a wontorone nun a soo ragine ra, n binyen sɔtɔma nɛn.”

¹⁹ Ala malekan naxan yi tixi Isirayila ganla yɛɛ ra, na yi siga e xanbi ra. Kundaan naxan yi tixi e yɛɛ ra, na yi sa ti e xanbi ra.

²⁰ A yi ti Misiran nun Isirayila ganle tagi. Kundaan fɔxɔ kedenna yi dimixi, a fɔxɔ kedenna yi kɔɛni yalanma. Nanara, gali firinne mi yi masoma e bode ra kɔɛɛn birin kui.

²¹ Musa yi a yiini bandun baan xun ma. Na kɔɛɛn birin na, Alatala yi baa igen naxɛɛ foye gbeen na keli sogetedeni, a yi baani xara. Igen yi bolon.

²² Isirayila kaane yi gidi baani xare yireni. Igen yi malanxi alo banxi tunbulunna e yiifanna nun e kɔmɛnna ma.

²³ Misiran kaane yi e sagatan. Firawona soone birin nun a yɛngɛ so wontorone nun a soo ragine yi bira e fɔxɔ ra baani.

²⁴ Subaxa, Alatala yi Misiran ganla mato keli kundaan nun tɛɛ dɛgɛn xun ma, a yi e yifu han!

²⁵ A yi e wontorone sanne ba e bun ma, a yi e sigati raxɔɔ ayi. Nayi, Misiran kaane yi a fala, e naxa, “En na en gi Isirayila kaane yɛɛ ra, amasɔɔ Alatala Misiran yɛngɛma e xa.”

²⁶ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “I yiini bandun baan xun ma alogo igen xa sa Misiran kaane xun ma, e nun e wontorone nun e soo ragine.”

²⁷ Musa yi a yiini bandun baan xun ma. Kuye yibani, baan mɔn yi xɛɛ a kiini. Misiran kaane yi e gima a famatɔɔn yɛɛ ra, koni Alatala yi e radin baani.

²⁸ Igen yi xɛɛ, a sa wontorone nun soo ragine nun Firawona ganla birin xun ma, naxanye godo baani Isirayila kaane fɔxɔ ra. Hali keden mi lu.

²⁹ Koni Isirayila kaane sigan ti nɛn igen xare yireni, igen yi malanxi e yiifanna nun e kɔmɛnna ma.

³⁰ Na loxɔni, Alatala yi Isirayila xunba Misiran kaane yii. Isirayila yi Misiran kaane binbine to baan de.

³¹ Isirayila kaane to Alatala senbe gbeen to Misiran kaane xili ma, yamaan yi gaxu Alatala yeε ra, e la a ra, e nun Musa a walikena.

15

Nabi Musaa betina

¹ Nayi, Musa nun Isirayila kaane yi betini ito ba Alatala xa. E naxa:

N betin bama Alatala xa,
amasoto a gbo mumε!

A bata soone nun soo ragine radin baani.

² Alatala nan n fangan na,
n betin bama naxan xa,
a mon bata findi n nakisimaan na.

N ma Ala nan a ra,
n na a tantunma nen,
n fafe a Ala nan a ra,
n na a matoxoma nen.

³ Yenge soon nan Alatala ra,
a xili nen "Alatala."

⁴ A bata Firawona wontorone nun a ganla woli baani,
Firawona sofa yebaxine bata e mamin Gbala Baani.

⁵ E bata godo tilinna ma alo gemene.
Fufaan yi sa e xun ma.

⁶ Alatala! I bata i senben yita!
Alatala! I yiifanna bata yaxune faxa.

⁷ I bata yaxune rabira i ya gboon nun norɔni.
I bata i ya xolo gbeen nagodo alo teena
a yi e gan alo sexe xarena.

⁸ I ɲɔɛ foyen bata igene malan,
walanne yi raxara alo banxi kankena.
Igene yi raxara baan tilinna xonna ma.

⁹ Yaxune yi a falama, e naxa,
“N sagatanna tima nɛn,
n yi e suxu.

N se tongoxine yitaxun,
han n wasa e ra,
han a dangu ayi.
N silanfanna botinma nɛn ayi,
n yiin yi e halagi.”

¹⁰ Koni, i bata i de foyen nafa
baa igen bata sa e xun ma.
E bata godu ige gbeen bun ma
alo wure binyena.

¹¹ Alane ye, nde luxi alo i tan, Alatala?
Nde luxi alo i tan?
I gbee nɔrɔn sarijan!
I magaxu!

Tantunna i tan nan xa!
I kabanakone ligama!

¹² I bata i yiini bandun,
bɔxɔn yi nxu yaxune gerun.

¹³ I bata ti i ya yama xunbaxin yeɛ ra i ya hinanni.
I e rasigama nɛn
i dɔxɔde sarijanxini i senbeni.

¹⁴ Siyane a mɛma nɛn,
e xuruxurun.

Kuisanna Filisitine suxuma nɛn.

¹⁵ Edɔn kuntigine gaxuma nɛn.

Gaxun Moyaba muxu gbeene suxuma nɛn.
Kanan kaane birin senben bata ɲan.

¹⁶ Gaxun nun kuisanna e suxuma nɛn,
e e raxara alo gemena i senben bun,

han i ya yamaan yi dangu, Alatala!

Han i ya muxune yi dangu.

¹⁷ I e xalima nɛn,

i yi e dɔxɔ geyaan fari

i naxan findima e kɛɛn na,

i tan Alatala luma dɛnaxan yi,

i tan Marigin dɛnaxan nafalaxi yire sarijanxin na.

¹⁸ Alatala luma nɛn mangayani habadan han habadan!

Mariyama bɛtina

¹⁹ Firawona soone nun a wontorone nun a soo ragine to godo baani, Alatala baa igen naxɛtɛ nɛn e xun ma, koni Isirayila kaane yi sigan ti, e baani gidi a yixarena.

²⁰ Nayi, Haruna xunyeɛn Mariyama, nabi naxalanmana, na yi tanbanna suxu a yii. Naxanle birin yi bira a fɔxɔ ra, tanbanne e yii, e bodonma.

²¹ Mariyama yi bɛtini ito bama Isirayila naxanle xa,

ɛ bɛtin ba Alatala xa,
amasɔtɔ a gbo han!

A bata soone nun soo ragine woli baani!

Isirayila kaane tonbonni

²² Musa yi ti Isirayila kaane yeɛ ra keli Gbala Baani siga Suru tonbonni. Xii saxanna bun ma, e sigan tima tonbonni, e mi ige to.

²³ E yi so Mara yi, koni e mi nɔ Mara igen minjɛ, amasɔtɔ a yi xɔlɔ. Nanara, na yiren yi xili sa “Mara.”*

²⁴ Yamaan yi lu Musa mafalɛ, e naxa, “Nxu xa nanse min?”

---

* **15:23: Mara** bunna nɛɛn fa fala “Xɔlɛna.”

²⁵ Musa yi Alatala maxandi, Alatala yi wudina nde yita a ra, a naxan woli igeni. Igen yi ɲaxunɲe ayi. Alatala tɔnna nun sariyan soxi yamaan yii menna nin, a e keɲaan feɛfeɛe.

²⁶ A yi a fala, a naxa, “Xa ε Alatala xuiin name ki faɲi, ε Ala, ε yi tinxinna liga a yeε ra yi, xa ε a yamarine nun tɔnne birin suxu, n mi fitina fe yo rafε ε ma, n Misiran kaane ɲaxankataxi naxanye ra, amasɔɔ Alatala nan n tan na, naxan ε rakendeyama.”

²⁷ E yi so Elimi yi, tigi fu nun firin yi denaxan yi e nun tugu bili tonge solofere. E yi daaxadeni tɔn mɛnni, igen dexɔn.

16

Donseen yi keli kore

¹ Isirayila yamaan birin yi keli Elimi yi, e minin kike firinden xii fu nun suulunde lɔxɔni Misiran yamanani, e fa Sin tonbonni, denaxan Elimi nun Sinayi tagi.

² Isirayila yamaan birin yi lu Musa nun Haruna mafale tonbonni.

³ Isirayila kaane yi a fala e xa, e naxa, “Hali Alatala yi nxu faxa Misiran yi nun! Nxu yi dɔxɔma sube tundene fema nxu yi donseene don han nxu lugo! Koni ε bata fa nxu ra tonbonni be alogo nxu birin xa faxa kamɛn ma.”

⁴ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Awa, n na a ligama nɛn donseen yi godo ε ma keli kore. Yamaan yi mini lɔxɔ yo lɔxɔ. E naxan donɲe lɔxɔn kui, e na yatɛn matongo. N na e keɲaan feɛfeɛsema na kii nin, n xa a to xa e n ma sariyane suxe.

⁵ Xii senninde bɔxɔni, e xa a matongo e naxan donɲe xii firinna kui, e na rafala burun na.”

⁶ Musa nun Haruna yi a fala Isirayila yamaan birin xa, e naxa, “To ɲinbanna ra, ε a kolonma nɛn a Alatala nan ε raminixi Misiran yamanani.

⁷ Xɔtɔnni, ε Alatala binyen toma nɛn, amasɔtɔ a bata ε xuiin mε, ε Alatala nan mafalama. Nanse nxu tan na ε to nxu mafalama?”

⁸ Musa yi a fala, a naxa, “Alatala suben don daxin soma ε yii nɛn to ɲinbanna ra. Xɔtɔnni, a burun so ε yii han ε lugo. Amasɔtɔ Alatala bata a mafala xuiin mε ε xɔn ma. Nanse nxu tan na? E mi nxu tan gbansanna mafalama, fɔ Alatala.”

⁹ Musa yi a fala Haruna xa, a naxa, “A fala Isirayila yamaan birin xa, i naxa, ‘E fa Alatala yɛtagi, amasɔtɔ a bata a mafala xuiin mε ε xɔn ma.’ ”

¹⁰ Haruna to yi falan tima Isirayila yamaan birin xa, e yi e firifiri tonbonna binni, Alatalaa nɔrɔn yi mini kɛnɛnni kundani.

¹¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa,

¹² “N bata Isirayila kaane xuiin mε. E n mafalama. A fala e xa, i naxa, ‘Ninbanna ra, ε suben donma nɛn. Xɔtɔnni ε lugo burun na. Nayi, ε a kolonɲe a Alatala nan n tan na, ε Ala.’ ”

¹³ Ninbanna ra, dɔmɛne yi fa e dɔxɔ yamaan daaxaden yiren birin yi. Xɔtɔnni, xiila yi saxi yamaan daaxaden nabilinna birin yi.

¹⁴ Xiila to yolon, sena nde yi lu malanxi bɔxɔn fari alo bogi seen xɔnna.

¹⁵ Isirayila kaane to a mato, e a fala e bode xa, e naxa, “Nanse ito ra?” Bayo, e mi yi a kolon naxan

a ra. Musa yi a fala e xa, a naxa, “Donseen na a ra Alatala naxan soxi ε yii ε xa a don.”

¹⁶ Alatala ito nan yamarixi, a naxa, “Birin nɔɛ naxan donɲɛ a xa na nan matongo. E xa ligase yɛ keden keden matongo muxune xa naxanye ε konne yi.”

¹⁷ Isirayila kaane yi a liga na kiini, nde yi a gbegbe matongo, nde yi ndedi matongo.

¹⁸ E yi a maliga liga seen kui. Naxanye a gbegbe matongo, ne mi a gboxi ayi. Naxanye ndedi matongo, a mi dasa ne fan ma. Birin yi a matongoma a makoon naxan ma.

¹⁹ Musa yi a fala e xa, a naxa, “Muxu yo nama a dɔnxɛn namara han xɔtɔnni.”

²⁰ Koni, ndee mi e tuli mati Musa ra. Ne yi a ramara han xɔtɔnni. Koni kunle yi bira a birin yi, a xirin yi mini fɔlɔ. Nanara, Musa yi xɔlɔ ne ma.

²¹ Xɔtɔn yo xɔtɔn birin yi a matongoma naxan e makoon liyɛ. Sogen na xɔlɔ, donseen yi xulunɲɛ ayi.

²² Xii senninde lɔxɔni, e yi lɔxɔ firin daxi matongo, birin liga seen yɛ firin. Yamaan kuntigine birin yi na feen dɛntɛgɛ Musa xa.

²³ Musa yi a fala e xa, a naxa, “Alatala ito nan yamarixi. Matabu Lɔxɔn nan tila ra. Matabu sariɲanxin na a ra Alatala xa. Nanara, ε lan ε xa donseen naxan gan, ε na gan. E lan ε xa naxan ɲin, ε na ɲin. Naxanye na lu ε ne ramara han xɔtɔnni.”

²⁴ E yi a ramara han xɔtɔnni, alo Musa a yamari kii naxan yi. A xirin mi mini, kuli mi bira a yi.

²⁵ Musa yi a fala, a naxa, “E ito don to, amasɔtɔ Alatalaa Matabu Lɔxɔn nan to ra. To ε mi se toma a matongo daxin na.

26 Э a matongoma nєn xii sennin, koni xii soloferede ləxəni, naxan findin Matabu Ləxən na, se mi taranma na mumε!”

27 Xii soloferede ləxəni, yamaan muxuna ndee yi mini a matongodeni, e mi sese to.

28 Nayi, Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Э tondima n ma yamarine nun sariyane suxe han waxatin mundun yi?”

29 Э a kolon a Alatala bata Matabu Ləxən so ε yii. Nanara, xii senninde ləxəni, a donse ləxə firin daxin soma ε yii. Birin xa a raxara xii soloferede ləxəna fe ra. Muxu yo nama mini a konni.”

30 Yamaan yi a matabu xii soloferede ləxəni.

31 Isirayila kaane yi na donseen xili sa “Manna donsena.”* A yi luxi alo se xəri fixəna. A yi jaxun alo kumina.

32 Musa yi a fala, a naxa, “Alatala ito nan yamarixi. Manna donseen ligase ye keden xa ramara ε yixεtεne xa, alogo e xa a to n na ε baloxi burun naxan na tonbonni, n na ε ramini xanbini Misiran yamanani.”

33 Musa yi a fala Haruna xa, a naxa, “Goron keden tongo, i yi a rafe Manna donseen ligase keden na, i yi a sa Alatala yetagi, alogo a xa ramara ε yixεtεne xa.”

34 Haruna yi na Manna donseen sa Layiri Kankiraan† yetagi alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi, alogo a xa ramara.

35 Isirayila kaane yi Manna donseen don jεε tonge naanin, han e yi so yamanani muxune yi

---

* **16:31: Manna** bunna nєєn fa fala “Nanse a ra?” † **16:34: 16.34Layiri Kankirana** fe mən seβexi Xorəyaan 25.10-22 kui.

dɔxi dɛnaxan yi. E yi Manna donseen don han e yi Kanan yamanan danna li.

³⁶ Na waxatin liga seen yɛ fu yi lanxi Efa liga seen yɛ kedenna nan ma.

17

Igen yi mini Horebe fanyeni

Yatɛne 20.1-13

¹ Isirayila kaane yamaan birin yi keli Sin tonbonni, e sigan ti yirene yi alo Alatala e yamari kii naxan yi. E yi daaxadeni tɔn Refidimi yi, koni yamaan mi ige min daxi to na yi.

² Nanara, yamaan yi yɛngɛn fen Musa ra. E yi a fala, e naxa, “Ige min daxin so nxu yii!” Musa yi e yabi, a naxa, “Nanfera ɛ n nafenma yɛngɛn na? Nanfera ɛ Alatala matoma bunbani?”

³ Min xɔnla nan yi yamaan na mɛnni, e yi lu Musa mafalɛ. E naxa, “Nanfera i nxu raminixi Misiran yi, alogo nxu nun nxɔ diine nun nxɔ xuruseene xa fa faxa be min xɔnla ra?”

⁴ Musa yi a xuini te Alatala ma, a naxa, “N nanse ligama yamani ito xa? A luxi ndedi, e xa n magɔlɔn.”

⁵ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Dangu yamaan yɛɛ ra. ɛ nun Isirayila fonna ndee xa siga. I xa dunganna suxu i yii i Nila baan garin naxan na.

⁶ N tima nɛn i yɛɛ ra Horebe fanyen ma. I xa fanyen garin, igen minima nɛn, yamaan yi a min.” Musa yi na liga, Isirayila fonne yɛɛ xɔri.

7 A yi mən xili sa “Masa” e nun “Meriba.”* Amasəto Isirayila kaane bata yi matandina ti, e bata yi Alatala mato bunbani, e naxa, “Alatala en ye ba? Xa a mi en ye?”

Isirayila yi Amaleki nə

8 Amalekine yi fa Isirayila yengedeni Refidimi yi.

9 Nayi, Musa yi a fala Yosuwe xa, a naxa, “Xemena ndee sugandi, i sa Amalekine yenge. Tila, n tima nən geyaan xuntagi, Alaa dunganna n yii.”

10 Yosuwe yi Amalekine yenge alo Musa a fala kii naxan yi. Musa, Haruna, e nun Xuru yi te geyaan xuntagi.

11 Musa nema a yiini tema, Isirayila yi nəon tima. Koni xa a a yiini godo, Amalekine yi nəon ti.

12 Musa yiine bata yi xadan. E yi gemen tongo, e na dəxə. Musa yi dəxə a fari. Haruna nun Xuru yi a yiine bun tima, boden fəxə kedenni, boden bode fəxəni. A yiine yi kore han kəe yi so.

13 Yosuwe yi Amalekine ganla nə silanfanna ra.

14 Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Ito sebe kedin kui, alogo jinan nama ti a xən. I yi a ye ba Yosuwe xa, bayo n Amalekine bama nən dunu ja yi fefe! Ninan yi ti e xən.”

15 Musa yi saraxa ganden nafala, a yi a xili sa, “Alatala nan n ma yenge so taxamaseri dugin na.”

16 A mən yi a fala, a naxa, “Amasəto muxune kelixi nən Alatala manga gbəden xili ma, Alatala luma Amalekine yenge nən, han mayixeten nun mayixetene.”

---

* **17:7: Masa** bunna nən fa fala “bunbana.” **Meriba** bunna nən fa fala “Fe matandina.”

18

Nabi Musa bitanna

¹ Musa bitanna Yetiro, Midiyan saraxaralina, na yi a mε Ala naxan birin ligaxi Musa nun Isirayila xa, a yamana. A a mε a Alatala bata yi Isirayila ramini Misiran yi.

² Musa bitanna Yetiro yi fa Musaa ɲaxanla Se-fora ra, a bata yi naxan lu a yii

³ e nun a dii firinne. Kedenna xili Gεrisɔmi, bayo Musa bata yi a fala, a naxa, “N bata findi xɔɲɛn na yamana gbεtε yi.”

⁴ Boden yi xili Eliyeseri,* bayo a bata yi a fala, a naxa, “N babaa Ala bata n mali, a n natanga Firawonaa silanfanna ma.”

⁵ Musa bitanna Yetiro nun Musaa diine nun a ɲaxanla yi fa Musa fεma tonbonni, a yi dɔxi dεnaxan yi Alaa geyaan dεxɔn ma.

⁶ A bata yi a fe xibarun nasiga Musa ma, a naxa, “N tan, i bitanna Yetiro, n fama i fεma, nxu nun i ya ɲaxanla nun a dii firinne.”

⁷ Musa yi mini a bitanna ralandeni, a yi a xinbi sin, a yi a sunbu. E yi e bode xɔntɔn, e so Musaa bubun kui.

⁸ Musa yi a yεba a bitanna xa Alatala naxan ligaxi Firawona nun Misiran kaane ra Isirayila fe ra, e nun tɔrɔn naxan birin e sɔtɔ kira yi, e nun Alatala e xunba kii naxan yi.

⁹ Alatala naxan birin ligaxi Isirayila xa a to a xunba Misiran kaane yii, Yetiro yi sεwa ne ra.

¹⁰ Yetiro yi a fala, a naxa, “N bata barika bira Alatala xa, naxan ε xunbaxi Misiran kaane nun

---

* **18:4: *Eliyeseri*** bunna nεɛn fa fala “Ala nan n mali tiin na.”

Firawona yii, naxan yamaan baxi Misiran kaane senben bun!

¹¹ Iki, n bata a kolon a Alatala senben gbo alane birin xa, amasɔtɔ a bata ito liga ne ra naxanye yi wasoxi Isirayila xili ma.”

¹² Musa bitanna Yetiro yi saraxa gan daxin nun saraxa gbɛtɛne ba Ala xa. Haruna nun Isirayila fonne birin yi fa buru dondeni Musa bitanna fɛma, Ala yɛtagi.

Sariyane 1.9-18

¹³ Na xɔtɔn bode, Musa yi dɔxɔ yamaan makiti-deni. Yamaan yi ti a yɛtagi keli xɔtɔnna ma han jinbanna ra.

¹⁴ Musa yi naxan birin ligama yamaan xa, a bitanna to na to, a yi a fala, a naxa, “Nanfe ito ra, i naxan ligama yamaan xa? Nanfera i kedenna kitin sama, yamaan birin yi ti i yɛtagi, keli xɔtɔnni han jinbanna ra?”

¹⁵ Musa yi a bitanna yabi, a naxa, “Bayo yamaan fama n fɛma Ala sagoon nan maxɔdinde yi.

¹⁶ Xa fena nde e tagi, e fama nɛn n fɛma, n yi kitin sa, n Alaa tɔnne nun a sariyane yɛba e xa.”

¹⁷ Musa bitanna yi a fala a xa, a naxa, “I naxan ligama, na mi fan.

¹⁸ Ɛ nun yamani ito ɛ bode raxadanma nɛn, bayo goronni ito gbo i senben xa, i kedenna mi a gasɛ.

¹⁹ Iki, i tuli mati n xuiin na, n xa i kawandi. Ala xa lu i xɔn! A lan i xa ti Ala yɛtagi yamaan funfuni, i yi Ala maxɔdin e bode matandine fe ra.

²⁰ I xa e xaran tɔnne nun sariyane ma. I kiraan yita e ra e biran naxan fɔxɔ ra, e nun wanle e naxan kɛ.

²¹ Koni i xa muxu kɛndɛne sugandi yamaan yɛ, naxanye gaxuma Ala yɛɛ ra, lannaya muxune, mayifu mi naxanye yi. I yi e findi muxu wuli keden kuntigine ra, hanma muxu kɛmɛ kuntigine, e nun muxu tonge suulun kuntigine, e nun muxu fu kuntigine.

²² E xa yamaan makiti waxatin birin, e yi fa fe xɔdɛxɛne ra i fɛma. Koni feen naxanye mi xɔdɔxɔ, e tan xa ne makiti. Na nde bama nɛn i ya goronna ra, bayo e fan nde tongoma nɛn.

²³ Xa i na liga, Alaa tinni, i nɔɛ a gasɛ nɛn. Yamani ito birin sigama nɛn e konne yi bɔɔɛ xunbenli.”

²⁴ Musa yi a bitanna xuiin name, a naxan fala, a na liga.

²⁵ A muxu kɛndɛne sugandi Isirayila yi, a yi e findi yama xunne ra, muxu wuli keden kuntigine, muxu kɛmɛ kuntigine, muxu tonge suulun kuntigine, e nun muxu fu kuntigine.

²⁶ E yi yamaan makitima waxatin birin. E yi fama fe xɔdɛxɛne ra Musa fɛma, koni naxanye mi yi xɔdɔxɔ, e tan yɛtɛɛn yi ne makitima nɛn.

²⁷ Musa yi tin, a bitanna yi siga a konni.

19

Layiri xidin Sinayi geyaan fari

¹ Kike saxan to dangu, xabu e mini Misiran yi, na lɔxɔ yɛtɛni, Isirayila kaane yi Sinayi tonbonnali.

² E to keli Refidimi yi, e yi fa Sinayi tonbonni. Isirayila kaane yi daaxadeni tɔn tonbonni, geyaan san bun.

³ Musa yi te Ala fɛma. Alatala yi Musa xili geyaan xuntagi, a naxa, “Ito fala Yaxuba bɔnsɔnne xa, Isirayila kaane,

⁴ ‘Ɛ yɛtɛɛn bata a to n naxan ligaxi Misiran na, n yi ɛ xali n fɛma alo singbinna soma a diine bun kii naxan yi.

⁵ Iki, xa ɛ n xuiin suxu ki faɲi, xa ɛ n ma layirin suxu, ɛ findima nɛn n ma yamaan na siyane birin yɛ. N gbeen nan bɔxɔn birin na,

⁶ koni ɛ findima n xa saraxarali yamaan nan na e nun siya sarɪɲanxina.’ I falani itoe nan tima Isirayila kaane xa.”

⁷ Musa yi xɛtɛ, a fonne birin xili, a falani itoe birin yɛba e xa, alo Alatala a yamari kii naxan yi.

⁸ Yamaan birin yi a fala, e naxa, “Alatala naxan birin falaxi nxu na ligama nɛn.” Musa yi sa e falane rali Alatala ma.

⁹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “N fama nɛn i ma kunda yiyani, alogo n nɛma falan naxan tiyɛ i xa, yamaan xa a mɛ. Nanara, e lɛ i ra waxatin birin yi.” Musa yi yamana falane radangu Alatala ma.

¹⁰ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Siga yamaan fɛma, e rasariɲan to nun tila yi. E xa e dugine xa.

¹¹ E xa e yitɔn xii saxandena fe ra, bayo na lɔxɔni Alatala godoma nɛn Sinayi geyaan fari, yamaan birin yɛɛ xɔri.

¹² I xa danne sa yamaan xa geyaan nabilinni, i yi a fala, i naxa, ‘Ɛ yɛtɛ masuxu te feen na geyaan fari, ɛ nama maso a san bunna ra. Naxan yo na a sanna ti geyaan ma, ɛ xa na kanna faxa.

¹³ Ɛ nama ɛ yiin din a ra, koni ɛ a magɔlɔnma nɛn, hanma ɛ a bun xalimakunle ra. Muxu ba, sube ba,

a mi kisima.’ Xɔtaan xuiin na mini, muxune yi te geyaan fari.”

¹⁴ Musa yi godo yamaan fɛma keli geyaan fari, a yi yamaan nasariɗan, e yi e dugine xa.

¹⁵ A yi a fala yamaan xa, a naxa, “Ɛ yitɔn xii saxandena fe ra. Ɛ nama ɛ maso ɗaxalan yo ra.”

¹⁶ Xii saxande lɔxɔn xɔtɔnni, kuye sarinne yi mini, galanne yi godo, kundaan yi sa geyaan xun ma. Xɔtaan xuiin yi mini han! Yamaan birin yi gaxu.

¹⁷ Musa yi yamaan namini e daaxadeni Ala ralandeni, e yi e malan geyaan san bun ma.

¹⁸ Tutun yi Sinayi geyaan birin xun ma, amasɔtɔ Alatala bata yi godo a ma tɛɛ deɣeni. Na tutin yi tema alo sulun tɛɛn* tutina, geyaan birin yi xuruxurunma a ɗaxin na.

¹⁹ Xɔtaan xuiin yi gboma ayi tun! Musa yi falan ti, Ala yi a yabi a xuini texin na.

²⁰ Alatala yi godo Sinayi geyaan fari, a yi Musa xili geyaan xuntagi. Musa yi te.

²¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Godo, a fala yamaan xa e nama kata fa feen na n matodeni, xa na mi a ra e wuyaxi faxama nɛn.

²² Hali saraxaraliin naxanye e masoma Alatala ra, ne xa e yɛtɛ rasariɗan, alogo Alatala nama e faxesa.”

²³ Musa yi a fala Alatala xa, a naxa, “Yamaan mi nɔɛ tɛ Sinayi geyaan fari. Amasɔtɔ i bata nxu rakolon, i yi a fala, i naxa, ‘Ɛ danne sa geyaan nabilinni, ɛ xa a rasariɗan.’ ”

---

* **19:18: Sulun tɛɛn** mɔn falama yirena nde yi fa fala “**Furu tɛɛna.**”

²⁴ Alatala yi a fala a xa, a naxa, “Godo, i mɔn yi te ε nun Haruna. Koni saraxaraline nun yamaan nama kata te feen na Alatala fɛma, alogo n nama e fɛxa.”

²⁵ Musa yi godo yamaan fɛma, a feni itoe fala e xa.

20

Yamari fune fe Sariyane 5.6-21

¹ Ala yi falani itoe birin ti, a naxa,

² “Alatala nan n tan na, i ya Ala, naxan i raminixi konyiyani Misiran yi.”

Yamari Singena

³ “I nama ala gbɛtɛ batu fɔ n tan.”

Yamari Firindena

⁴ “I nama suxuren nafala hanma sena nde sawurana, seen naxan kore, naxan bɔxɔn ma hanma naxan igeni.

⁵ I nama i xinbi sin e xa. I nama e batu. Amasɔtɔ n tan, Alatala, i ya Ala, n xɔxɔlɔn.* Naxanye na n naraxu, n ne haken saranma e diine ra nɛn han mayixetɛ saxan hanma naanin.

⁶ Koni naxanye na n xanu, e n ma yamarine suxu, n hinanma ne ra nɛn han mayixetɛ wuli keden.”

Yamari Saxandena

---

* **20:5:** Ala xɔxɔlɔn, bayo e nun a yamaan layirin nan xidima alo futun xidima kii naxan yi. Na kui, Ala a yamaan masuxuma alo xemena a naxanla makantanma kii naxan yi. A mi tinma a xa bira se gbɛtɛ fɔxɔ ra a batu xinla ma.

7 “I nama Alatala i ya Ala xinla fala fuuni, amasɔtɔ Alatala na kanna ɲaxankatama nɛn.”

Yamari Naanindena

8 “I xa Matabu Lɔxɔn binya, i yi a rasariɲan.

9 I xa wali xii sennin bun ma, i yi i ya wanle birin ke.

10 Koni xii soloferede lɔxɔni, Alatala i ya Alaa Matabu Lɔxɔn nan na ra. I nama wali yo ke, i tan ba, i ya dii xɛmɛn ba, i ya dii tɛmɛn ba, i ya konyin ba, i ya xuruse ba, hanma hali xɔɲɛn naxan i konni.

11 Amasɔtɔ Alatala koren nun bɔxɔn nun igen daxi xii sennin nan bun, e nun naxan birin e yi. Koni a a matabu nɛn xii soloferedeni. Nanara, Alatala yi barakan sa Matabu Lɔxɔna fe yi, a yi a rasariɲan.”

Yamari Suulundena

12 “I baba nun i nga binya, alogo i xa siimaya xunkuyen sɔtɔ bɔxɔni, Alatala i ya Ala naxan fima i ma.”

Yamari Sennindena

13 “I nama faxan ti.”

Yamari Soloferedena

14 “I nama yalunyaan liga.”

Yamari Solomasɛxɛdena

15 “I nama muɲan ti.”

Yamari Solomanaanindena

16 “I nama wule seren ba i adamadi boden xili ma.”

Yamari Fudena

17 “I nama mila i bodena banxin xɔn hanma i bodena ɲaxanla, hanma a konyina, a ɲingena, a

sofanla, hanma i adamadi boden gbee seen naxan birin na.”

Sariyane 5.22-33

¹⁸ Yamaan birin yi galanna nun xɔtaan xuiin mɛma, e yi tutin toma tɛ. Yamaan yi gaxu e xuruxurun, e yi e makuya.

¹⁹ E yi a fala Musa xa, e naxa, “I tan yetɛɛn xa falan ti nxu xa, nxu nxu tuli matima nɛn i ra, koni Ala nama falan ti nxu xa alogo nxu nama faxa.”

²⁰ Musa yi a fala yamaan xa, a naxa, “Ɛ nama gaxu. Ala bata fa ɛ kɛɲaan fɛsɛfɛsɛdeni, alogo ɛ xa gaxu a yɛɛ ra, alogo ɛ nama yulubin liga.”

²¹ Yamaan yi lu tixi yire makuyeni, koni Musa yi a maso kundaan na Ala yi dɛnaxan yi.

Sariyane saraxa gandene fe yi

²² Alatala yi a fala Musa xa, a a xa a fala Isirayila kaane xa, a naxa, “Ɛ bata a to a n bata falan ti ɛ xa keli kore.

²³ Ɛ nama suxurene rafala, ɛ yi nxu nun ne batu nxu bode xɔn. Ɛ nama gbetin nun xɛma suxurene rafala.

²⁴ I xa saraxa gande bɛndɛ daxini tɔn n xa, i yi saraxa gan daxine nun bɔɲɛ xunbeli saraxane nun xuruse xunxurine nun a xungbene ba a fari. N na dɛnaxan findi n xinla binyaden na, n fama nɛn i ma mɛnni, n yi i baraka.

²⁵ Xa i saraxa gande gɛmɛ daxini tɔn n xa, i nama a yitɔn gɛmɛ masolixin na. Amasɔtɔ i ya a masolima waliseen naxan na, na saraxa ganden naxɔsima nɛn.

²⁶ I nama saraxa gande matexin nafala n xa, i yi te te seene ma, alogo i ragenla nama to.”

21

Sariyane konyine fe yi

Sariyane 15.12-18 nun Saraxaraline 25.39-55

¹ “I sariyani itoe nan yɛbama e xa.

² Xa i Heburu konyina nde sara, a walima nɛn nɛɛ sennin. Koni nɛɛ soloferedeni, a xɔrɔyama nɛn, a mi sese fima.

³ Xa a kedenna nan soxi i konni, a kedenna nan sigama. Xa naxanla yi a yii a so waxatini, e nun a naxanla yi siga.

⁴ Xa a kanna nan naxanla so a yii, xa a bata dii xɛmɛne bari hanma dii tɛmɛne, a kanna nan gbee a naxanla nun a diine ra. A kedenna yi siga.

⁵ Xa konyina a fala, a naxa, ‘N kanna rafan n ma, e nun n ma naxanla nun n ma diine, n mi waxi xɔrɔya feni,’

⁶ nayi a kanna xa a xali Alaa kitisane yɛtagi. A yi a maso dɛɛn na hanma sɛnbɛtɛnna. A kanna yi a tunla sɔxɔn wuren na. Konyin yi lu a wanla ra tolon!”

⁷ “Xa muxuna nde a dii tɛmɛn mati alo konyina, a mi xɔrɔyama alo konyi xɛmɛne.

⁸ Xa a rapaxu a kanna ma, naxan yi waxi a tongo feni a naxanla ra, a kanna xa tin a baba xa a xunba. A kanna nama a yanfa, a a mati xɔrɛne ma.

⁹ Xa a fixi a dii xɛmɛn nan ma a naxanla ra, a kanna a suxuma nɛn alo a gbee dii tɛmɛne.

¹⁰ Xa a naxalan gbɛtɛ tongo, a nama sese ba a singe ra xiina donseen na, hanma a dugin na, hanma xɛmɛ taa sariyana.

¹¹ Xa a mi na fe saxanne liga a xa, a nɔɛ sigɛ nɛn, a mi gbeti yo fi.”

Sariyane lan masibo feene ma

12 “Naxan na muxuna nde bɔnbɔ, a a faxa, ε xa na kanna faxa.

13 Xa a mi yi kataxi a faxa feen na, koni Ala yi a ragidi na kiini, a xa a gi han n yiren naxan yitε i ra a nε luyε denaxan yi.

14 Koni xa muxuna nde a boden faxa feni tɔn a yi a faxa, hali a sa a singan n ma saraxa ganden na, ε xa a ba na, ε yi a faxa.”

15 “Naxan na a baba bɔnbɔ hanma a nga, ε xa na kanna faxa.”

16 “Naxan na muxuna nde suxu, a sa a mati hanma muxune yi a to a yii, ε xa na kanna faxa.”

17 “Naxan na a baba danga hanma a nga, ε xa na kanna faxa.”

18 “Xa muxune yεngε, keden yi gεmεn sin a boden ma hanma walisena nde, a mi a faxa, koni a yi a rasa,

19 nayi naxan bɔnbɔn tixi, na mi ɲaxankatama xa boden keli, a yi a masiga ti dunganna ra. Koni a xa a walitareya yikalan saren fi. A yi a dandan han a yi yalan.”

20 “Xa muxuna nde a konyi xεmεn hanma a konyi gilεn bɔnbɔ wudin na, konyin yi faxa a yii, a kanna hakεn saranma a ra nεn.

21 Koni xa a konyin bata keli xii keden hanma firin na xanbi ra, a kanna hakεn mi fa saranma a ra. A bata a yetε nan bɔnbɔ.”

22 “Xa muxune yεngε, e ɲaxalan fudikanna li, a diin bari benun a waxatin xa a li, koni fe ɲaxi gbεtε mi bira ayi, nayi na ɲaxanla xεmεn na seen naxan maxɔdin, kitisane na tin naxan ma, fe kalan xa na fi.

23 Koni xa ɲaxanla maxɔlɔxi, niin ɲɔxɔn xa fi niin na,

24 yɛɛn yi ɲɔxɔ yɛɛn na, ɲinna yi ɲɔxɔ ɲinna ra, yiin yi ɲɔxɔ yiin na, sanna yi ɲɔxɔ sanna ra,

25 ganna yi ɲɔxɔ ganna ra, maxɔlɔn yi ɲɔxɔ maxɔlɔn na, bɔnbɔn yi ɲɔxɔ bɔnbɔn na.”

26 “Xa muxuna nde a konyi xɛmɛn hanma a konyi gilɛn yɛɛn garin, a yi a kala, a xɔrɔyama nɛn a yɛɛn saren na.

27 Xa a konyi xɛmɛna hanma a konyi gilɛn ɲin keden gira, a xɔrɔyama nɛn a ɲinna saren na.”

28 “Xa ɲingena nde xɛmɛna hanma ɲaxanla sɔxɔn a fenna ra, a yi faxa, ɲingen magɔlɔnma nɛn han a faxa, a suben nama don. Koni ɲinge kanna haken mi saranma a ra.

29 Koni xa ɲingen dari feen nan yi a ra, a kanna bata yi rakolon, koni a mi a xidi, ɲingen yi xɛmɛn hanma ɲaxanla faxa, nayi ɲingen magɔlɔnma nɛn, ε yi a kanna fan faxa.

30 Koni, xa muxune tinxi a ma, ɲinge kanna xa a niin xunbaan fi, e na naxan yo maxɔdin.

31 Sariya keden mɔn sama xa ɲingen bata banxulanna hanma sungutunna faxa.

32 Koni xa ɲingen bata konyi xɛmɛn hanma konyi gilɛn faxa, ɲinge kanna xa gbeti gbanan tonge saxan nan so konyi kanna yii, ɲingen yi magɔlɔn.”

33 “Xa muxuna nde xɔɲinna dɛ raba, hanma a nde ge, a mi a dɛ ragali, xa ɲingena nde bira na ra hanma sofanla,

34 xɔɲin kanna xa ɲingen saren fi, a ɲinge faxaxin tongo.”

³⁵ “Xa muxu ɲingen ɲinge gbetɛ sɔxɔn, a yi faxa, e xa ɲinge ɲɛɲɛn mati e a saren taxun, e ɲinge faxaxin fan taxun.

³⁶ Koni xa a kolonxi a a ɲingen dari feen nan yi a ra, a kanna mi a xidi, na kanna xa ɲingen ɲɔxɔn fi ɲingen na, a ɲinge faxaxin tongo a gbeen na.”

Sariyana lan kala feene ma

³⁷ “Xa muxuna nde ɲingen muɲa hanma yeɣɣɛna, a a kɔɛ raxaba hanma a a mati, a ɲinge suulun nan fima ɲingen ɲɔxɔn na, a yeɣɣɛ naanin fi yeɣɣɛn ɲɔxɔn na.”

22

¹ “Xa muɲaden naterɛna muɲa tideni, e yi a bɔnbɔ, a yi faxa, na mi yatɛma faxa tiin na.

² Koni xa kuyen bata yiba, na yatɛma faxa tiin nan na.”

“Muɲaden xa a se muɲaxine ɲɔxɔ, xa sese mi a yii, a yetɛɛn xa mati konyin na.

³ A naxan muɲaxi, ɲingena, yeɣɣɛna, hanma sofanla, xa muxune na li a yii, a xa a ɲɔxɔn naxɛtɛ dɔxɔde firin.”

⁴ “Xa muxuna nde a xuruseene lu e kalan ti xɛɛna nde ma hanma manpa bili nakɔna nde kui, a xa se kalaxine ɲɔxɔ a gbee se xabaxi fajine ra.”

⁵ “Xa tɛɛn keli, a sɛxɛn li, a sa malo xidine hanma a tixin gan, hanma xɛɛn birin yi gan, naxan tɛɛn soxi a xa se kalaxine ɲɔxɔn fi.”

⁶ “Xa muxuna nde gbetina hanma a yii sena nde taxu a lanfaan na a xa ramara, e yi a muɲa na kanna ma, muɲaden xa a ɲɔxɔn naxɛtɛ dɔxɔ firin, xa a to.

7 Xa muɲade mi to, banxi kanna xa siga Ala batu yireni, a a kɔlɔ fa fala a mi a lanfaan yii seen tongoxi.”

8 “Matandin naxan keli ɲinge feen ma, sofali fena, yεxεε fena, dugi fena, hanma seen naxan lɔxi ayi, muxune a falama naxan ma fe yi, e naxa, ‘N gbeen na a ra!’ Se kari dɔxɔ firinne xa siga han Ala batudena. Ala na naxan yalagi, na xa a lanfaan gbeen ɲɔxɔn naxεε dɔxɔ firin.”

9 “Xa muxuna nde sofanla, ɲingena, yεxεεna, hanma suben siya gbεε taxu a lanfaan na, na suben yi faxa, hanma a maxɔlɔ, hanma a muɲa, muxu yo mi a to,

10 marakɔlɔn xa ti Alatala yi na muxu firinne tagi. Naxan suben namaraxi, na xa a kɔlɔ fa fala a mi a lanfaan yii seen tongoxi. Sube kanna xa tin na kɔlɔn ma, hali boden mi a ɲɔxɔn fi.

11 Koni xa suben muɲaxi a konna nin, a lanma nɛn a yi a kanna gbeen ɲɔxɔn naxεε a ma.

12 Xa burunna subene bata a subeni bɔ, a xa fa a dɔnxɛn na seren na, naxan faxaxi na ɲɔxɔn nama raxεε.

13 Xa muxuna nde suben xandi a lanfaan ma, suben yi maxɔlɔ hanma a faxa a kanna xanbi, a ɲɔxɔn naxεεma nɛn.

14 Xa a kanna yi a dεxɔn na waxatini, a mi a ɲɔxɔ raxεεma. Xa a a yii toliman nin, naxan a xun yi, a saren nan na ra.”

Sariyane

15 “Xa muxuna nde sungutun nasɔlɔnxin nakunfa naxan mi futuxi, a yi a kolon ɲaxanla ra, a xa a futu seen fi a yi a tongo a ɲaxanla ra.

16 Xa a baba tondi a soɛ a yii, a xa sungutun nasɔlɔnxine futu seen xasabin fi gbetin na a baba ma.”

17 “I nama yiimatoon lu a nii ra.”

18 “Naxan yo nun suben na kafu i xa a faxa.”

19 “Naxan yo na saraxan ba ala gbetene xa, ba Alatala kedenna ra, i xa a faxa.”

20 “I nama xɔɣɛn tɔɔ, i nama ɲaxu a ra, amasɔɔ xɔɣɛn nan yi ε ra Misiran yamanani.”

21 “I nama ɲaxu kaɲa gilɛn na, hanma kiridina.

22 Xa i ɲaxu e ra, e yi e xuini te n ma, n na e xuiin namɛma nɛn yati!

23 N xɔlɔma nɛn, n yi i faxa silanfanna ra, i ya ɲaxanle yi findi kaɲa gilɛne ra, ε diine yi findi kiridine ra.”

24 “Xa i gbetin doli yiigelitɔna nde ma n ma yamani, i nama findi doli maxinla ra, i nama tɔnɔ yo fen a ra.

25 Xa i i bodena domaan suxu tolimani, i xa a raxɛɛ a ma benun sogen xa bira.

26 Amasɔɔ xa a sa li, a domaan nan a bitinganna ra, a naxan felenma a ma xunbenli, a xa a sa nanse ma? Xa a n maxandi, n na a xuiin namɛma nɛn. Amasɔɔ n tan kininkinin.”

27 “I nama Ala rayelefu, i nama i ya yamaan mangan danga.”

28 “N gbee naxan i ya se xabaxine nun i ya turen fari i nama bu na fideni n ma. I xa i ya dii xɛmɛ singen so n yii.

29 I mɔn yi i ya ɲingen dii singen so n yii e nun i ya yɛxɛna. A xa lu a nga bun xii sennin, a xii soloferedeni, i yi a so n yii.”

30 “N ma muxu sariɲanxine nan ε tan na. Nana, ε nama sube yo don burunna subene naxan faxaxi. E xa a woli barene bun.”

23

1 “I nama wule falane rali muxune ma. I nama kafu fe ɲaxi rabane ma wule seren badeni.

2 I nama bira yamaan fɔxɔ ra fe ɲaxi rabadeni. I nama sa yamaan fari, i wule seren ba alogo kitin nama sa tinxinni.

3 I nama yiigelitɔɔn nafisa bonne xa kitini.”

4 “Xa i naralan i yaxuna ɲinge tununxin na hanma a sofanla, i xa fa a ra a ye ra.

5 Xa i i yaxuna sofanla to, a biraxi a goronna bun, i nama a lu na kiini. I xa a mali.”

6 “I nama tondi kiti kenden se tɔrɔ muxun xa a kitini.

7 I xa fata wulen birin ma. I nama sɔntaren hanma tinxin muxun yalagi, a yi faxa. Amasɔtɔ n muxu ɲaxine yalagima nen.

8 I nama dimi yi seene rasuxu mayifuni, amasɔtɔ finmase sifani itoe muxune yeene raxima, e tinxin muxune falane maxete.”

9 “I nama ɲaxu xɔɲene ra, bayo i ya a kolon xɔɲene tɔrɔyaan naxan yi, amasɔtɔ i findi nen xɔɲen na Misiran yamanani.”

Yamanan sanle

10 “I ya xeeene bi ɲee sennin bun ma, i yi sii seene xaba.

11 Koni i nama xeen bi i ya bɔxɔni ɲee solofereden ma. A xa lu a yete ma. Tɔrɔ muxune yi seen sɔtɔ a xɔnni nayi, naxan na lu burunna subene yi na don. I xa na fan liga i ya manpa bili nakone nun Oliwi binle ra.”

12 “I ya wanla ke xii sennin bun. Koni i xa i matabu xii soloferedeni, alogo i ya jingen nun i ya sofanla xa e matabu, alogo i ya konyin nun i ya xɔɲɛn xa e matabu.”

13 “N naxan birin falaxi, i xa ne suxu ki faɲi! I nama ala gbɛtɛne xinla fala. A nama mini i de mumɛ!”

Xorɔyaan 34.18-26 nun Sariyane 16.1-17

14 “Dɔxɔ saxan ɲɛɛn bun, i xa sanle liga n xa.

15 I xa Buru Tetaren Sanla raba. I xa burun tetaren don xii solofere bun, alo n ni i yamari kii naxan yi. Ito liga a waxatini Abiba kiken na, amasɔtɔ i minixi Misiran yi na kiken nan na. Muxu yo nama fa n yɛtagi n kise mi a yii.”

16 “I xa Se Xaba Singen sanla raba, i na i ya se bixine xaban fɔlɔ xɛɛn ma waxatin naxan yi. I mɔn xa Se Xaba Dɔnxɛn sanla raba ɲɛɛ raɲanni, i ya bogiseene malanma waxatin naxan yi keli xɛɛn ma.

17 Muxune birin fama nɛn Marigina Alatala yɛtagi dɔxɔɲa ma saxan ɲɛɛn bun.”

18 “I na saraxan wunla rali n ma, i nama donse gbɛtɛ sa a fari burun nate seen* naxan yi. I nama n ma sanla saraxa subene turen namara han xɔtɔnni.

19 I xa fa i ya xɛɛn bogise singe faɲine ra Alatalaa banxini, i ya Ala.”

“I nama sii diin ɲin a nga xiɲɛ igen na.”

Yamarine Kanan bɔxɔna fe yi

20 “N malekan xɛma nɛn i yɛɛ ra, a i kantan kira yi, a i rafa na yireni n denaxan yitɔnxi.

* 23:18: *burun nate sena*: Leɓɛnna na a ra naxan burun nagboma ayi.

21 A liga i yeren ma, i yi a xuiin suxu. I nama murutɛ a ma, amasɔtɔ a mi dipama i ya matandine ma, bayo n na a xexi n xinla nin.

22 Koni xa i ya a xuiin namɛ, n naxan birin falama i xa i na liga, n findima nɛn i yaxune yaxun na, e nun i yɛngɛfane yɛngɛfana.

23 N ma malekan tima nɛn i yɛɛ ra, a i xali Amordine nun Xitine nun Perisine nun Kanan kaane nun Xiwine nun Yebusune bɔxɔn ma, n yi e raxɔri.”

24 “I nama i xinbi sin e alane bun ma, i nama e batu, i nama bira e namunne fɔxɔ ra. Koni i xa e kala, i yi e kide gɛmɛne yibɔ.

25 Ɛ xa Alatala batu, ɛ Ala. A barakan sama ɛ donseene nun ɛ igene yi nɛn. N furen masiga ɛ ra.

26 Naxalan yo kui mi kalama i ya yamanani, naxalan yo mi finde gbantan na. N ni i ya simayaan xɔnkuyama ayi nɛn.”

27 “N na n ma yɛɛragaxun nasigama nɛn ɛ yɛɛ ra. I na so yamanan naxan yi, n na muxune yifuma nɛn. N na ɛ yaxune birin xun xanbi soma nɛn ɛ yɛtagi, e yi e gi ɛ bun.

28 N nɔrune rasigama nɛn, e yi Xiwine, Kanan kaane, nun Xitine kedi i yɛɛ ra pon!

29 N mi e birin kedima ɛ yɛɛ ra nɛɛ kedenni, xanamu, yamanani gelima nɛn, burunna subene yi wuya ɛ xa.

30 N na e kedima nɛn ɛ yɛtagi ndedi ndedi, han ɛ wuya ayi, yamanan yi findi ɛ gbeen na.”

31 “N na ɛ yamanan danne sama nɛn keli Gbala Baani han Filisitine baani, keli tonbonni han Efirati baani. Amasɔtɔ n yamanan muxune sama nɛn i sagoni alogo i xa e kedi i yɛ ra.

32 Ɛ nun ne nama layirin xidi, e nun e alane fan.

³³ E nama dɔxɔ i ya bɔxɔni, alogo e nama i ti yulubin ma. Amasɔtɔ i ye e suxurene batuma nɛn, e suxurene yi lu alo luti ratixina i yεε ra.”

24

Layiri xidina Sinayi geyaan fari

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Te n fεma, i tan nun Haruna, Nadaba, Abihu nun Isirayila fonna tonge solofere, ε yi ε xinbi sin wulani.

² Musa kedenna nan a masoma Alatala ra, bonne nama e maso, yamaan nama te a fɔxɔ ra.”

³ Musa yi Alatalaa falane birin yεba yamaan xa e nun a sariyane birin. Yamaan birin yi a yabi fala kedenna xɔn, e naxa, “Alatala naxan birin falaxi nxu a ligε.”

⁴ Musa yi Alatalaa falane birin sεbε. Na xanbi ra, a keli xɔtɔn, a yi saraxa gandena nde rafala geyaan san bun, a yi gεmε fu nun firin dɔxɔ Isirayila bɔnsɔn fu nun firinne taxamasenna ra.

⁵ A yi Isirayila banxulanna ndee rasiga, e xa saraxa gan daxine ba, e yi tura bulanne ba bɔɔε xunbeli saraxan na Alatala xa.

⁶ Musa yi wunla fɔxɔ kedenna sa goronne kui, a fɔxɔ kedenna xuya saraxa ganden ma.

⁷ A yi Layiri Kεdin tongo, a a xaran Isirayila birin yεε xɔri. E yi a fala, e naxa, “Alatala naxan birin falaxi nxu a ligε, nxu yi a suxu.”

⁸ Musa yi wunla tongo, a a xuya yamaan ma, a naxa, “Wunli ito nan layiri xidi seen na, Alatala to yamarini itoe fi.”

⁹ Musa nun Haruna nun Nadaba nun Abihu nun Isirayila fori tonge soloferene yi te.

¹⁰ E yi Isirayilaa Ala to tixi gεmε walaxan fari, naxan yi rafalaxi safiri gεmεne ra, naxan yi sarijan alo kore xonna.

¹¹ Koni, Ala mi fe liga Isirayila yεeratini itoe ra. E yi Ala mato, e yi e dεge, e yi e min.

¹² Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Te geyaana fari, i lu n fεma. N gεmε walaxane soma i yii nεn, n sariyane nun yamarine seβε e ma yamaan xaran feen na.”

¹³ Musa yi keli, e nun a mali muxun Yosuwe, e yi te Alaa geyaana fari.

¹⁴ A yi a fala fonne xa, a naxa, “E nxu mamε be han nxu yi fa ε fεma. Haruna nun Xuru luma nεn ε fεma. Xa fena nde sa bira ayi, ε a fala e xa.”

¹⁵ Musa yi te geyaana fari, kundaan yi so geyaana xun na.

¹⁶ Alaa nɔrɔn yi godo Sinayi geyaana ma. Kundaan yi so geyaana xun na xii sennin. Xi soloferede lɔxɔni, Alatala yi Musa xili kundani.

¹⁷ Alatalaa nɔrɔn yi lu Isirayila kaane yεε ra yi alo halagi ti tεen nan dεgεma geyaana fari.

¹⁸ Musa yi so kundani, a te geyaana fari. Musa yi lu geyaana fari xii tonge naanin kɔε tonge naanin.

25

Yii malanna lan Ala Batu Bubun ti feen ma *Xorɔyaan 35.4-9*

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa,

² “A fala Isirayila kaane xa a e xa fa yii malan seene ra n xɔn. Muxune birin xa fa a ra e jεnige fajin nan na, i yi a rasuxu n xa.

³ I kiseni itoe nan nasuxuma e ra: Xεmana, gbetina, sulana,

⁴ gari mamiloxin nun a gbeela, taa dugi fajin nun sii xabe dugine,

⁵ konton kidi magbelixine, sube kidine, kasiya wudina,

⁶ lenpu turena, e nun se xiri naxumen naxanye sama se masusan tureni, e nun wusulanna,

⁷ onixin gɛmɛ tofajine nun gɛmɛ tofaji gbeteye saraxarali domain nun a kanke masaan nayabuxi naxanye ra.

⁸ E xa yire sarihanxin nafala n xa, n luma nen e tagi.

⁹ E xa Ala Batu Bubun nafala e nun a waliseene birin alo n na a yitama i ra kii naxan yi.”

Layiri Kankirana fe

Xorɔyaan 37.1-9

¹⁰ “E xa kasiya wudi kankiraan nafala: A kuyana nɔngɔnna yɛ firin e nun a tagi, a yigbona nɔngɔnna yɛ keden e nun a tagi, a yitena nɔngɔnna yɛ keden e nun a tagi.

¹¹ I xɛma fajin sa a ma. I xa a sa a kuiin nun a fanna ma. I xa a dɛ kinkin nabilin xɛmaan na.

¹² I xa a tongo tamine so yili naaninne rafala xɛmaan na a san naaninne ma, firin fɔxɔ kedenni, firin bode fɔxɔni.

¹³ I xa kasiya tamine rafala, i xɛmaan sa e ma.

¹⁴ I tamine raso xɛma yinle ra kankiraan dɛxɔnne yi, alogo e xa findi kankiraan xali seen na.

¹⁵ Tamine xa lu kankiraan so yinle ra, e nama ba na.

¹⁶ I xa Layiri Sereyaan sa kankiraan kui, n naxan soma i yii.

17 I xa xɛma dɛraganla rafala kankiraan ma n solonaden na, a kuyana nɔngɔnna yɛ firin e nun a tagi, a yigbona nɔngɔnna yɛ keden e nun a tagi.

18 I xa maleka gubugubu kan sawura firin nafala xɛma bɔnbɔxin na, e xa ti kankiraan dɛraganla fɔxɔ firinne ma.

19 I xa maleka sawura keden ti fɔxɔ kedenni, i yi a firinden ti bode fɔxɔni. Maleka sawurane nun kankiraan dɛraganla xa findi se kedenna ra.

20 Maleka sawurane xa e gubugubune yibandun e xun ma, e yi e felen kankiraan dɛraganla ma. Maleka sawurane xa e yɛɛ rafindi e bode ma e xun sinxina kankiraan dɛraganla ma.

21 I na Layiri Sereyaan sa kankiraan kui, i xa a dɛraganla sa a dɛ ra.

22 N na n yitama i ra mɛnna nin, Layiri Sereya Kankiraan dɛraganla xun ma, maleka gubugubu kan firinne sawurane longonna ra. N na n ma yamarine birin soma i yii mɛnna nin Isirayila kaane xa.”

Buru Rali Tabanla
Xorɔyaan 37.10-16

23 “I xa kasiya wudin tabanla rafala: a kuyana nɔngɔnna yɛ firin, a yigbona nɔngɔnna yɛ keden, a yitena nɔngɔnna yɛ keden e nun a tagi.

24 I xa xɛma faɲin sa a ma, i yi a dɛ kinkin nabilin xɛmaan na.

25 I xa farinna sa tabanla ɲinginna ma a rabilinni. Farinni gboon xa lan muxun yii kuiin ma. I yi xɛmaan sa farinna dɛ kinkine ra.

26 I xa a tongo tamine so yili naaninne rafala xɛmaan na tabanla tongon naaninne ma a sanne ma.

27 Tamine so yinle luma a de kinkine nan ma, tamine soon naxanye ra tabanla maxali seen na.

28 I xa kasiya tamine rafala, i yi xεmaan sa e ma, e findi tabanla xali seen na.

29 I xa a goronne nun muranne rafala xεma fajin na, e nun a igelengenne, saraxa ige rabəxən goronne.

30 Buru Ralixine xa lu tabanli ito fari n yetagi waxatin birin.”

Lεnpune dəxə sena
Xorəyaan 37.17-24

31 “I xa lεnpu dəxə seen nafala xεma bənbəxi fajin na. A sanna nun a yiine xa rayabu se fuge sawurane ra e birin yi findi se kedenna ra.

32 Yii sennin xa ti a fəxə firinne ma, lεnpu dəxəden yire saxan yi lu a fəxə kedenni, a yire saxan a fəxə bodeni.

33 Amandi wudi fuge sawura saxan saxan xa lu a yii senninna birin ma a rayabu seen na.

34 Se fuge sawura naanin xa lu a binla fan ma.

35 Keden xa lu a tangbaxi singen bun ma. Keden yi lu a firinden bun ma, keden yi lu a saxanden bun ma.

36 A fugene, a yiine, nun a binla birin xa findi se kedenna ra. A birin xa rafala xεma bənbəxi fajin na.

37 I xa lεnpu solofere rafala, i yi ne dəxə e dəxədene yi alogo e xa a yetagini yalan.

38 A waliseene nun xube kə seene fan xa rafala xεma fajin na.

39 I xa lεnpu dəxə seen nun a waliseene rafala xεma fajin kilo tonge saxan na.”

40 “A liga i yeren ma, i yi e rafala alo n na misaala yitaxi i ra geyaan fari kii naxan yi.”

26

Ala Batu Bubuna fe *Xərəyaan 36.8-38*

¹ “I xa Ala Batu Bubun nafala taa dugi kuye faji fu ra, dugi mamiloxin nun a gbeela. E yi rayabu Maleka gubugubu kan sawura sɔxɔnxine ra.

² Dugine birin kuyan nun a yigboon xa lan: a kuyana nɔngɔnna yɛ mɔxɔɲɛn nun solomasɛɛɛ, a yigbona nɔngɔnna yɛ naanin.

³ I xa dugi suulun dɛgɛ e bode ra, dugi suulunna bonne fan dɛgɛ e bode ra.

⁴ I xa luti mamiloxine ti dugi ratugunxine singe ra xiin dɛ kinkin na. I mɔn yi na liga a ratugunxin dɔnxɛ ra xiin na.

⁵ I xa luti tonge suulun ti dugi ratugunxine singe ra xiin na, i mɔn yi luti tonge suulun ti dugi ratugunxin bonne dɔnxɛ ra xiin fan na. Lutine xa lan e bode ma.

⁶ I xa suxu se xɛma daxin tonge suulun nafala i yi dugi ratugunxi firinne xidi e bode ra suxu seene ra. Nayi, Ala Batu Bubun yi findi se kedenna ra.”

⁷ “I xa dugi fu nun keden nafala sii xabene ra, e findi Ala Batu Bubun xunna soon na.

⁸ Dugi fu nun kedenne birin xa lan: e kuyan xa findi nɔngɔnna yɛ tonge saxan na, e yigbona nɔngɔnna yɛ naanin.

⁹ I xa dugi suulun dɛgɛ e bode ra e danna, i senninna bonne fan dɛgɛ e bode ra. I xa a senninden sa firinna ra bubun yetagi.

10 I xa luti tonge suulun ti dugi ratugunxine singe ra xiin dε kinkine ra, i mɔn yi luti tonge suulun ti dugi ratugunxin bonne fan dɔnxε ra xiin dε kinkine ra.

11 I xa suxu se sula daxi tonge suulun nafala, i yi lutine ti suxu seene ra. Nayi, i yi bubun findi kedenna ra.

12 Na dugin tagin naxan minixi bonne xa, na xa singan Ala Batu Bubun xanbi ra.

13 Dugi nɔngɔnna yε keden naxan minixi Ala Batu Bubun dεxɔnne yi, na xa singan a dεxɔnne ra a xunna soon na.”

14 “I xa konton kidi magbelixine dεgε e bode ra, i yi e sa bubun birin fari. I mɔn yi sube kidi faɲi gbεtεye fan sa na fari.”

15 “I xa bubun xunna soon bun tiine rafala kasiya wudine ra.

16 Bun tiine xa kuya ayi nɔngɔnna yε fu, e yi gbo ayi nɔngɔnna yε keden e nun a tagi.

17 Bun ti kedenna kui, a xa ti farin firinna ra e bode yεtagi. I xa bubun bun tiine birin ti na kiini.

18 I xa bun ti mɔxɔɲε rafala bubun yiifari fɔxɔn ma.

19 I xa bundɔxɔ gbeti daxi tonge naanin nafala. Bun ti yo bun ti, bundɔxɔ firin. Farin firinne xa sɔti bundɔxɔne kui.

20 I xa bun ti mɔxɔɲε ti bubun kɔmɛn fɔxɔni,

21 e nun bundɔxɔ gbeti daxi tonge naanin, bun ti yo bun ti, bundɔxɔ firin.

22 I xa bun ti sennin ti bubun xanbi binni, soge-gododen binni.

23 I xa bun ti firin sa a fari bubun xanbi ra tongonne ma.

24 Bun ti firin xa ti e bode xɔn mɛnni. E xidi e bode ra keli laben na han e xun tagi. Bubun tongon firinne birin xa ti na kiini.

25 E birin malanxina, bun ti solomasεxε e nun bundɔxɔ fu nun sennin. Bun dɔxɔ firin bun tiine birin bun.

26 I xa kasiya wudi gaalane* rafala. Suulun xa lu bubun fɔxɔ kedenna bun tiine suxu seen na,

27 suulun xa lu bode fɔxɔn ma, suulun xa lu bubun xanbi binna ra, sogegododen binni.

28 Gaalan tagi xiin bun tiine ma, na xa keli bubun fɔxɔ kedenni siga han bubun bode fɔxɔna.

29 I xa xɛmaan sa bun tiine ma. I xa gaalane so yinle rafala xɛmaan na. I xɛmaan sa gaalane ma.”

30 “I xa Ala Batu Bubun ti alo a yitaxi i ra kii naxan yi geyaan fari.”

31 “I xa kankiraan yε masansan taa dugin nafala gari mamiloxin nun a gbeela ra, a xa rayabu maleka gubugubu kan sawura sɔxɔnxine ra.

32 I xa a singan kasiya sɛnbɛtɛn naanin na xɛma yilɛnlɛnxine saxi naxanye ma, singan se xɛma daxi naxanye ma. E xa ti bundɔxɔ gbeti daxi naanin kui.

33 I xa yε masansan dugin singan, i Layiri Sereya Kankiraan nasoon mɛnna nin. Yε masansan dugin findima tagi saan nan na yire sariɲanxin nun yire sariɲanxi fisamantenna tagi.”

34 “I xa dɛraganla sa Layiri Sereya Kankiraan dɛ ra n solonaden na yire sariɲanxi fisamantenna kui.

---

* 26:26: Nde a falama a “galalenne.”

³⁵ I xa tabanla ti ye masansan dugin yetagi, bubun kɔmɛn fɔxɔni. Lenpu dɔxɔ seen xa ti tabanla yetagi, bubun yiifari fɔxɔn ma.”

³⁶ “Dugi sɔxɔnna xa taa dugi mamiloxin nun a gbeela sɔxɔn, i yi a singan Ala batu bubun de ra.

³⁷ I xa singan se xema daxin nafala dugini ito xa e nun kasiya senbeten suulun, i xema yilenlenxine sa e ma, i yi bundɔxɔ sula daxin suulun naxulun e xa.”

27

Saraxa gan daxin badena

Xarɔyaan 38.1-7

¹ “I xa saraxa ganden nafala kasiya wudin na, a kuyan xa lan nɔngɔnna ye suulun ma, a yigbona nɔngɔnna ye suulun, a yitena nɔngɔnna ye saxan.

² I xa feri keden keden nafala a tongon naaninne ma, e nun a fenne xa findi se kedenna ra i yi sulan sa e ma.

³ I xa a waliseene rafala sulan na: xube sa seene nun xube kɔ seene nun wuli xuya goronne nun sube tongo seene e nun tɛɛ kɔ seene.

⁴ I xa wure masɔxɔnxin nafala, xuben minin naxan na. I yi tamin so yili naanin nafala sulan na wure masɔxɔnxin tongon naaninne ma.

⁵ I xa wure masɔxɔnxin sa saraxa ganden de kinkine bun ma a yiteen tagini.

⁶ I xa kasiya tamine rafala saraxa ganden xa, i yi sulan sa e ma.

⁷ I xa tamine raso sula yinle ra alogo tamine xa lu saraxa ganden fɔxɔ firinne ma, a xali seen na.

⁸ I xa saraxa ganden nafala farinne ra, a kui genla yi lu. A xa rafala alo n na a yitaxi i ra kii naxan yi geyaan fari.”

Dugi sansanna fe
Xorɔyaan 38.9-20

⁹ “I xa Ala Batu Bubun nabilin sansanna ra. Sansanna yiifari fɔxɔn xa kuya han nɔngɔnna ye kemε, a ti taa dugi fajine ra.

¹⁰ Sula senbeten mɔxɔje xa ti sula bundɔxɔ mɔxɔje kui, e nun dugi singan se gbeti daxine xa singan gbeti gaalane* ra senbetenne longonne ra.

¹¹ Kɔmen fɔxɔn sansanna fan xa kuya ayi han nɔngɔnna ye kemε, a fan yi ti taa dugi fajine ra e nun sula senbeten mɔxɔje, sula bundɔxɔ mɔxɔje e nun dugi singan se gbeti daxine nun gbeti gaalane senbetenne longonne ra.

¹² Sogegododen binni, sansanna xa kuya ayi han nɔngɔnna ye tonge suulun, a xa ti dugine ra e nun senbeten fu, e nun bundɔxɔ fu.

¹³ A sogeteden binni, soden denaxan yi, sansanna mɔn xa kuya ayi han nɔngɔnna ye tonge suulun.

¹⁴ Koni dugine xa singan soden fɔxɔ kedenni, e nun senbeten saxan nun bundɔxɔ saxan han nɔngɔnna ye fu nun suulun.

¹⁵ Dugine xa singan soden fɔxɔ bodeni, e nun senbeten saxan e nun e bundɔxɔ saxan han nɔngɔnna fu nun suulun.

¹⁶ I xa de raxidi dugin singan sansanna so deen na, naxan kuya han nɔngɔnna ye mɔxɔje. Dugi sɔxɔnne xa a rafala gari mamiloxin nun a gbeela

---

* **27:10:** Nde a falama a “galalenne.”

ra, e nun taa dugi fajina. Senbeten naanin nun bundɔxɔ naanin fan xa ti menni.

¹⁷ Sansanna senbetenne birin xa ti sula bundɔxɔne kui, e xa tugun e bode ra gaalan gbeti daxine ra dugi singan se gbeti daxine yi singan ne ra.

¹⁸ Sansanna kuyan xa findi nɔngɔnna ye kemε, a yigbona nɔngɔnna ye tonge suulun, a taa dugi fajine yitena nɔngɔnna ye suulun. Sansanna bundɔxɔne findima sulan nan na.”

¹⁹ “Se yo naxan nawalima Ala Batu Bubun wanle yi, e nun tamin naxanye gbangbanma bɔxɔni bubun bun tiine xidi seen na, hanma sansanna xidi seen na, ne birin xa rafala sulan na.”

Lɛnpu turena

Saraxaraline 24.1-3

²⁰ “I xa Isirayila kaane yamari e xa fa oliwi ture fajin na i xɔn, alogo lɛnpune xa dεε waxatin birin.

²¹ Haruna nun a diine xa lɛnpune dɔxɔ Layiri Kankiraan ye masansan dugin yetagi Naralan Bubun kui. A xa dεε jinbanna ra han xɔtɔnni Alatala yetagi. Habadan sariyan nan na ra Isirayila yixeten muxune birin xa.”

28

Saraxaraline dugine

Xorɔyaan 39.1-7

¹ “I xa i tada Haruna xili e nun a diine Nadaba nun Abihu nun Eleyasari e nun Itamara, e xa wali n xa Isirayila kaane tagi alo saraxaraline.

² I xa dugi sarijanxine dεε i tada Haruna xa alogo a xa binyen nun xunnayerenna sɔtɔ.

³ I xa falan ti walikεεn birin xa naxanye fatan, n bata xaxili fajin fi naxanye ma fe sifani itoe fe ra. E xa Harunaa dugine δεγε, alogo a xa sarijan, a yi saraxarali wanle κε n xa.

⁴ E xa maraberiba sifani itoe nan δεγε: Kanke masaan nun saraxarali domaan nun gubaan nun a doma bun bira fajin nun namuna e nun tagixidina. E xa maraberiba sarijanxini itoe δεγε i tada Haruna nun a diine xa, alogo e xa saraxarali wanle κε n xa.

⁵ Dugi sɔxɔnne xa xεmaan nawali, e nun gari mamiloxin nun a gbeela nun taa dugi fajina.”

Saraxarali domana
Xorɔyaan 39.2-7

⁶ “E xa saraxarali domaan xεma daxin δεγε gari mamiloxin nun a gbeela ra, e nun taa dugi fajina, a findi wali fajin na.

⁷ E xa a tungunne δεγε, e lutine ti e xun firinne ma a xidi seen na.

⁸ A tagixidi fajin fan δεγεμα na kii nin: E nun saraxarali domaan xa findi kedenna ra. A rafalama xεmaan nun gari mamiloxin nun a gbeela nun taa dugi fajin nan na.

⁹ I xa onixi γεμε firin tongo, i yi Isirayilaa diine xinle κερεnden e ma.

¹⁰ Xili sennin xa lu γεμε kedenna ma, xili sennin yi lu γεμεn boden ma, fata e bari yεεn ma.

¹¹ I xa Isirayila kaane xinle κερεnden γεμε firinne ma, alo taxamasenna κερεndenma kii naxan yi, i yi e sa γεμε suxu se xεma daxine kui.

¹² I xa na γεμε firinne ti saraxarali domaan tungunne ma, alo jɔxɔ lu γεμεne Isirayilaa diine

xɔn. Haruna e xinle xalima nen a tungunne ma Alatala fema ɲɔxɔ lu feen na e xɔn.

13 I xa gemene suxu seene rafala xemaan na,

14 i yi xema fajin yɔlɔnxɔndi firin singan e ra, naxanye denbexi alo luti firin.”

*Kanke masana
Xorɔyaan 39.8-21*

15 “I xa kanke masaan dege, kitisa sena. A xa findi wali fajin na. I xa a rafala alo saraxarali domana. A rafala xemaan nun gari mamiloxin nun a gbeela nun taa dugi fajin na.

16 A xa rafala tongon naaninna ra. A xa yisa firinna ra, a kuyan nun a yigbona nɔngɔnna tagi.

17 I xa a rayabu geme fajin kira naanin na. I xa gemeni itoe nan sa a kira singen ma: saridon gemen nun topasi gemen nun emerodi gemena.

18 A kira firindena: esikaribukili gemen nun safiri gemen nun dayimu gemena.

19 Kira saxandena: opali gemen nun agati gemen nun ametisi gemena.

20 Kira naanindena: kirisoliti gemen nun onixi gemen nun yasipi gemena. Gemeni itoe xa sa geme suxu se xema daxine kui.

21 Geme fu nun firinne luma Isirayilaa diine nan xili yi. Geme yo geme, i xa Isirayila bɔnsɔn keden xinla kerenden a ma taxamasenna ra.

22 I xa xema yɔlɔnxɔndine rafala kanke masaan xa, naxanye denbexi alo lutina.

23 I xa wuredi digilinxi xema daxin firin nafala i yi e so kanke masaan xunne ra.

24 I xa yɔlɔnxɔndine xidi wuredine ra kanke masaan xunne ma,

²⁵ i yi e so suxu se xεma daxine ra, e yi singan saraxarali domain tungun firinne ra a kanke ra.

²⁶ I mɔn xa xεma wuredi digilinxi firin nafala i naxanye singanma kanke masaan sanna bun ma a kui.

²⁷ I mɔn xa xεma wuredi digilinxi firin nafala i yi e singan saraxarali domain tungun firinne laben na, a tagixidin faxa ra.

²⁸ I xa kanke masaan wuredine nun saraxarali domain wuredine xidi e bode ra luti mamiloxin na, alogo kanke masaan nama saraxarali domain bejin.

²⁹ Haruna na so yire sariɲanxini waxatin naxan yi, a Isirayila diine xinle xalima nɛn a kanke ra kitisa seen ma, kanke masana. Nɔxɔ lu feen nan na ra Alatala yɛtagi Isirayila diine xɔn waxatin birin.

³⁰ I xa masɛnsɛn ti seene, Yurima nun Tumin sa kanke masaan yibaan kui. E xa lu Haruna kanke ra a na fa Alatala yɛtagi waxatin naxan yi. Nayi, Haruna Ala sagoon kolon seene xalima nɛn a kanke ra Isirayila kaane xa waxatin birin Alatala yɛtagi.”

Saraxarali dugi gbɛɛ
Xorɔyaan 39.22-31

³¹ “I xa dugi mamiloxin dɛgɛ gubaan na naxan soma saraxarali domain fari.

³² A kɔɛɛn xa lu a tagini, i yi dugina nde dɛgɛ a rabilinni alogo a nama bɔ.

³³ I xa girenada wudi bogi sawurane dɛgɛ gari mamiloxin nun a gbeela ra a lenbene ma, i yi xεma talandine singan e longori ra.

³⁴ Xema talanne xa singan girenada wudi bogi sawurane longori ra gubaan lenben nabilinna birin yi.

³⁵ Haruna xa gubaan so a nɛma walɛ waxatin naxan yi alogo a nama faxa. Talanne xuiin min-ima nɛn a na so yire sariɲanxini waxatin naxan yi Alatala yɛtagi hanma a na mini.”

³⁶ “I xa xema walaxadin nafala, i yi taxamasenni ito kɛrɛndɛn a ma fa fala, ‘Muxu Sariɲanxina Alatala Xa.’

³⁷ I yi a xidi luti mamiloxin na namun ma a tigi ra.

³⁸ A luma nɛn Haruna tigi ra, Isirayila kaane hake goronne yi lu Haruna xun ma e naxanye tongoxi saraxa sariɲanxine badeni. A luma nɛn a tigi ra waxatin birin yi alogo e xa rafan Alatala ma.”

³⁹ “I xa taa dugi faɲi dɛgɛ doma bun biran na. I yi taa dugi faɲin nafala namun na. Dugi sɔxɔnna xa tagixidin nafala.”

⁴⁰ “I xa dugine dɛgɛ Harunaa diine xa, i yi tagixidine rafala e xa, i yi xun tagixidine rafala e xa alogo e xa binyen nun xunnayerenna sɔɔ.

⁴¹ I xa i tada Haruna maxidi e nun a diine. I xa e xunne masusan turen na, i yi e findi saraxaraline ra, i yi e rasariɲan alogo e xa saraxarali wanla kɛ n xa.

⁴² I xa wantanne dɛgɛ e xa, e ragenla nama lu, keli e tagiin ma han e danbane.

⁴³ Haruna nun a diine xa e so benun e xa siga Naralan Bubun kui, hanma e nɛma maso saraxa ganden na walideni yire sariɲanxini. Nayi, e mi yulubin tongoma e faxa. Habadan sariyan na a ra Haruna xa e nun a yixetene birin.”

29

Saraxaraline rasariɲan fena

Saraxaraline 8.1-36

¹ “I xa saraxaraline rasariɲan ikii nin alogo e xa wanla ke n xa: Tura bulan keden tongo e nun konton firin fe mi naxanye ra.

² I xa burun gan murutu fuɲi faɲin na, buru rate se* mi naxan yi, i mɔn yi nde gan turen naxan yi e nun buru yilɛnlɛnxine turen saxi naxanye ma.

³ I xa e sa deben kui i yi e rali n ma, e nun turaan nun kontonne.

⁴ I xa Haruna nun a diine ti Naralan Bubun de ra, i yi e maxa.

⁵ I xa dugine tongo, i yi doma bun biran nun gubaan nun saraxarali domaan nun kanke masaan nagodo Haruna ma. Saraxarali domaan xidi a tagi, a tagixidi faɲin na.

⁶ I xa namun so a xun na, i yi taxamaseri sariɲanxin xidi namun na.

⁷ I xa masusan turen tongo, i yi a sa Haruna xunni, a sugandi feen na.

⁸ I yi a diine fan nafa, i yi dugine ragodo e ma.

⁹ I xa e tagi xidi tagixidin na, i yi e xun tagixidine xidi. Habadan sariyan na a ra, saraxaraliyaan bata findi e gbeen na. Na kiini, i xa Haruna nun a diine doxo saraxaraliyani.”

¹⁰ “I xa turaan ti Naralan Bubun yetagi, Haruna nun a diine xa e yiine sa turaan xunna fari.

¹¹ I xa turaan koε raxaba Alatala yetagi Naralan Bubun so deen na.

---

* **29:2: *burun nate sena:*** Leɓenna na a ra naxan burun nag-boma ayi.

12 I xa turaan wunla tongo, i yi a sa saraxa ganden tongonne fenne ma i yii sonla ra. I xa wuli dɔnxɛn nabɔxɔn saraxa ganden dɛxɔn ma.

13 Ningen turen naxan birin a fatini e nun farafaran naxan a bɔɲɛn ma e nun a gbingi ra xɛɛ firinne nun e turene, i yi ne sa tɛɛni saraxa ganden fari.”

14 “Koni i xa turaan suben nun a kidin nun a gbiin woli tɛɛni yamaan daaxaden fari ma. Yulubi xafari saraxan na a ra.

15 I xa konton keden tongo. Haruna nun a diine xa e yiine sa kontonna xunna ma.

16 I xa a kɔɛ raxaba, i yi a wunla tongo, i yi a so saraxa ganden dɛxɔnne birin ma.

17 I xa kontonni bolon dungi dungin na, i yi a kui seene nun a sanne maxa, i ne sa a sube dungine nun a xunna fari.

18 I xa kontonna birin sa tɛɛni saraxa ganden fari. Saraxa gan daxin na a ra Alatala xa, naxan xiri rafan Alatala ma. A ralima Alatala ma tɛɛn nan na.”

19 “I xa kontonna firinden tongo, Haruna nun a diine xa e yiine sa kontonna xunna ma.

20 I xa a kɔɛ raxaba, i yi a wunla tongo, i yi a sa Haruna nun a diine yiifari ma tunle ra, e nun e yiifari ma yii konkoribane ra e nun e yiifari ma san konkoribane ra. I yi wunla so saraxa ganden dɛxɔnne birin ma.

21 I xa wunla nde tongo saraxa ganden fari, e nun masusan turena, i yi a xuya Haruna nun a dugine ma, e nun a diine nun e dugine ma. Nayi, Haruna nun a diine nun e dugine sarijanma nɛn.

22 I xa kontonna turen tongo, e nun a xunla nun turen naxan a kui seene ma e nun farafaran

naxan a bɔɲɛn ma e nun a gbingi ra xɛɛ firinne nun e turena, e nun a yiifari ma danbana. Amasɔtɔ saraxaraliin dɔxɔ kontonna na a ra.

²³ I mɔn xa burun natetarena ndee tongo deben kui naxan Alatala yɛtagi: buru xun keden, buru keden naxan nafalaxi turen na e nun burudi keden.

²⁴ I xa ne birin so Haruna nun a diine yii, e yi e mayita Alatala ra kise ralixin na.

²⁵ Na xanbi ra, i yi e ba e yii, i yi e sa tɛɛni saraxa ganden fari, e nun saraxa gan daxina. A xirin yi rafan Alatala ma. A ralima Alatala ma tɛɛn nan na.

²⁶ I xa na kontonna firinden kanken tongo i yi a mayita Alatala ra kise ralixin na. Na yi findi i gbeen na.

²⁷ I xa kontonna kanken nun a danban nasariɲan Haruna nun a diine xa, i naxanye ralixi n ma.

²⁸ Nanara, Isirayila kaane sube dungini itoe nan soma Haruna nun a yixɛtɛne yii, e na bɔɲɛ xunbeli saraxan ba waxatin naxan yi. Na nan luma Alatala xa.”

²⁹ “Haruna na faxa, a dugi rasariɲanxine findima a diine nan gbee ra, alogo ne fan xa e so, e fan yi masusan, e dɔxɔ saraxaraliyani.

³⁰ Saraxaraliin naxan fama Haruna dangu xanbini, na a dugine soma nɛn xii solofere, benun a xa so Naralan Bubun kui walideni yire sariɲanxini.”

³¹ “I xa saraxaraliin dɔxɔ kontonna tongo, i yi a suben ɲin yire sariɲanxina nde yi.

³² Haruna nun a diine yi a don Naralan Bubun so dɛɛn na, e nun burun naxan deben kui.

³³ E tan nan se ralixini itoe donma naxanye bata rawali Ala solona feen nun e dɔxɔ feen nun

e rasarijan feen na. Muxu gbete nama e don, amasoto e sarijan.

³⁴ Xa sube donxen lu hanma buruna han xotanni, i xa a woli teeni. A mi donma, amasoto a sarijan.

³⁵ I xa a liga Haruna nun a diine xa alo n ni i yamarixi kii naxan yi. I xa xii solofere ti e dɔxo feen na.

³⁶ I xa tura keden ba Ala solona seen na lɔxo yo lɔxo. Na nan saraxa ganden nasarijanma, i mon yi a masusan turen na alogo i xa a rasarijan.

³⁷ I xa Ala solona xii solofere bun ma. Na xanbi ra, saraxa ganden sarijanma nen fefe! Naxan yo nema a yiin dinje saraxa ganden na fo na xa sarijan.”

Lɔxo yo lɔxo saraxana fe

Yatene 28.1-8

³⁸ “Ito nan bama saraxa ganden fari lɔxo yo lɔxo waxatin birin: yexee dii firin, je keden kedenna.

³⁹ Kedenna xa ba xotanni, bonna jinbanna ra.

⁴⁰ Yexee singen xa ba e nun murutu fuji fajin kilo saxan naxan basanxi oliwi ture fajin litiri keden nun a tagi ra. Wudi bogi igena alo manpana, na litiri keden nun a tagi fan xa bɔxon saraxan na.

⁴¹ Yexeen firinden xa ba jinbanna ra e nun bogise saraxan nun minse saraxana alo a bama xotanni kii naxan yi. A xirin yi rafan Ala ma. A ralima Alatala ma teen nan na.

⁴² Mayixete famatone xa saraxa gan daxini ito ba waxatin birin Naralan Bubun so deen na Alatala yetagi. N naralanma e ra menna nin n yi falan ti e xa.

⁴³ N naralanma Isirayila kaane ra menna nin, na yiren yi sarijan n ma noron xon.

⁴⁴ N Naralan Bubun nasariɓanma nɛn e nun saraxa gandena. N yi Haruna nun a diine rasariɓan alogo e xa saraxarali wanla ke n xa.

⁴⁵ N luma nɛn Isirayila kaane tagi, n findi e tan ma Ala ra.

⁴⁶ E a kolonma nɛn a Alatala nan n tan na, e Ala, naxan e ramini Misiran yi, alogo n xa lu e tagi. Alatala nan n tan na, e Ala.”

30

Wusulan gandena fe *Xorɔyaan 37.25-28*

¹ “I xa wusulan ganden nafala kasiya wudin na.

² A xa kuya yi nɔngɔnna ye keden, a yigbona nɔngɔnna ye keden, a yitena nɔngɔnna ye firin. I xa feri keden nafala a tongon naaninne ma, e nun wusulan ganden yi findi se kedenna ra.

³ I xa xɛma faɓin sa a fanna nun a dɛxɔnne nun a fenne ma, i yi xɛmaan sa a rabilinni a ɓinginne ma.

⁴ I xa tami raso yinla xɛma daxin firin nafala wusulan ganden ɓinginne bun ma alogo a tongo tamine xa raso a fɔxɔ firinne ra.

⁵ I xa kasiya wudin nafala tamine ra, i yi xɛmaan sa e ma.

⁶ I xa wusulan ganden ti dugin ye tagi Layiri Sereya Kankiraan ye masansanxi naxan na, n solonama dɛnaxan yi, n naralanma i ra dɛnaxan yi.

⁷ Haruna xa wusulanna gan xɔtɔn yo xɔtɔn, a nɛma lɛnpune yitɔnɓe waxatin naxan yi.

⁸ A mən xa a gan jinbari yo jinbari, a nɛma lɛnpune radεgε waxatin naxan yi. Nayi, wusulanna ganma nɛn Alatala yɛtagi waxati famatɔne birin yi.

⁹ Ɛ nama wusulanna radaxataren gan saraxa ganden fari, hanma ε saraxa gan daxin ba, hanma bogise saraxana, hanma ε minse saraxan nabɔxɔn a fari.

¹⁰ Saɲɲa yi keden jɛɛn bun ma, Haruna xa yu-lubi xafari saraxan wunla xuya a fenne ma. Nayi, a a rasariɲan jɛɛ yo jɛɛ waxati famatɔne yi. A sariɲan Alatala yɛɛ ra yi han!”

Yamaan yatɛn nun niin xunbana

¹¹ Alatala yi falan ti Musa xa, a naxa,

¹² “I na Isirayila kaane matεngε waxatin naxan yi, birin xa a niin xunba saren fi Alatala ma, a nɛma tεngε waxatin naxan yi. Nayi, fitina furen mi yamaan suxε.

¹³ Naxan yo na tεngε, na xa gbeti gbanan keden fi naxan lanxi sekele tagiin ma, wure gbeti fixɛni ligaseen naxan nawalima yire sariɲanxini, naxan lanxi garamu suulun ma. Gbeti gbananni itoe luma Alatala nan xa.

¹⁴ Isirayila kaan naxanye bata jɛɛ mɔxɔjɛ sɔtɔ, ne birin xa ito fi Alatala ma.

¹⁵ Se kanna nama nde sa a fari, yiigelitɔɔn nama nde ba gbeti gbanan kedenna ra, bayo ε niin xunba saren nan fima Alatala ma.

¹⁶ I xa xunba gbetini itoe rasuxu Isirayila kaane yii, i yi a rawali Naralan Bubun wanli. Na findima jɔxɔ lu seen nan na Isirayila kaane xɔn Alatala yɛtagi, a yi e niin xunba.”

Ige ramara sena

¹⁷ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa,

¹⁸ “Ige ramara se sula daxin nafala maxaden na e nun a bundəxən sula daxin naxan tima a bun. I xa a ti Naralan Bubun nun saraxa ganden tagi, i yi igen sa a kui.

¹⁹ Haruna nun a diine e yiine nun e sanne maxama na igen nan na.

²⁰ E na so Naralan Bubun kui waxatin naxan yi, e xa e maxa, alogo e nama faxa. E na e maso saraxa ganden na saraxa ralideni Alatala ma tɛɛn na,

²¹ e xa e yiine nun e sanne maxa, alogo e nama faxa. Habadan sariyan na a ra Haruna nun a yixetene xa waxati famatəne yi.”

Ture sarijanxina

²² Alatala yi a fala Musa xa, a naxa,

²³ “Wudi se xiri ɲaxumɛni itoe tongo: mir-
ihi latikənənna kilo suulun, sinamon wudi xiri
ɲaxumɛn kilo firin e nun a tagi, xaye xiri ɲaxumɛn
kilo firin e nun a tagi,

²⁴ sinamon fuge xaren kilo suulun, e nun oliwi turen litiri sennin. E xa ne maliga liga seene ra naxanye rawalima yire sarijanxini.

²⁵ E itoe birin basan latikənənna rafala fena, e findi masusan ture sarijanxin na naxan xirin ɲaxun.”

²⁶ “I xa Naralan Bubun nun Layiri Sereya Kanki-
raan masusan na ra,

²⁷ e nun tabanla nun a waliseene, e nun lɛɲpu
dəxə seen nun a waliseene e nun wusulan gan-
dena,

²⁸ e nun saraxa gan daxin baden nun a waliseene, e nun ige ramara seen nun a bundɔxɔna.

²⁹ I xa ne rasariɗan alogo e xa sariɗan fefe! Naxan yo nɛma a yiin diɗɗe e ra, fɔ a xa sariɗan nɛn.

³⁰ I xa Haruna nun a diine masusan, i yi e rasariɗan alogo e xa saraxarali wanla ke n xa.”

³¹ I xa a fala Isirayila kaane xa, i naxa, “A findima n ma masusan ture sariɗanxin nan na waxati famatɔne birin yi.

³² Muxu yo nama a sugusugu a fatin ma. Muxu yo nama a sifan nafala. A sariɗan, ε xa a yate se sariɗanxin na.

³³ Naxan yo na a sifan nafala hanma a a sa muxu gbete ma ba saraxaraline ra, a kedima nɛn yamaan tagi.”

Wusulanna

³⁴ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Se xiri ɗaxumene tongo: mirihi latikɔnɔn xaraxin nun onixi gɛmɛ fujina e nun galibanun salenna. I mɔn yi wusulan faɗin sa a fari.

³⁵ Latikɔnɔn nafalan xa e basan, a findi wusulan xiri ɗaxumɛn na. Fɔxɔn xa sa ayi alogo a xa ramara, a lu sariɗanxi.

³⁶ I xa na nde findi a fujin na, i yi a sa Layiri Kankiraan yetagi Naralan Bubuni, n naralanma i ra denaxan yi. A findima ε xa se sariɗanxin nan na naxan sariɗan han!

³⁷ E nama wusulanni ito ɗɔxɔn nafala ε yete xa. E xa a yate se sariɗanxin na Alatala xa.

³⁸ Xa muxuna nde wusulan sifani ito rafala alogo a xa a xirin mɛ, a kedima nɛn yamaan tagi.”

31

Batu bubun walikene fe

Xərəyaan 35.30-35

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa,

² “A mato, n bata Yuri a diin Bəsələli sugandi, Xuru mamandenna Yuda bənsənni.

³ N bata a ralugo Alaa Nii Sarijanxin nun xax-
ilimayaan nun kolonna ra alogo a xa fatan wali
wuyaxi kε,

⁴ alogo a xa nɔ wali gbeene rakamalideni, a
xεmaan nawali, e nun gbetin nun sulana,

⁵ a gεmε fəɲine masoli a yi e suxu seene yitɔn, a
wudin nawali, alogo a xa wali tofəɲine kε.

⁶ N mən bata Dan bənsənnə Axisamaki a dii
Oholiyabi so a yii a mali muxun na. N mən bata
a ragidi walikene birin xa fatan wanle ra n bata ε
yamari naxan ma:

⁷ Naralan Bubuna, Layiri Sereya Kankirana Ala
solonama dənaxan yi, e nun bubun kui seene
birin,

⁸ tabanla nun a waliseene, lɛnpu dɔxɔ se xεma
daxin nun a waliseene birin, wusulan gandena,

⁹ saraxa gan daxin baden nun a waliseene birin,
ige ramara seen nun a bundɔxɔna,

¹⁰ taa dugine, dugi rasarijanxine saraxarali
Haruna xa, e nun dugine a diine xa saraxarali
wanli,

¹¹ masusan turena, e nun wusulan xiri
ɲaxuməna yire sarijanxin xa. E xa ne birin nafala
alo n na e yamarixi i ma kii naxan yi.”

Matabu Lɔxɔna fe

¹² Alatala yi a fala Musa xa, a naxa,

13 “A fala Isirayila kaane xa, i naxa, ‘E Matabu Lɔxɔne suxu. E findima nɛn taxamasenna ra n tan nun ε tan tagi famatɔne muxune xa, alogo e xa a kolon a n tan Alatala nan ε rasarijanma.

14 E xa Matabu Lɔxɔn suxu, amasɔtɔ a sarijan ε tan yii. Xa naxan mi a suxu, a wali na lɔxɔni, a kedima nɛn a yamani, ε yi a faxa.

15 I walima nɛn xii sennin, koni xii soloferede lɔxɔn findima Matabu Lɔxɔn nan na, naxan sarijan Alatala yetagi. Muxu yo na wali Matabu Lɔxɔni ε xa a faxa.

16 Isirayila kaane xa Matabu Lɔxɔn suxu, e yixetene birin xa Matabu Lɔxɔn sanla raba. Habadan layirin na a ra.

17 A findima taxamasenna nan na n tan nun Isirayila tagi habadan! Amasɔtɔ Alatala bɔxɔn nun koren daxi xii senninna bun, xii soloferede lɔxɔni a yi wanla dan, a yi a matabu.’ ”

Sariya walaxana fe

18 Ala to yelin falan tiyε Musa xa Sinayi geyaana fari, a yi Layirin Sereya walaxa firinne so a yii, gεmε walaxane Ala naxanye kεrɛndɛnxi a yiin na.

32

Ninge dii sawurana Sariyane 9.6-29

1 Yamaan to a to a Musa yi buma gododeni geyaana fari, e yi e malan Haruna fema. E yi a fala a xa, e naxa, “Keli! I yi ala gbɛtene rafala en xa naxanye tima en yεε ra! Musa ito, xεmɛn naxan en naminixi Misiran yamanani, en mi a kolon naxan a sɔtɔxi.”

² Haruna yi a fala e xa, a naxa, “E xεmaan tunla soone ba ε tunle ra, e nun ε naxanle tunle ra, e nun ε dii xεmεne nun ε dii tεmεne, ε fa e ra n fεma.”

³ E yi e xεmaan tunla soone birin ba, e fa e ra Haruna fεma.

⁴ A yi e rasuxu e ra, a xεmane raxulun, a yi e igen nafala ninge dii sawuran na kulunden na. E yi a fala, e naxa, “Isirayila! E gbee alane ni i ra, naxan i raminixi Misiran yamanani!”

⁵ Haruna to na to, a yi saraxa ganden nafala ninge dii sawuran yεtagi. A a rali e ma, a naxa, “Tila, sanla rabama nεn Alatala xa!”

⁶ Na xətən bode, e keli sinma, e yi saraxa gan daxine nun bəjε xunbeli saraxane ba. Yamaan yi dəxə e dεgeden nun e mindeni, e lu kelε, e sabaan so.

⁷ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Siga! Godo! Amasəto i ya yamana, i naxan naminixi Misiran yamanani, e bata kala.

⁸ E bata kiraan fata xulεn, n na e yamarixi naxan ma! E bata xεma raxulunxin nafala ninge dii sawura suxuren na, e yi e xinbi sin a bun. E bata saraxane ba a xa, e yi a fala, e naxa, ‘Isirayila! E gbee alane ni i ra, naxanye i raminixi Misiran yamanani.’ ”

⁹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “N bata yamani ito to, yama murutεxin na a ra.

¹⁰ Iki i xa i masiga n na. N ma xələn xa keli e xili ma, n xa e raxəri. N ni i tan nan bənsən findima siya gbeen na.”

¹¹ Musa yi Alatala mafan, a Ala, a naxa, “Ee! Alatala! I ya xələn kelima i ya yamaan xili ma

nanfera, i naxan naminixi Misiran yamanani i sɛnbɛ gbeen nun i yii barakaxin na?

¹² Xa i ito liga, Misiran kaane a falɛ nɛn, e naxa, ‘A e raminixi Misiran yi miriya ɲaxin nan ma, alogo a xa sa e faxa geyane ma, a yi e ɲan bɔxɔn fari.’ I ya xɔlɔ gbeen lu! I diɲa! I nama yihadin nagodo i ya yamaan ma!

¹³ Iburahima fe xa rabira i ma, e nun Isiyaga nun Isirayila, i ya walikɛne. I kɔlɔ nɛn i yetɛ yi, i naxa, ‘N na ɛ bɔnsɔnna rawuyama ayi nɛn alo saren naxanye kore. N bɔxɔni ito birin soma i bɔnsɔnna yii nɛn n ni i tuli saxi naxan na, a findi e kɛɛn na habadan!’ ”

¹⁴ Alatala yi diɲa, a mi yihadin nagodo a yamaan ma, a feen naxan falaxi.

¹⁵ Musa yi xɛtɛ keli geyaan fari, Layirin Sereya walaxa firinne suxi a yii. Walaxane fɔxɔ firinne birin yi sɛbɛxi.

¹⁶ Ala nan na walaxane rafala. Ala nan yi sɛbenla ne tixi, naxanye yi kɛrɛndɛnxi walaxane ma.

¹⁷ Yosuwe to yamaan sɔnxɔ xuiin mɛ, a yi a fala Musa xa, a naxa, “Yɛngɛ so sɔnxɔn tema yamaan daaxadeni!”

¹⁸ Musa yi a yabi,

“Nɔ tiine sɔnxɔ xui mi ito ra.

Muxu bɔnbɔxine sɔnxɔ xui mi ito ra.

N tan sigi sa xuiin nan mɛma.”

¹⁹ E to maso yamaan daaxaden na, e yi ɲinge dii sawuran to e nun bodonlane. Musa yi xɔlɔ han! Walaxan naxanye yi a yii, a yi ne woli ayi, a yi e yibɔ geyaan san bun.

²⁰ E ɲinge diin naxan nafala, a na tongo, a yi a gan. A yi a findi a fuɲin na, a yi a xuya igen xun ma, a yi Isirayila kaane karahan, e yi a min.

²¹ Musa yi a fala Haruna xa, a naxa, “Yamani ito nanse ligaxi i ra, alogo i xa ti e yεε ra yulubi gbeeni ito ligadeni?”

²² Haruna yi a yabi, a naxa, “N kanna nama xɔɔ! I tan yetena a kolon, yamani ito ɲaxu.

²³ E a falaxi n xa nɛn, e naxa, ‘Alane rafala en xa naxanye tima en yεε ra. Musa ito, xεmɛn naxan en naminixi Misiran yamanani, en mi a kolon naxan a sɔtɔxi.’

²⁴ N yi a fala e xa, n naxa, ‘Maxidi se xεmaan naxanye yii, ne xa e ba!’ E yi e so n yii, n yi e woli tεɛni, ɲinge diini ito yi mini!”

²⁵ Musa yi a to a yamaan mi yi yagima, a Haruna bata yi tin yamana yetε suxutareyaan ma, e yi findi magele seen na e yaxune xa.

²⁶ Musa yi ti yamaan daaxaden so dεɛn na, a naxa, “Naxanye Alatala xa, ne xa fa n fεma!” Lewi bɔnsɔnna birin yi e malan a fεma.

²⁷ A yi a fala e xa, a naxa, “Alatala, Isirayilaa Ala ito nan falaxi, a naxa, ‘Birin xa a silanfanna xidi a tagi. E yamaan daaxadeni siga, keli fɔxɔ boden ma han bodena, birin xa a ngaxakedenna faxa e nun a lanfaan nun a dɔxɔ bodena.’ ”

²⁸ Lewi bɔnsɔnna yi Musaa yamarin suxu, na lɔxɔni muxu wuli saxan yi faxa yamaan na.

²⁹ Musa yi a fala, a naxa, “E bata rasariɲan Alatala xa to, bayo ε kelixi ε diine nun ε ngaxakedenne nan xili ma. A bata ε baraka to.”

³⁰ Na xɔtɔn bode, Musa yi a fala yamaan xa, a naxa, “E bata yulubi gbeen liga. Iki n xa te Alatala

fema. Waxatina nde n na solonama ε xa nen ε yulubine fe ra.”

³¹ Musa yi xεε Alatala fema, a naxa, “Yamani ito bata yulubi gbeen liga! E bata xemaan nafala suxurene ra.

³² Diɲa e yulubine ma! Xa na mi a ra, i xa n tan fan xinla ba i ya kitabu seβexin kui.”

³³ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Naxan yulubin ligaxi n na, n na nan xili bama n ma kitabun kui.

³⁴ Iki siga, i yamaan xali menni n denaxan falaxi. N ma malekan tima nen i yεε ra. Koni a waxatin na a li, n na e ɲaxankatama nen e yulubine fe ra.”

³⁵ Alatala yi yamaan ɲaxankata fitina furen na, amasɔɔ e bata yi ɲinge dii sawuran nafala, Haruna naxan nafala.

33

Ala mi fa a yamaan matima

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Siga, keli be, i tan nun yamani ito, i naxan naminixi Misiran yamanani. E te na bɔxɔni n na n de ti naxan ma fe ra, a n na a soma nen Iburahima nun Isiyaga nun Yaxuba yii. N naxa, ‘N na a soma nen i bɔnsɔnna yii.’

² N malekan nasigama nen i yεε ra, alogo a xa Kanan kaane nun Amorine nun Xitine nun Perisine nun Xiwine nun Yebusune kedi i yεε ra.

³ E xa te na bɔxɔni kumin nun nɔnɔn gbo denaxan yi. Koni n mi sigama ε fɔxɔ ra alogo n nama ε faxa kira yi. Amasɔɔ yama murutεxin nan ε ra.”

⁴ Yamaan to fala xɔdεxeni itoe mε, e yi sunu, muxu yo mi a maxidi seene so.

⁵ Alatala bata yi a fala Musa xa, a naxa, “A fala Isirayila yamaan xa, i naxa, ‘Yama murutɛxin nan ɛ ra! Xa en birin siga waxatidi tun, n na ɛ raxɔrima nɛn. Iki, ɛ ɛ maxidi seene ba, n xa a ragidi n naxan ligama ɛ ra.’ ”

⁶ Isirayila kaane to yi kelima Horebe geyaan ma, e yi e maxidi seene ba.

Naralan Bubu singena

⁷ Musa yi darixi bubun tiyɛ yamaan daaxaden nan fari ma wulani, a yi a xili sa “Naralan Bubuna.” Naxanye birin yi wama Alatala maxɔdin feni, ne yi sigama Naralan bubun nin, naxan yi yamaan daaxaden fari ma.

⁸ Musa nɛma yi sigɛ bubuni, yamaan birin yi kelima nɛn, e ti e bubune dɛ ra, e yɛɛn bira Musa fɔxɔ ra han a so bubuni.

⁹ Musa nɛma yi soɛ bubuni, kundaan yi godoma nɛn, a ti bubun so dɛɛn na Ala nɛma yi falan tiyɛ Musa xa waxatin naxan yi.

¹⁰ Yamaan na yi kundaan to bubun so dɛɛn na, e yi kelima nɛn, e Ala batu e bubune so dɛɛn na.

¹¹ Alatala yi falan tima Musa xa nɛn yɛɛ nun yɛɛ, alo muxun falan tima a lanfaan xa kii naxan yi. Na xanbi ra, Musa yi xɛtɛma nɛn yamaan daaxadeni, koni Nunu a dii banxulanna naxan yi Musa malima, Yosuwe, na mi yi kelima bubun kui.

Nabi Musa yi Alatala mafan

¹² Musa yi a fala Alatala xa, a naxa, “I a falama n xa, i naxa, ‘Ti yamani ito yɛɛ ra!’ Koni i munma a yita n na i naxan nasigama n fɔxɔ ra. I bata a fala, i naxa, ‘N ni i xinla kolon, i bata n kɛnɛn.’ ”

¹³ Iki, xa n bata i kenɛn, i xa n xaran i ya kirane ma. Nayi, n ni i kolonɲɛ, n yi lu i kenɛnɲɛ. A mato, i gbee siyaan nan yamani ito ra.”

¹⁴ Ala yi a yabi, a naxa, “N tan yetɛɛn nan i matima, n yi bɔɲɛ xunbenla fi i ma.”

¹⁵ Musa yi a fala a xa, a naxa, “Xa en birin mi sigama, i nama nxu rakeli be.

¹⁶ A kolonma di nayi, a nxu nun i ya yamaan bata i kenɛn, xa en birin mi sigama? I ya yamaan nun bonne tagi rabama di, naxanye birin bɔxɔn fari?”

¹⁷ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “I naxan maxɔdinxɪ n ma, n na a ligama nɛn, amasɔtɔ i bata n kenɛn, e nun n ni i xinla kolon.”

¹⁸ Musa yi a fala, a naxa, “Awa, i ya nɔrɔn yita n na!”

¹⁹ Alatala yi a yabi, a naxa, “N na n ma nɛmaan birin nadanguma nɛn i yetagi, n yi n xinla fala, ‘Alatala.’ N hinanɲɛ naxan na, n hinanma nɛn na ra, n kininkininɲɛ naxan ma, n kininkininma nɛn na ma.

²⁰ Koni, i mi nɔɛ n yetagin toɛ, amasɔtɔ muxun mi nɔɛ a toɛ, a lu a nii ra.”

²¹ Alatala yi a fala, a naxa, “I tima nɛn gɛmɛn fari yirena nde yi be.

²² N nɔrɔn nɛma dangue, n na i rasoma nɛn gɛmɛ yinla ra, n yi n yiin sansan i ma han n dangu.

²³ N na n yiin ba na, i n xanbin toma nɛn, koni n yetagin mi nɔɛ toɛ.”

34

*Alatala xinla
Sariyane 10.1-5*

¹ Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Gεμε walaxa firin masoli alo a singene, i naxanye yibɔxi. N falane σεβεμα e ma nen naxanye yi bonne ma.

² I xa i yitɔn xɔtɔnni. I te Sinayi geyaana fari. I fa n nalan menni geyaana xuntagi.

³ Muxu yo nama bira i fɔxɔ ra. Muxu yo nama lu geyaana mumεen fari. Hali xuruse kurune nama dangu geyaana san bun.”

⁴ Musa yi gεμε walaxa firin masoli alo a singene, a kurun te Sinayi geyaana fari, alo Alatala a yamari kii naxan yi. Gεμε walaxa firinne yi suxi a yii.

⁵ Alatala yi godo kunda yiyani, a ti menni a fεma, a yi a xinla fala, Alatala.

⁶ A yi dangu Musa yeɔtagi, a naxa, “Alatala! Alatala! Ala naxan kininkinin, a mɔn diɔa. A mi xɔlɔn xulɛn, a hinanna nun a tinxinna gbo.

⁷ A hinanma nen han mayixete wuli keden, a diɔa haken nun matandin nun yulubin ma. Koni, a mi yulubi kanna yatεma tinxinden na mumε! A fafane haken saranma nen e diine ra han mayixete saxan hanma naanin.”

⁸ Musa yi a xinbi sin bɔxɔni mafuren! A Ala batu.

⁹ A yi a fala, a naxa, “Marigina, xa n bata i kenεn, en birin xa siga. Hali yama murutεxin na a ra, i xa nxu mafelu nxɔ hakene nun yulubine ra, i nxu findi i gbeen na.”

Xorɔyaan 23.14-19 nun Sariyane 7.1-5 nun 16.1-17

¹⁰ Alatala yi a yabi, a naxa, “N layirin xidima nen en tagi. N kabanakone ligama nen Isirayila yamaan birin yeε xɔri naxanye munma liga yamana yo yi dunuɔa yi. Siyaan naxanye birin i

rabilinxi, ne n ma kabanako wanla toma nen n naxan ligama ε xa.”

¹¹ “N na i yamarima naxan ma to, i xa na suxu. N Amoline nun Kanan kaane nun Xitine nun Perisine nun Xiwine nun Yebusune kedima nen i yeε ra.

¹² Ε soma yamanan naxan yi, ε nun men kaane nama layiri yo xidi alogo e nama ε raso tantanni.

¹³ Ε xa e saraxa gandene nun e kide gemene birin kala. Ε yi e Asera kide gbindonne σεεε, ε yi e suxurene birin gan.”

¹⁴ Ε nama ala gbete batu, amasoto Alatala xoxolon, a xili nen “Ala xoxolonxina.”

¹⁵ Ε nun yamanani ito muxune nama layiri yo xidi, alogo e nema e yete xosima e alane fema, e saraxane ba e xa, e nama ε xili. Ε nama e saraxane don.

¹⁶ Ε nama e dii temene tongo ε dii xemene xa e naxanle ra, alogo e dii temene nema e yete raxosima e alane fema, e nama ε diine maxaran e yi bira e foxo ra.

¹⁷ I nama suxurene rafala wure raxulunxin na.

¹⁸ I xa Buru Tetaren Sanla raba. Xii solofere bun ma, i xa buru ratetaren don alo n ni i yamari kii naxan yi. Ito liga a waxatini Abiba kiken na, amasoto i minixi Misiran yi na kiken nan na.

¹⁹ N gbeen nan dii singene birin na e nun xuruseene dii xemε singene birin, yeεεεεε nun siine nun jingene.

²⁰ Xa sofali dii xemε singen na a ra, i xa a xunba yeεεεεε diin na hanma sii diina. Koni, xa i mi a xunba, i xa a koeen gira, i yi a faxesa. I mon xa i ya dii xemε singene birin xunba. Muxu yo nama fa n yetagi n kise mi a yii.

21 I walima nen xii sennin, i yi i matabu xii soloferede loxonni. I xa i matabu, hali xee bi waxatin nun se xaba waxatini.

22 I xa Xunsagine Sanla raba, i na se xaban folo waxatin naxan yi. I xa Se Xaba Donxen sanla raba jee rananni.

23 Yamaan birin xa fa Marigina Alatala yetagi doxo saxon jeen bun ma, Isirayilaa Ala.

24 Amasoto n siyane kedima nen i yee ra, n yi i ya boxon nagbo ayi alogo muxu yo nama i ya yamanan yenge, i nema sigee Alatala i ya Ala yetagi waxatin naxan yi, han doxo saxon jeen bun ma.

25 I nama buru ratexin sa saraxa yo fari i naxan bama n xa. I mon nama Halagi Tiin Dangu Loxon Sanla saraxan namara han xotanni.

26 I xa fa i ya xeen bogise singe fajine ra Alatalaa banxini, i ya Ala.

I nama sii diin jin a nga xijee igen na.

27 Alatala yi a fala Musa xa, a naxa, “Falani itoe sebee, amasoto n layirin xidima en tagi falani itoe nan xon e nun Isirayila kaane.”

28 Musa yi lu Alatala fema soge tonge naanin nun kee tonge naanin. A mi donse don, a mi ige min. Alatala yi layirin falane sebee walaxane ma, Yamari Fu.

Nabi Musa yetagin narana

29 Musa to godo Sinayi geyaan fari, Layirin Sereya walaxa firinne suxi a yii, a mi yi a kolon xa a yetagin mayilenma, amasoto a bata yi falan ti Ala xa.

30 Haruna nun Isirayila kaane birin yi Musa toma, a yetagin yi mayilenma. E yi gaxu e masoe a ra.

³¹ Musa yi e xili. Nanara, Haruna nun yamaan kuntigine birin yi fa a fɛma, a falan ti e xa.

³² Na xanbi ra, Isirayila kaane birin yi e maso Musa ra, a yamarine birin so e yii Alatala naxanye fixi a ma Sinayi geyaana fari.

³³ Musa to yelin falan tiyε e xa, a yi dugi yalanxin so a yεtagin xun na.

³⁴ Musa nɛma yi fε Alatala yεtagi falatideni a xa, a yi dugin bama nɛn han a yi mini. A to yi minima, a yi a falama nɛn Isirayila kaane xa naxan yi yamarixi.

³⁵ Isirayila kaane yi a toma a a yεtagin may-ilenma. Musa yi dugi yalanxin sama nɛn a yεtagin ma han a yi so falatideni Ala xa.

35

Matabu Lɔxɔna

¹ Musa yi Isirayila yamaan birin malan, a yi a fala e xa, a naxa, “Alatalaa yamarine nan itoe ra:

² Xii sennin bun ma, ε xa wanla kε, koni xii soloferede lɔxɔn sarijan. Matabu Lɔxɔn na a ra naxan nasarijanxi Alatala xa. Muxu yo na wali na lɔxɔni ε xa a faxa.

³ E nama tɛɛn nadεgε ε konne yi Matabu Lɔxɔni.”

Yii malanna lan Ala Batu Bubun ti feen ma

Xorɔyaan 25.1-7 nun 39.32-41

⁴ Musa yi a fala Isirayila kaane xa, a naxa, “Alatala ito nan yamarixi:

⁵ E xa fa yii malan seene ra Alatala xa ε jɛnige fajin na: xεmana, gbetina, sulana,

⁶ gari mamiloxin nun a gbeela, taa dugi fajina, e nun sii xabe dugine,

⁷ konton kidi magbelixine, sube kidine, kasiya wudina,

⁸ lenpu turena, se xiri naxumene naxan sama se masusan tureni, e nun wusulan xiri naxumena,

⁹ onixi gemε tofajine, e nun gemε tofajin gbεtene saraxarali domaan nun a kanke masaan nayabu seen na.”

Xorɔyaan 39.32-43

¹⁰ “Naxanye birin fatan walideni ε ye, ne xa fa seni itoe rafaladeni Alatala naxanye yamarixi:

¹¹ Ala Batu Bubun nun a xunna sona, a suxu seene, a bun tiine, a gaalane,* a senbetenne, e nun a bundɔxone;

¹² Layiri Kankirana, a tongo tamine, a dεraganla, e nun a ye masansan dugina;

¹³ tabanla nun a tongo tamine, a waliseene birin, e nun buru ralixina;

¹⁴ lenpu dɔxɔ seen nun a waliseene, a lenpune, e nun a turen naxan bubuni yalanma;

¹⁵ wusulan ganden nun a tongo tamine, masusan turena, wusulan xiri naxumena, dugin naxan singanxi Ala Batu bubun so dεen na;

¹⁶ saraxa gan daxi baden nun a wure masɔxɔnxina, a tongo tamine, e nun a waliseene birin; ige sa se sula daxin nun a bundɔxona;

¹⁷ sansan dugine, a senbetenne, e bundɔxone, e nun dugin naxan singanxi sansanna so dεen na;

¹⁸ tamin naxanye gbangbanma bɔxɔni Ala Batu Bubun xidi seen na, e nun sansanna gbeene nun e lutine;

¹⁹ taa dugi naxan soma walideni yire sariɲanxini, dugi rasariɲanxine saraxarali

* **35:11:** Nde a falama a “galalenne.”

Haruna xa, e nun a diine gbeen naxanye soma saraxa ralideni.”

²⁰ Isirayila yamaan birin yi keli Musa fɛma.

²¹ Naxanye birin a ɲɛnige, ne yi fa kiseene ra Alatala xa, Naralan Bubun wanla fe ra, e nun dugi rasariɲanxine rafala fena.

²² Xɛmɛn nun ɲaxanla, naxanye ɲɛnigen yi fan, ne yi fa xɛma maxidi seen sifan birin na, tunla soone, wuredine, ɲɛrɛne, e yi e fi Alatala ma kise ralixin na.

²³ Gari mamiloxin nun a gbeela, taa dugi fajina, sii xabe dugine, konton kidi magbelixine e nun sube kidine yi naxanye yii, e yi fa ne ra.

²⁴ Naxanye yi fama gbetin nun sulan na, ne yi na findi kiseen na Alatala xa. Kasiya wudin yi naxanye yii, ne yi fa ne ra walideni.

²⁵ ɲaxalan walikɛne birin yi garini tɔn e fa a ra, a mamiloxin nun a gbeela, hanma taa dugina, e naxanye wurundun.

²⁶ ɲaxalan walikɛ gbɛtɛye yi sii xabe dugin wurundun naxanye yi wama a liga feni e nun naxanye fatan.

²⁷ Yamaan kuntigine yi fa onixi gɛmɛne ra e nun gɛmɛ tofaji gbɛtɛye saraxarali domaan nun kanke masaan nayabu seene ra.

²⁸ E yi fa se xiri ɲaxumɛne nun oliwi turen na lɛɲpun nun masusan turena fe ra e nun wusulan xiri ɲaxumɛna.

²⁹ Isirayila kaa ɲɛnige fajine birin, xɛmɛn nun ɲaxanla, e birin yi fa e kiseen na Alatala xɔn wanle kɛ feen na Alatala naxanye yamarixi e ma fata Musa ra.

Batu bubun walikene
Xərəyaan 31.2-6

³⁰ Musa yi a fala Isirayila kaane xa, a naxa, “E a mato, Alatala bata Yuri a dii Bəsələli sugandi, Xuru mamandenna, Yuda bənsənni.

³¹ A bata a ralugo Alaa Nii Sarijanxin nun xaxilimayaan nun kolonna ra, alogo a xa fatan wali wuyaxi kε,

³² alogo a xa nə wali gbeene rakamalideni, a xεmaan nawali, e nun gbetin nun sulana,

³³ a gεmε fajine masoli, a yi e suxu seene yitən, a wudin nawali, alogo a xa wali tofajine kε.

³⁴ Ala mən bata tin a xa fatan xaranna tiyε, e nun Axisamaki a dii Oholiyabi, Dan bənsənni.

³⁵ Ala bata tin e fatan wanla sifan birin na, e gεmεne masoli, e wanle yεba, e dugine səxən, a mamiloxin nun a gbeela, e nun taa dugi fajina. E fatan wanla sifan birin yεbadeni.”

36

¹ “Bəsələli nun Oholiyabi, e nun walikene birin, Alatala xaxilimayaan nun kolonna fi naxanye ma alogo e xa nə yire sarijanxin wanle birin kεdeni, e xa wanla fələ alo Alatala a yamarixi kii naxan yi.”

² Musa yi Bəsələli nun Oholiyabi xili, e nun walikene birin Alatala xaxilimayaan fi naxanye ma, e nun naxanye yi waxi wanle kε feni.

³ Isirayila kaane fa kiseen naxanye ra yire sarijanxin ti feen na, Musa yi ne birin taxu walikene ra. Muxune mən yi fama kiseene ra Musa fεma xətən yo xətən.

⁴ Nayi, muxun naxanye birin yi yire sarijanxin wanla kεma, ne birin yi e wanle bejin e siga,

⁵ e fa a fala Musa xa, e naxa, “Yamaan fama se wuyaxi ra. E bata a radangu ayi. Alatala naxan yamarixi wanla ke feen na, a bata gbo na xa.”

⁶ Musa yi yamarin fi mafuren, a xa fala yamaan daaxaden birin yi, a naxa, “Xεμεν nun naxanla, muxu yo nama fa kiseene ra yire sarijanxin wali feen na.” Nayi, e yi ba fe kiseene ra.

⁷ Amasoto kiseen naxanye bata yi soto ne yi wanla rananɛ nen.

Ala Batu Bubun ti fena

Xorɔyaan 26.1-37

⁸ Walike xaxilimane yi Ala Batu Bubun nafala taa dugi kuye fan fu ra, a mamiloxin nun a gbeela. E yi a rayabu maleka gubugubu kan sawura soxoxine ra.

⁹ Dugine birin yi lan: a kuyan nongonna ye moxon nun solomasexe, a yigbona nongonna ye naanin.

¹⁰ E yi dugi suulun dege e bode ra, dugi suulunna bonne fan yi dege e bode ra.

¹¹ E yi luti mamiloxine ti dugi ratugunxine singe ra xiin de kinkin na. E mon yi na liga a ratugunxin bonne donxe ra xiin na.

¹² E yi luti tonge suulun ti taa dugi ratugunxine singe ra xiin na, e mon yi luti tonge suulun ti taa dugi ratugunxine firinden donxe ra xiin na, lutine yi lanxi e bode ma.

¹³ E yi a suxu seen xema daxin tonge suulun nafala, e yi dugi ratugunxi firinne xidi e bode ra suxu seene ra. Ala Batu Bubun yi findi se kedenna ra.

¹⁴ E yi dugi fu nun keden nafala sii xabene ra, e findi Ala Batu Bubun xunna soon na.

15 Dugi fu nun kedenne birin yi lan. Keden kuya yi nɔngɔnna yɛ tonge saxan. Keden yi gbo nɔngɔnna yɛ naanin.

16 E yi dugi suulun dɛgɛ e bode ra e danna, e dugi senninna bonne fan dɛgɛ e bode ra.

17 E yi luti tonge suulun ti dugi ratugunxine singe ra xiin dɛ kinkine ra, e mɔn yi luti tonge suulun ti dugi ratugunxin bonne fan dɔnxɛ ra xiin dɛ kinkine ra.

18 E yi suxu se sula daxin tonge suulun nafala alogo e xa bubun xidi, a findi kedenna ra.

19 E yi konton kidi magbelixine dɛgɛ e bode ra, e yi e sa bubun birin fari. E mɔn yi sube kidi faɲi gbɛtɛye fan sa na fari.

20 E yi bubun xunna soon bun tiine rafala kasiya wudin na.

21 Bun tiine yi kuya nɔngɔnna yɛ fu, e yigbona nɔngɔnna yɛ keden e nun a tagi.

22 Bun tiin yi findi farin firinna ra e bode yɛtagi. E yi bubun bun tiine birin ti na kiini.

23 E yi bun ti mɔxɔɲɛ rafala bubun yiifari fɔxɔn ma.

24 E yi bundɔxɔ gbeti daxin tonge naanin nafala bun tiine xa. Bun ti yo bun ti, bundɔxɔ firin. Farin firinne yi sɔti bundɔxɔne kui.

25 E yi bun ti mɔxɔɲɛ ti Ala Batu Bubun kɔmɛn fɔxɔni,

26 e nun bundɔxɔ gbeti daxin tonge naanin, bun ti yo bun ti, bundɔxɔ firin.

27 E yi bun ti sennin ti bubun xanbin na sogegododen binni.

28 E mɔn yi bun ti firin sa a fari bubun xanbi ra tongonne ma.

29 Bun ti firin yi ti e bode xɔn mɛnni. E yi xidi e bode ra keli laben na han e xun tagi. Tongon firinne birin yi ti na kiini.

30 Nayi, bun ti solomasεεε yi ti na e nun bundɔxɔ fu nun sennin. Bun dɔxɔ firin yi lu bun tiine birin bun.

31 E yi kasiya wudi gaalane* rafala: suulun yi lu bubun fɔxɔ kedenna bun tiine suxu seen na,

32 suulun yi lu bode fɔxɔn ma, suulun yi lu bubun xanbi binna ma sogegododen binni.

33 Gaalan tagi xiin bun tiine ma, na yi rafala gaalan kedenna ra alogo a xa keli bubun fɔxɔ kedenni siga han bubun bode fɔxɔna.

34 E yi xεma yilɛnlɛnxine sa bun tiine ma. E yi gaalane so yinle rafala xεmaan na. E yi xεma yilɛnlɛnxine sa gaalane ma.

35 E yi kankiraan yε masansan taa dugin nafala gari mamiloxin nun a gbeela ra, e yi a rayabu maleka sawura sɔxɔnxine ra.

36 E yi a singan kasiya sɛnbɛtɛn naanin na xεma yilɛnlɛnxine yi saxi naxanye ma. E yi xεma singan seene ti e ma. E yi sɛnbɛtɛnne ti bundɔxɔ gbeti daxi naanin kui.

37 Dugi sɔxɔnne yi dε raxidi taa dugin nafala bubun so dɛɛn na gari mamiloxin nun a gbeela ra.

38 E yi sɛnbɛtɛn suulun gbɛtɛye rafala dugin xa e nun a singan seene. E yi xεma yilɛnlɛnxine sa sɛnbɛtɛnne xuntagine ma, e bundɔxɔ sula daxi suulun nafala e xa.

37

---

* 36:31: Nde a falama a “galalenne.”

Layiri Kankirana fe
Xorɔyaan 25.10-20

¹ Besalɛli yi kasiya wudi kankiraan nafala: A kuyana nɔngɔnna yɛ firin e nun a tagi, a yigbona nɔngɔnna yɛ keden e nun a tagi, a yitena nɔngɔnna yɛ keden e nun a tagi.

² A yi xɛma faɲi yilɛnɛnɛxine sa a fanna nun a kuiin ma, a yi a dɛ kinkin fan nabilin xɛmaan na.

³ A yi a tongo tamine so yili naaninne rafala xɛmaan na a san naaninne ma, firin fɔxɔ kedenni, firin bode fɔxɔni.

⁴ A yi kasiya tami firin nafala, a yi xɛma yilɛnɛnɛxine sa e ma.

⁵ A yi tamine raso xɛma yinle ra kankiraan dɛxɔnne yi, alogo e xa findi kankiraan xali seen na.

⁶ A yi xɛma dɛraganla rafala kankiraan ma, Ala solonadena. A yi kuya nɔngɔnna yɛ firin e nun a tagi, a yi gbo nɔngɔnna yɛ keden e nun a tagi.

⁷ A yi maleka gubugubu kan sawura firin nafala xɛma bɔnbɔxin na, e ti kankiraan dɛraganla fɔxɔ firinne ma.

⁸ A maleka sawura keden ti fɔxɔ kedenni, a yi a firinden ti bode fɔxɔni. Maleka sawurane nun kankiraan dɛraganla yi findi se kedenna ra.

⁹ Maleka sawurane gubugubune yi bandunxi e xun ma, e yi felenxi kankiraan dɛraganla ma. Maleka sawurane yɛɛ rafindixi e bode ma, e xun sinxi kankiraan dɛraganla ma.

Buru Rali Tabanla fe
Xorɔyaan 25.23-29

¹⁰ E yi kasiya wudin tabanla rafala: a kuyana nɔngɔnna yɛ firin, a yigbona nɔngɔnna yɛ keden, a yitena nɔngɔnna yɛ keden e nun a tagi.

11 E yi xɛma faɲi yilɛnɛnxine sa a ma, e a dɛ kinkin nabilin xɛmaan na.

12 E yi farinna sa tabanla ɲinginna ma a rabilinni. Farinni gboon yi lanxi muxun yii kuiin nan ma. E yi xɛmaan sa farinna dɛ kinkine ma.

13 E yi a tongo tamine so yili naaninne rafala xɛmaan na tabanla tongon naaninne ma a sanne ma.

14 Tamine so yinle yi lu a dɛ kinkine ra, tamine soon naxanye ra tabanla xali seen na.

15 E yi kasiya tamine rafala, e yi xɛma yilɛnɛnxine sa e ma, e findi tabanla xali seen na.

16 E yi a goronne nun waliseene rafala xɛma faɲin na, e nun a igelengenne minse saraxane rabɔxɔnma naxanye ra.

Lenpune dɔxɔ sena
Xorɔyaan 25.31-39

17 E yi lenpun dɔxɔ seen nafala xɛma bɔnbɔxi faɲin na. A sanna nun a yiine yi rayabu se fuge sawurane ra. Se kedenna nan yi e birin na.

18 Yii sennin nan yi tixi a fɔxɔ firinne ma: lenpu dɔxɔde yire saxan yi lu a fɔxɔ kedenni, yire saxan a fɔxɔ bodeni.

19 Amandi wudi fuge sawura saxan saxan yi rafala a yii senninna birin ma a rayabu seen na.

20 Amandi wudi fuge sawura naanin yi rafala a binla fan ma.

21 Keden yi rafala a tangbaxi singen bun ma, keden a firinden fan bun ma, e nun keden a saxanden bun. E birin malanxina yii sennin.

²² Se kedenna nan yi a se fuge sawurane nun a yiine ra, e birin yi rafalaxi xəma fajı bənbəxin nan na.

²³ E yi lənpu solofere rafala xəma fajın na, e nun e waliseene nun xube kə seene.

²⁴ E lənpun dəxə seen nun a waliseene rafala xəma fajın kilo tonge saxan nan na.

Wusulan gandena

Xərəyaan 30.1-5

²⁵ E yi wusulan ganden nafala kasiya wudin na. A kuyana nəngənna ye keden, a yigbona nəngənna ye keden, a yitena nəngənna ye firin. E yi fenne rafala a tongon naaninne ma. E yi findi se kedenna ra.

²⁶ E yi xəma fajı yilənəlxine sa a fanna nun a dəxənne nun a fenne ma. E yi xəmaan sa a rabilinni a jinginne ma.

²⁷ E yi tami raso yinla xəma daxin firin firin nafala wusulan ganden jinginne bun ma alogo a tongo tamine xa raso a fəxə firinne ra.

²⁸ E yi kasiya wudin nafala tamine ra, e yi xəma yilənəlxine sa e ma.

Xərəyaan 30.22-38

²⁹ Wusulan nafalane yi masusan ture sarijanxin nun wusulan xiri jaxumən nafala.

38

Saraxa gan daxin badena

Xərəyaan 27.1-8

¹ E yi saraxa ganden nafala kasiya wudin na, a kuyana nəngənna ye suulun, a yigbona nəngənna ye suulun, a yitena nəngənna ye saxan.

² E yi fenne rafala a tongon naaninne ma. Saraxa ganden nun a fenne yi findi se kedenna ra, e sula yilɛnlɛnxine sa e ma.

³ E yi a waliseene rafala sulan na: xube sa seene nun xube kɔ seene nun wuli xuya goronne nun sube tongo seene, e nun tɛɛ kɔ seene.

⁴ E yi wure masɔxɔnxin nafala xuben minin naxan na. A yi lu saraxa ganden dɛ kinkine bun ma saraxa gandeni teen tagini.

⁵ E yi tamin so yili naanin nafala sulan na a wure masɔxɔnxin tongon naaninne ma.

⁶ E yi kasiya tamine rafala saraxa ganden xa, e sula yilɛnlɛnxine sa e ma.

⁷ E yi tamine raso sula yinle ra alogo tamine xa lu saraxa ganden fɔxɔ firinne ma a xali seen na. E yi a rafala farinne ra, a kui genla yi lu.

Ige ramara sena

⁸ Walikɛ naxanla naxanye yi Naralan Bubun so dɛɛn na, ne yi e mato kikene so e yii, e yi ige ramara seen nun a bundɔxɔn nafala ne sulan na.

Dugi sansanna

Xorɔyaan 27.9-19

⁹ E yi Ala Batu Bubun nabilin sansanna ra. Sansanna yiifari fɔxɔn yi kuya ayi han nɔngɔnna yɛ kɛmɛ, a ti taa dugi fajine ra.

¹⁰ Sula sɛnbɛtɛn mɔxɔɲɛ yi ti sula bundɔxɔ mɔxɔɲɛ kui. Dugi singan se gbeti daxine yi singan gbeti gaalane* ra sɛnbɛtɛnne longonne ra.

¹¹ Kɔmɛn fɔxɔn sansanna fan yi kuya ayi han nɔngɔnna yɛ kɛmɛ, a fan yi ti sula sɛnbɛtɛn mɔxɔɲɛ

---

* **38:10:** Nde a falama a “galalenne.”

ra e nun sula bundɔxɔ mɔxɔɲen e nun dugi singan se gbeti daxine nun gbeti gaalane senbetenne longonne ra.

¹² Sansanna yi kuya ayi sogegododen binni han nɔngɔnna yɛ tonge suulun. A yi ti dugine ra e nun senbeten fu nun bundɔxɔ fu nun dugi singan se gbeti daxine nun gbeti gaalane.

¹³ Sansanna yi kuya ayi a sogeteden binni soden dɛnaxan yi, han nɔngɔnna yɛ tonge suulun.

¹⁴ Dugine yi singan soden fɔxɔ kedenni, e nun senbeten saxan nun e bundɔxɔ saxan han nɔngɔnna yɛ fu nun suulun.

¹⁵ Dugine yi singan soden bode fɔxɔni, e nun senbeten saxan e nun bundɔxɔ saxan han nɔngɔnna yɛ fu nun suulun.

¹⁶ Bubun sansanna dugine birin yi rafalaxi taa dugi fajin nan na.

¹⁷ Senbetenne bundɔxɔne birin yi rafalaxi sulan nan na. E dugi singan seene nun gaalane yi rafalaxi gbetin nan na. Gbeti yilɛnlɛnxine yi saxi senbetenne fan xuntagine ma. Sansanna senbetenne birin yi tugunxi e bode ra gbeti gaalane nan na.

¹⁸ Dugi sɔxɔnne yi so dɛɛn dɛ raxidi dugin nafala gari mamiloxin nun a gbeela ra, e nun taa dugi fajina. A yi kuya han nɔngɔnna yɛ mɔxɔɲɛ. A yi mate han nɔngɔnna yɛ suulun alo sansanna dugin bonne.

¹⁹ Senbeten naanin nun bundɔxɔ naanin fan yi ti mɛnni. E dugi singan seene nun gaalane yi rafalaxi gbetin nan na. Gbeti yilɛnlɛnxine yi saxi e xuntagine ma.

²⁰ Tami dungin naxanye yi gbangbanma bɔxɔni

bubun bun tiine nun sansanna senbetenne xidi seene ra, ne birin yi rafalaxi sulan nan na.

²¹ Waliseene yatene nan itoe ra naxanye rawali Ala Bubun tideni, Layirin Sereyaan bubun naxan kui. Musa nan Lewi bɔnsɔnna muxune yamari, e yi e sebe saraxarali Harunaa dii Itamara xun matoon bun ma.

²² Yuri a dii Besaleli, Xuru mamandenna Yuda bɔnsɔnni, na yi seen birin nafala Alatala Musa yamari naxanye ma.

²³ E nun Oholiyabi nan yi a ra, Axisamaki a diina, Dan bɔnsɔnni. Walikεεn nan yi a ra naxan fatan wanle yɛbadeni. Dugi sɔxɔnna nan mɔn yi a ra naxan yi gari mamiloxin nun a gbeela rawalima e nun taa dugi fajina.

²⁴ Xema kise ralixin naxanye birin yi rawalima yire sariɗanxin tideni, ne yi lanxi kilo kεmε solo-masεε kilo tonge solofere kilo solofere garamu kεmε saxan nan ma. A maliga yire sariɗanxin ligaseen nan na.

²⁵ Yamaan fa gbetin naxan na, na to tεnge, na lan kilo wuli saxan kilo fu nun solofere garamu kεmε solofere nun tonge suulun nan ma. A maliga yire sariɗanxin ligaseen nan na.

²⁶ Xεmεn naxanye barin bata yi jεε mɔxɔje ti, ne to tεnge, e birin gbeti gbanan keden keden nan fi gbeti gbanan naxan lan garamu suulun ma. A maliga yire sariɗanxin ligaseen nan na. Xεmε wuli kεmε sennin wuli saxan kεmε suulun tonge suulun nan tεnge.

²⁷ E gbetin kilo wuli saxan nan naxulun gbeti bundɔxɔ kεmεne rafala seen na yire sariɗanxin

nun a ye masansan dugin xa, kilo tonge saxan saxan.

²⁸ Na gbeti kilo fu nun solofere garamu keme solofere tonge suulunna naxan lu, e dugi singan seene nun gaalane rafala na ra, e mɔn yi gbetin sa senbetenne xuntagine ma.

²⁹ Sula kise ralixine lan kilo wuli firin keme mɔxɔɲɛn nun naanin nan ma.

³⁰ E yi bundɔxɔne rafala na ra Naralan Bubun soden xa e nun sula saraxa ganden nun a wure masɔxɔnxin nun a goronne birin,

³¹ sansanna bundɔxɔne, a soden fan gbeene, e nun bubun nun sansanna xidi seen gbangban daxine.

39

Saraxaraline dugine

¹ E gari mamiloxin nun a gbeela naxanye sɔtɔ, e dugine rafala ne nan na wali ke seen na yire sariɲanxini. E mɔn yi doma rasariɲanxine rafala Haruna xa alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

Saraxarali domana

Xarɔyaan 28.6-14

² E yi saraxarali doma xema dixin nafala gari mamiloxin nun a gbeela ra, e nun taa dugi fajina.

³ E yi xemaan bɔnbɔ han a denfetɛn. E yi a yibolon luti xunxurine ra alogo a xa basan gari mamiloxin nun a gbeela ra, e nun taa dugi fajina, a findi wali tofajin na.

⁴ E yi a tungunne dege, e lutine ti e xun firinne ra a xidi seen na.

⁵ A tagixidi fajin fan yi dege na kiini. E nun saraxarali domain yi findi se kedenna ra. A rafala xemaan na, e nun gari mamiloxin nun a gbeela, e nun taa dugi fajina alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

⁶ E yi onixi gemene ti geme suxu seen xema daxine ra, e Isirayilaa diine xinle kerenden onixi gemene ma a fajin na.

⁷ E yi na gemene ti saraxarali domain tungunne ma joxo lu feen na Isirayilaa diine xon alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

Kanke masana
Xorɔyaan 28.15-28

⁸ E yi kanke masaan dege, kitisa sena. A yi findi wali fajin na. E yi a dege alo saraxarali domana, e a rafala xemaan nun gari mamiloxin nun a gbeela nun taa dugi fajin na.

⁹ A rafalaxi tongon naaninna ra, alogo a xa yisa firinna ra, a kuyan nun a yigbona nongonna tagi.

¹⁰ E yi a rayabu geme fajin kira naanin na. E gemeni itoe nan sa a kira singen ma: saridon gemen nun topasi gemen nun emerodi gemena.

¹¹ A kiraan firindena: esikaribukili gemen nun safiri gemen nun dayimu gemena.

¹² Kiraan saxandena: opali gemen nun agati gemen nun ametisi gemena.

¹³ Kiraan naanindena: kirisoliti gemen nun onixi gemen nun yasipi gemena. Gemeni itoe xa sa suxu se xema daxine kui.

¹⁴ Na geme fu nun firinne luma Isirayilaa diine nan xili yi. Geme yo geme, Isirayila bonsen keden xinla yi kerenden a ma taxamasenna ra.

15 E yi xɛma yɔlɔnxɔndine rafala kanke masaan na, naxanye dɛnbɛxi alo lutina.

16 E yi xidi se xɛma daxi firin nun xɛma wuredi digilinxi firin nafala, e yi wuredine so kanke masaan xunne ra.

17 E yi yɔlɔnxɔndine xidi wuredine ra kanke masaan tungunne ma,

18 yɔlɔnxɔndine yi ti xidi se firinne ra alogo e xa tugun saraxarali domaan tungunne ra a kanke ra.

19 E mɔn yi xɛma wuredi digilinxi firin nafala e naxanye singan kanke masaan san bun ma, kanke masaan dɛ kinkin kui.

20 E yi xɛma wuredi firin nafala, e yi e xidi saraxarali domaan tungun firinne laben na, a tagixidin faxa ra.

21 E yi kanke masaan wuredine nun saraxarali domaan wuredine xidi e bode ra luti mamiloxin na, alogo kanke masaan nama saraxarali domaan bejin alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

Saraxarali dugi gbɛtɛ

Xorɔyaan 28.31-43

22 Dugi sɔxɔnna nde yi saraxarali domaan gubaan dɛgɛ dugi mamiloxin na.

23 A kɔɛɛn yi lu a tagi, e yi dugina nde dɛgɛ a kɔɛɛn nabilinni alogo a nama bɔ.

24 E yi girenada wudi bogi sawurane dɛgɛ a lenbene ma gari mamiloxin nun a gbeela ra, e nun taa dugi fajina.

25 E yi xɛma talandine rafala, e yi e xidi a lenbene ma girenada wudi bogine longori ra.

26 Xɛma talanne yi xidi girenada bogi sawurane longori ra gubaan lenben nabilinni. A yi na nan

soma a nεma yi walε waxatin naxan yi alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

²⁷ Dugi səxəonna nde yi doma bunbirane dεgε taa dugi fajin na Haruna nun a diine xa,

²⁸ e nun taa dugi namu fajin nun taa dugi xun-tagi xidine nun taa dugi wantan fajine.

²⁹ Dugi səxəonna nde yi taa dugi fajin nafala tagi xidin na e nun gari mamiloxin nun a gbeela alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

³⁰ E yi xεma walaxa xurudin nafala taxamaseri rasarijanxin na, e yi a sebe a fari alo taxamasenna fa fala, “Muxu Sarijanxina Alatala Xa.”

³¹ E yi a xidi luti mamiloxin na namun tigi ra alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

Nabi Musa yi Batu Bubun mato

Xorəyaan 35.10-19

³² Naralan Bubuna Ala batuma dεnaxan yi, na wanla birin yi kamali. Isirayila kaane yi a birin kε alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

³³ E yi fa bubun na Musa fεma: bubun nun a waliseene birin, a dugi singan seene nun a bun tiine nun a gaalane nun a senbetenne nun a bundəxəne

³⁴ nun a xunna soon naxan nafala konton sube kidi magbelixine ra, e nun na fan xunna soon naxan nafala kidi fajine ra nun a ye masansan dugin

³⁵ nun Layiri Sereya Kankiraan nun a tongo tamine nun a dεrganla Ala solonama dεnaxan yi

³⁶ nun tabanla nun a goronne birin nun Buru Ralixin

³⁷ nun xεma lεnpu dəxə seen nun a lεnpune nun a waliseene nun turen naxan sama a kui

38 nun saraxa gande xema daxin nun masusan turen nun wusulan xiri ɲaxumɛn nun bubun soden dɛ raxidi dugin

39 nun saraxa gande sula daxin nun a wure masɔxɔnxin nun a tongo tamine nun a goronne nun ige ramaraden nun a bundɔxɔn

40 nun sansan dugine nun a sɛnbɛtɛnne nun bundɔxɔne nun a soden dɛ raxidi dugin nun sansanna lutine nun xidi seen gbangban tamine nun Naralan Bubuna waliseene birin Ala batuma dɛnaxan yi

41 e nun taa dugi domane saraxaraline xa e nɛma walɛ yire sariɲanxini waxatin naxan yi, saraxarali Harunaa doma rasariɲanxine, e nun a diine gbeene e naxanye soma e nɛma walɛ waxatin naxan yi.

42 Isirayila kaane bata yi wanla birin kɛ alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

43 Musa yi na wanla mato, a yi a to fa fala e a kɛxi nɛn alo Alatala a yamari kii naxan yi. Nanara, Musa yi duba e xa.

40

Eyi Ala Batu Bubun ti

¹ Alatala yi falan ti Musa xa, a naxa,

² “Kike singen xii singena, i xa Ala Batu Bubun ti, Naralan Bubuna.

³ I xa Layiri Sereya Kankiraan dɔxɔ a kui, ɛ yi a yɛ masansan dugin na.

⁴ I xa tabanla xali i yi a dɔxɔ. I xa lɛnpu dɔxɔ seen xali, i yi a lɛnpune yitɔn.

⁵ I xa wusulan saraxa gande xema daxin dɔxɔ Layiri Sereya Kankiraan yɛtagi, i yi dugin singan Ala Batu Bubun soden dɛ ra.

⁶ I xa saraxa gan daxin baden lu Ala Batu Bubun soden yɛtagi, Naralan Bubuna.

⁷ I xa ige ramaraden dɔxɔ saraxa ganden nun Naralan Bubun tagi, i yi igen sa a kui.

⁸ I xa bubun nabilin sansanna ra, i yi dugin singan sansanna soden dɛɛn na.

⁹ I xa masusan turen tongo, i yi Ala Batu Bubun masusan e nun a yi seen birin. I xa a rasariɲan e nun a waliseene birin, nayi a sariɲanma nɛn.

¹⁰ I xa saraxa gan daxin baden masusan e nun a waliseene birin. I xa saraxa ganden nasariɲan, nayi a sariɲanma nɛn fefe!

¹¹ I xa ige ramaraden masusan e nun a bundɔxɔna, i yi a rasariɲan.

¹² I xa fa Haruna nun a dii xɛmɛne ra Naralan Bubun dɛɛn na, i yi e maxa.

¹³ I dugi rasariɲanxine ragodo Haruna ma, i yi a masusan, i yi a rasariɲan, alogo a xa saraxarali wanla kɛ.

¹⁴ I yi fa a dii xɛmɛne ra, i yi e maxidi dugine yi.

¹⁵ I yi e masusan alo i e baba masusan kii naxan yi, alogo e xa saraxarali wanla kɛ n xa. Ne masusanma e so feen nan na saraxaraliyani naxan luma e yixɛtɛne birin xa habadan.”

¹⁶ Musa yi Alatalaa yamarine birin liga.

¹⁷ Nɛɛ firinden kike singena, kiken xii singena, Ala Batu Bubun yi ti.

¹⁸ Musa to Ala Batu Bubun ti, a yi a bundɔxɔne dɔxɔ, a yi a buntine ti e kui, a yi gaalane so e yinle ra, a yi a sɛnbɛtɛnne ti.

19 A yi kidine sa bubun fari a xunna soon na. A na fan xunna soon so a xun na alo Alatala Musa yamari kii naxan yi.

20 A yi Layiri Sereya gεmε walaxane tongo a e sa Layiri Kankiraan kui. A yi a tongo tamine so yinle ra Layiri Kankiraan ma. A yi kankiraan dεrganla sa a dε ra Ala solonama dεnaxan yi.

21 A yi Layiri Sereya Kankiraan xali Ala Batu Bubun kui, a yi a yε masansan dugin singan, alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

22 A yi tabanla ti Naralan Bubun kui, Ala Batu Bubun kōmēn fōxōni, kankiraan yε masansan dugin fari ma.

23 A yi burune sa tabanla fari Alatala yεtagi, alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

24 A yi lɛnpu dōxō seen dōxō Naralan Bubun kui tabanla yεtagi Ala Batu Bubun yiifari fōxōn ma.

25 A yi lɛnpune yitōn Alatala yεtagi, alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

26 A yi wusulan gande xεma daxin dōxō Naralan Bubun kui, dugin yεtagi.

27 A yi wusulan xiri naxumēn gan a fari alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

28 A yi dugin singan Ala Batu Bubun dεen na.

29 A yi saraxa gan daxin baden dōxō Ala Batu Bubun soden dεxōn, Naralan Bubuna. A saraxa gan daxine ba na fari, e nun bogise saraxane, alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

30 A yi ige sa seen dōxō Naralan Bubun nun saraxa ganden tagi, a yi maxa igen sa a kui.

31 Musa nun Haruna nun a dii xεmēne yi e yiine nun e sanne maxama na igen nan na.

³² E nɛma yi soɛ Naralan Bubun kui, hanma e nɛma e masoɛ saraxa ganden na, e yi e maxama nɛn, alo Alatala a yamari Musa ma kii naxan yi.

³³ A yi sansanna ti Ala Batu Bubun nun saraxa ganden nabilinni, a yi dugin singan sansanna dɛɛn na. Musa yi wanla raɗan na kiini.

Ala nɔrɔna

Yatɛne 9.15-23

³⁴ Nayi, kundaan yi so Naralan Bubun xun na, Alatalaa nɔrɔn yi Ala Batu Bubun nafe.

³⁵ Musa mi yi nɔɛ soɛ Naralan Bubuni, bayo kundaan yi a fari, e nun Alatalaa nɔrɔn yi Ala Batu Bubun nafexi.

³⁶ Na kundaan nɛma yi keɛ Ala Batu Bubun xun ma waxati yo yi, Isirayila kaane birin yi sigama nɛn a fɔxɔ ra.

³⁷ Koni xa kundaan mi yi bama na, e fan mi yi sigama han a yi ba lɔxɔn naxan yi.

³⁸ Alatalaa kundaan nan yi Ala Batu Bubun xun ma yanyin na, tɛɛn nan yi basanxi a ra kɔɛɛn na. Isirayila yamaan birin yi a to e sigatiin birin yi.

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012
Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unported disponible en ligne
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**
copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78